EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 30.3.2022
COM(2022) 142 final

2022/0095 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisainінõuete sätestamise raamistik ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/125/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2022) 165 final} - {SWD(2022) 81 final} - {SWD(2022) 82 final} -
{SWD(2022) 83 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käesoleva määruse peamised eesmärgid on vähendada toodete olelusringi vältel tekkivat negatiivset keskkonnamõju ja parandada siseturu toimimist. Seeläbi soovitakse lahendada mõjuhinnangus analüüsitud probleemid ja kõrvaldada nende põhjused. Need eesmärgid kajastavad asjaolu, et siseturul on tooteid, millel on tarbetu kahjulik keskkonnamõju. Käesolev määrus aitab saavutada ka ELi tööstuspoliitika eesmärke suurendada kestlike kaupade pakkumist ja nõudlust nende järele, saavutada kestlik tootmine ja tagada siseturul müüdavatele toodetele võrdsed tingimused. Tööstus vajab universaalselt kohaldatavaid ühtlustatud nõudeid, tõhusaid vahendeid nende täitmiseks, nõuetekohast täitmise tagamist, tugevdatud turujärelevalvet ja riskianalüüsil põhinevaid tollikontrolle[1].

Toodetel on ELi kodanike elus oluline roll. Meile pakutavate toodete arv, valik ja mitmekesisus kasvab pidevalt. Viimastel aastakümnetel toimunud kiire tehnoloogilise arengu tulemusena on suurenenud ka meie sõltuvus toodetest – alates IKT-toodetest, mis hoidsid meid COVID-19 kriisi ajal ühendatuna, kuni mööbli ja seadmeteni, mis meie kodust elu käigus hoiavad. Toodete vaba ringlus on oluline selleks, et tagada siseturu toimimine, mis jääb ELi ettevõtjate konkurentsivõime ja tarbijate valikuvõimaluste aluseks.

Käesoleva määruse eesmärk on vähendada toodete kõige kahjulikumat keskkonnamõju, kohaldades ökodisainil põhinevat lähenemisviisi väga paljude toodete suhtes ja nähes ette mitmesugused sihipärased toodetele esitatavad nõuded. Seepärast nähakse määrusega ette raamistik ökodisaininõuete kehtestamiseks, mis põhinevad ELi ringmajanduse tegevuskavas[2] loetletud kestlikkuse ja ringluse aspektidel, nagu toodete vastupidavus, korduskasutatavus, täiustatavus ja parandatavus, probleemsete ainete esinemine toodetes, toodete energia- ja ressursitõhusus, ringlussevõetud materjali sisaldus toodetes, toodete taastootmine ja kvaliteetne ringlussevõtt, ning toodete CO_2-jalajälje ja keskkonnajalajälje vähendamiseks.

Seeläbi aitab määrus kaasa ELi üldiste kliima-, keskkonna- ja energiaeesmärkide saavutamisele ning toetab samal ajal majanduskasvu, töökohtade loomist ja sotsiaalset kaasatust. Muutes materjalid kauakestvamaks, tagades nende väärtuse säilimise nii kaua kui võimalik ja edendades ringlussevõetud materjali kasutamist toodetes, edendatakse seeläbi majandusarengu lahtisidumist loodusvarade kasutamisest ja materjalisõltuvuse vähendamist ning tugevdatakse ELi avatud strateegilist autonoomiat ja vastupanuvõimet. Mitmed hiljutised sündmused on meile meelde tuletanud ülemaailmsete tarneahelate võimalikku haavatavust.

Käesolev määrus on osa komisjoni esitatud algatuste paketist, mis on seotud kestlike toodetega ja millega edendatakse kestlikumaid tootevalikuid. Pakett sisaldab sihipäraseid valdkondlikke algatusi tekstiiltoodete[3] ja ehitustoodete[4] valdkonnas, mis käsitlevad keskkonnale ja kliimale kõige suuremat mõju avaldavaid tooteid, ning algatust, mille eesmärk on võimestada tarbijaid üleminekul rohelisele majandusele, pakkudes paremat kaitset ebaausate tavade eest ja paremat teavet[5]. Kuni käesoleva määruse jõustumiseni tagab komisjon töö jätkumise kehtiva ökodisaini direktiivi alusel, sealhulgas võttes aastateks 2022–

---

1 Nagu on ette nähtud määruse (EL) nr 952/2013 (liidu tolliseadustiku kohta) artikliga 46.
2 COM(2020) 98 final.
3 COM(2022) 141 final.
4 COM(2022) 144 final.
5 COM(2022) 143 final.

2024 vastu uue ökodisaini ja energiamärgistuse tööplaani, milles käsitletakse uusi energiamõjuga tooteid ning ajakohastatakse ja suurendatakse juba reguleeritud toodetega seotud eesmärke.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesoleva määrusega laiendatakse **ökodisaini direktiivi** kohaldamisala nii toodete osas kui ka uut liiki nõuete mõttes. Õigusselguse huvides tuleks ökodisaini direktiiv seetõttu kehtetuks tunnistada. Võttes arvesse kavandatud määruse laia kohaldamisala, on vaja võimalikult täpselt määratleda, kuidas see on seotud määrusega hõlmatud toodete suhtes kohaldatavate olemasolevate õigusaktidega ja muude algatustega, mis on kavandatud määruse eesmärkidega seotud või nende eesmärkide seisukohast asjakohased. Eesmärk on vältida dubleerimist, et viia ettevõtjate ja ametiasutuste halduskoormus miinimumini.

Üldise lähenemisviisi kohaselt kehtestatakse käesoleva määrusega nõuded juhul, kui kehtivates õigusaktides vastavad nõuded puuduvad või need ei käsitle keskkonnasäästlikkuse aspekte piisavalt. Seega kohaldatakse õiguse üldpõhimõtet *lex specialis derogat legi generali* (mille kohaselt täpsemad õigusnormid on üldisemate õigusnormide suhtes ülimuslikud). Täpsemalt hõlmab see lähenemisviis kahte kategooriat: tootepõhised õigusaktid ja horisontaalseid aspekte käsitlevad õigusaktid.

Tootepõhised õigusaktid on konkreetsele tootele või täpselt määratletud tooterühmale keskenduvad õigusaktid, millega reguleeritakse sageli peamiselt ohutusaspekte (nt **patareisid, mänguasju, detergente ja pakendeid** käsitlevad õigusaktid). Käesoleva määruse üldisel tasandil ei ole võimalik sätestada erisusi seoses iga tootepõhise õigusaktiga. Enne tootepõhisel tasandil konkreetsete nõuete kehtestamist käesoleva määruse alusel vastu võetavate meetmete kaudu hindab komisjon siiski üksikasjalikult võimalikke kattuvusi või vastuolusid kehtivate õigusaktidega, et vältida nõuete dubleerimist ja liigset koormust ettevõtjatele. Põhimõtteliselt kohaldatakse käesolevat määrust üksnes selliste toodete suhtes, mis ei ole hõlmatud olemasolevate õigusaktidega või mille puhul õigusaktides ei käsitleta piisavalt vastavate toodete kestlikkust. Lisaks sätestatakse käesoleva määruse kohased tootepõhised nõuded delegeeritud õigusaktides ja seega ei saa nad õigusnormide hierarhia põhimõtte kohaselt olla direktiivide või määrustega kehtestatud nõuete suhtes ülimuslikud (kuigi nad võivad olla konkreetsemad).

Mis puudutab ehitustooteid, siis need kuuluvad küll käesoleva määruse kohaldamisalasse, kuid ehitustoodetele esitatavad ökodisaininõuded kehtestatakse muudetud määruse (EL) nr 305/2011[6] (ehitustoodete määrus) alusel, võttes arvesse vajadust hallata tugevaid seoseid nende toodete keskkonnatoime ja struktuuriomaduste, sealhulgas tervise ja ohutuse aspektide vahel; erandiks on energiamõjuga ehitustooted, mida juba reguleeritakse kehtiva ökodisaini direktiivi alusel.

Horisontaalseid aspekte reguleerivad õigusaktid on õigusaktid, mis käsitlevad või võivad käsitleda käesoleva määruse alusel laia tootevaliku horisontaalseid aspekte, näiteks **REACHi** sätted, millega reguleeritakse kemikaale ja antakse õigused seoses toodetes sisalduvate keemiliste ainetega. Kui õigusaktides juba käsitletakse või võidakse käsitleda käesoleva määrusega hõlmatud konkreetseid aspekte horisontaalsemalt, on selge vajadus ja võimalus täpsustada, kuidas see on käesoleva määrusega üldisemal tasandil seotud. Samuti tugineb

[6] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta määrus (EL) nr 305/2011, millega sätestatakse ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/106/EMÜ (ELT L 88, 4.4.2011, lk 5).

käesolev määrus **turujärelevalve määruses** sätestatud üldisele turujärelevalve raamistikule, ent vajaduse korral kohandatakse õigusnorme vastavalt algatuse konkreetsetele eesmärkidele.

Vt mõjuhinnangu **punkt 7.9** ja **14. lisa**, milles kirjeldatakse üksikasjalikult algatuse koostoimet ja kooskõla kehtivate ja uute õigusaktidega.

Lisaks kohaldatakse energiamõjuga toodete suhtes koos kavandatud määrusega edaspidigi **energiamärgistuse määrust**. Sidusus tagatakse. See tähendab näiteks, et kõnealused tooted peavad põhimõtteliselt kandma ainult energiamärgistuse määruse kohast energiamärgist.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Käesolev määrus põhineb mitmel liidu poliitikal.

Algatuse vundamendiks on **Euroopa roheline kokkulepe**[7] kui majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta EL nüüdisaegse, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majandusega õiglaseks ja jõukaks ühiskonnaks, kus 2050. aastaks ei ole enam kasvuhoonegaaside netoheidet ja kus majanduskasv on ressursikasutusest lahutatud. Euroopa rohelises kokkuleppes kuulutati välja ka Euroopa uus tööstusstrateegia ja ringmajanduse tegevuskava, mis mõlemad avaldati 2020. aasta märtsis.

Euroopa Komisjoni 2020. aasta Euroopa tööstusstrateegias[8] on esitatud ELi üldeesmärk edendada üleminekut kliimaneutraalsusele ja digitaalse juhtpositsiooni saavutamist. Strateegia kajastab Euroopa rohelist kokkulepet, rõhutades juhtivat rolli, mida Euroopa tööstus peab sellel üleminekul etendama, vähendades oma CO_2- ja materjalijalajälge ning integreerides ringluse kogu majandusse. Strateegias tuuakse esile vajadus eemalduda traditsioonilistest mudelitest ning muuta põhjalikult seda, kuidas me tooteid välja töötame, valmistame, kasutame ja kõrvaldame. 2021. aastal avaldas komisjon **tööstusstrateegia ajakohastatud versiooni,**[9] mis tugevdab 2020. aasta strateegia põhisõnumeid ja näeb ette mitu täiendavat rakendusvahendit.

ELi ringmajanduse tegevuskava eesmärk on muu hulgas stimuleerida kliimaneutraalsete ja kestlike **toodete** jaoks juhtivate turgude arengut ELis ja mujal. Selle saavutamiseks luuakse kestlike toodete poliitika raamistik, mis hõlmab meetmeid kolmes laiemas valdkonnas: kestliku tootedisaini edendamine; tarbijate ja avaliku sektori hankijate mõjuvõimu suurendamine ning tootmisprotsessides ringluse edendamine[10].

Kuigi kestlike toodete poliitikaraamistiku kolm valdkonda on omavahel koostoimelised, keskendutakse käesolevas määruses peamiselt esimese valdkonna (kestlik tootedisain) meetmetele, mille eesmärk on muuta tooted kliimaneutraalse ja ressursitõhusa ringmajanduse jaoks sobivaks, vähendada jäätmeid ja tagada, et kestlikkuse eestvedajate tulemuslikkus muutub järk-järgult normiks. Vastavalt ringmajanduse tegevuskavas väljakuulutatule on käesoleva seadusandliku algatuse keskmes **ökodisaini direktiivi** kohaldamisala laiendamine energiamõjuga toodete kõrval ka muudele toodetele, nii et see hõlmaks võimalikult laia tootevalikut ja aitaks saavutada ringmajandust.

---

7 COM(2019) 640 final.

8 COM(2020) 102 final.

9 COM(2021) 350 final.

10 Ka koostoimes nullsaaste saavutamise tegevuskava (COM(2021) 400 final) raames võetavate meetmetega.

Käesolevas õigusaktis sätestatud tootenõuded peaksid täiendama ja tugevdama teistest ringmajanduse tegevuskava kohastest algatustest tulenevaid nõudeid. Eelkõige peaksid käesolevas õigusaktis sätestatud tootenõuded aitama saavutada eesmärke, mida teenivad muud ringmajanduse tegevuskava rakendamisel kindlaks määratavad meetmed, mis on suunatud peamistele väärtusahelatele, näiteks **ELi kestliku ja ringse tekstiili strateegia**. Lisaks parandab **algatus, millega suurendatakse tarbijate mõjuvõimu rohepöörde elluviimisel,** müügikohas toodete kohta antavat teavet, eelkõige toodete vastupidavuse ja parandatavuse kohta, ning aitab vältida rohepesu ja enneaegset iganemist. Komisjoni tulevane algatus **roheväidete** kohta täiendab samuti käesoleva õigusakti kohaseid meetmeid, suurendades toodete kohta esitatavate roheväidete usaldusväärsust, võrreldavust ja kontrollitavust nõuete abil, mille kohaselt selliseid väiteid tuleb põhjendada ja kontrollida, kasutades olelusringi analüüsimeetodeid, sealhulgas toote keskkonnajalajälje määramise meetodit[11]. Lisaks toetab käesoleva õigusakti eesmärke ka **äriühingute kestlikkusalast hoolsuskohustust käsitlev õigusakt,**[12] eelkõige äriühingute suhtes kohaldatavad õigusnormid keskkonnaga seotud hoolsuskohustuse kohta.

Nõuded aitavad kaasa ka **ELi kliimaeesmärkide saavutamisele**: need täiendavad otsesemalt kliimale suunatud meetmeid[13] ja on nendega koostoimelised, kuna põhimaterjalide ja nende komponentide tootmise kõrval hõlmatakse nendega ka lõpptooted. See võimaldab võtta meetmeid kogu väärtusahelas tekkiva negatiivse mõju suhtes (sealhulgas koguheide toote olelusringi jooksul või muud negatiivsed tagajärjed), toetades otseselt rohelise kokkuleppe eesmärke ja järgides olulise kahju ärahoidmise põhimõtet.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikkel 114, millele tuginetakse siseturu rajamisele ja toimimisele suunatud meetmete puhul. Ökodisaini direktiiv (mis komisjoni ettepaneku kohaselt tuleks käesoleva määrusega kehtetuks tunnistada) põhines Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklil 95 (nüüd ELi toimimise lepingu artikkel 114).

Käesoleva algatusega käsitletavad probleemid on seotud siseturuga, hõlmates muu hulgas ebavõrdseid tingimusi ettevõtjate jaoks, kes püüavad rakendada kestlikumaid lähenemisviise, või asjaolu, et praegused ELi õigusnormid hõlmavad toodete kestlikkuse aspekte üksnes osaliselt. See tähendab, et puudub terviklik nõuete kogum, mis tagaks, et kõik ELi turule lastavad tooted muutuvad kestlikumaks. Selle tulemusena on liikmesriigid hakanud riiklikul tasandil kasutama erinevaid lähenemisviise (mis toob kaasa siseturu killustatuse) ning kehtivate ökodisaininormide jõustamine on ebapiisav ja ebaühtlane.

Piisavate ja terviklike siseturu õigusnormide puudumine jätab ruumi liikmesriikide või tööstusharude väljatöötatavatele algatustele, mis kahjustavad siseturu toimimist, kuna võivad põhjustada takistusi, killustatust ja vastuolulisi lähenemisviise. Lisaks võib toote keskkonnasäästlikkusele esitatavate nõuete või ökodisaininõuete tervikliku kogumi puudumisel juhtuda, et ühes liikmesriigis kestlikuks peetav toode teises liikmesriigis selleks ei

---

11 Vt komisjoni 15. detsembri 2021. aasta soovitus (EL) 2021/2279 toodete ja organisatsioonide olelusringi keskkonnatoime mõõtmisel ja teatavakstegemisel kasutatavate keskkonnajalajälje määramise meetodite kasutamise kohta.

12 COM(2022) 71 final.

13 Näiteks pakett „Eesmärk 55“: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/IP_21_3541

kvalifitseeru. Peale selle sunnivad viimasel ajal vastu võetud siseriiklikud õigusaktid piiriüleselt tegutsevaid tootjaid (ja jaemüüjaid) tõenäoliselt täitma erinevaid siseriiklikke kohustusi, mis on liikmesriigiti erinevad.

Need uued siseriiklikud kohustused, mis ulatuvad nõuetest esitada teavet renoveeritud elektroonikaseadmetega tehtud tehniliste toimingute ja tarkvara ühilduvuse kestuse kohta (Prantsusmaal) kuni kohustuseni anda aru müümata kestvuskaupade käitlemisest (Saksamaal), annavad selgelt märku suundumusest võtta regulatiivseid meetmeid, kehtestades kaupadele ökodisaininõuded. Selle tulemusena suurenevad ilma ELi meetmeteta paratamatult siseriiklikud kohustused ja kasvab turu killustatus.

Eespool kirjeldatud probleemid on põhjus, miks käesolev ettepanek põhineb ELi toimimise lepingu artiklil 114.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Vajalikkuse kontrollimisel hinnatakse, kas ettepaneku eesmärke on võimalik piisavalt saavutada üksnes liikmesriikide võetavate meetmetega. Selle kontrolli põhjal on oluline kehtestada ühtlustatud õigusnormid, et saavutada kõiki liikmesriike hõlmav kestlike toodete ühtlustatud ja hästitoimiv siseturg ning seega võrdsed tingimused siseturul tegutsevatele ettevõtjatele. See hõlmab tootenõudeid ja kohustust anda kasutajatele usaldusväärset teavet.

Liikmesriigid üksi ei saaks kehtestada selle ulatusega meetmeid, ilma et tekiksid erinevused ettevõtjatele esitatavates nõuetes, toodete vaba liikumise takistused, regulatiivne koormus ja ettevõtjate ülemäärased kulud. Lisaks põhjustaks ainuüksi liikmesriikide võetavad meetmed paratamatult erinevate instrumentide loomise ja see muudaks valikute tegemise tarbijate jaoks keerulisemaks. Kui liikmesriigid võtaksid individuaalseid meetmeid, oleks seega suur oht, et tulemuseks on erinevatel meetoditel ja lähenemisviisidel põhinevad konkureerivad süsteemid, eriti toodete puhul, millega kaubeldakse kogu siseturul. See killustab turgu, viib tõenäoliselt selleni, et teadlikkus ja teave toodete keskkonnatoime kohta on ELis erinev, ning põhjustab ELi eri liikmesriikides kauplevatele ettevõtjatele lisakulusid.

Mõjususe kontrollimisel hinnatakse, kas ELi tasandi meetmed on riikide tasandil võetavatest meetmetest mõjusamad. Selle kontrolli põhjal saab ainult ELi tasandi meetmetega kehtestada ühtlustatud tootenõuded ja kestlikkuse aspekte käsitleva teabe esitamise nõuded, mida kohaldatakse kogu ELis, seeläbi tagades kaupade vaba liikumise ning tarbijate varustamise asjakohase ja usaldusväärse teabega toodete kestlikkuse ja ringlusega seotud omaduste kohta mis tahes liikmesriigis, kus neid tooteid ostetakse. Nõuete kehtestamine ELi tasandil annab selget lisaväärtust, kuna seeläbi luuakse ühtlustatud ja hästi toimiv siseturg kõigis liikmesriikides ning seega võrdsed tingimused siseturul tegutsevatele ettevõtjatele. ELi tasandil kehtestatavate ühtlustatud miinimumnõuete ja teabeesitusnõuete abil edendatakse kestlikke tooteid ja ringmajanduse tavasid kõigis liikmesriikides. Seeläbi luuakse suurem ja tõhusam turg ning seega suuremad stiimulid tööstusele nende toodete ja tavade arendamiseks. Siseturu suurus tagab kriitilise massi, mis võimaldab ELil edendada toodete kestlikkust ning mõjutada toodete väljatöötamist ja väärtusahela juhtimist kogu maailmas.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik võimalikult laia tootevaliku puhul ökodisaininõuete väljatöötamist reguleeriva raamistiku loomiseks.

Komisjon kasutab edaspidigi ökodisaini direktiivi puhul järgitavat lähenemisviisi rakendusmeetmete väljaandmisele, mille puhul tuginetakse komisjoni parema õigusloome

suuniste kohaselt tehtud mõjuhinnangutele. Seega analüüsib komisjon iga nõuete kogumi puhul eri variantide majanduslikku ja keskkonnamõju. See võimaldab säilitada proportsionaalsuse.

Ettepanek on kavandatud paindliku raamistikuna, mis tagab proportsionaalsuse. Seetõttu ei seata nõuetele mingeid kriteeriume ega sihttasemeid, välja arvatud juhul, kui need on eelneva hindamise alusel põhjendatud. Proportsionaalsuse tagamiseks tuleb iga üksikut nõuet põhjendada, enne kui seda kohaldatakse mis tahes tooterühma suhtes. Nõuete, kriteeriumide või sihttasemete kehtestamine täpselt määratletud tooterühmade tasandil võimaldab mõju hoolikalt hinnata. See võimaldab komisjonil võtta arvesse toodete olemuslikest omadustest, tootmisprotsessidest ja turuolukorrast sõltuvate nõuete, sihttasemete või kriteeriumide kehtestamise lisaväärtust ja proportsionaalsust.

- **Vahendi valik**

Määrusega kehtestatakse otsesed nõuded kõigile ettevõtjatele, seeläbi pakkudes vajalikku õiguskindlust ja võimalusi täielikult integreeritud turu toimimise tagamiseks kogu ELis. Määrusega tagatakse ka, et kohustusi rakendatakse samaaegselt ja ühtemoodi kõigis 27 liikmesriigis.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

2019. aasta märtsis avaldati komisjoni talituste töödokument „Sustainable Products in a Circular Economy – Towards an EU Product Policy Framework contributing to the Circular Economy“[14]. Selles uuriti, mil määral aitavad tooteid mõjutavad ELi poliitikameetmed kaasa ringmajandusele üleminekule ja kus oleks võimalik panust suurendada. Dokumendis leiti, et puudub **kõikehõlmav integreeritud ELi poliitikavahend, mis käsitleks kõigi toodete kestlikku tootmist ja tarbimist ja/või nende toodete kohta esitatava teabe usaldusväärsust ja kättesaadavust tarbijatele**.

Kuigi ökodisaini direktiivi järjestikustel hindamistel[15] on leidnud kinnitust, et see direktiiv on reguleerimisvahendina selgelt asjakohane ja tõhus, tehti ka kindlaks, et direktiivi rakendamisel ja täitmise tagamisel on arenguruumi. Hindamisel märgiti näiteks, et kuigi üldiselt tunnistatakse, et ökodisaini direktiiv ja rakendusmeetmed võivad olla kooskõlas säästva tarbimise ja tootmise ning säästva tööstuspoliitika tegevuskava[16] ning ELi ressursitõhususe poliitika aspektidega, mis on seotud energiatõhususega, osutavad mõne liikmesriigi esindajad ja valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid sellele, et kuna rakendusmeetmed ei hõlma piisavalt muid keskkonnaaspekte, võivad teatavad võimalused olla kasutamata jäänud[17]. Hindamise tulemusena toodi esile ka direktiivi kasutamata potentsiaal reguleerida lisaks energiatõhususele ka muid aspekte, ning tehti järeldus, et võib esineda energiaga mitteseotud parendusi, mis toodetega seotud kohaldamisala, poliitikavalikute või nende aluseks oleva tehnilise analüüsi tõttu on saavutamata jäänud.

---

14 SWD(2019) 92 final.

15 „Evaluation of the Ecodesign Directive (2009/125/EC)“, Centre for Strategy and Evaluation Services (CSES), 2012; „Evaluation of the Energy Labelling Directive and specific aspects of the Ecodesign Directive“, Ecofys, juuni 2014; „ELi tegevus ökodisaini ja energiamärgistuse valdkonnas: oluline panus energiatõhususe suurendamisse, mida vähendavad märkimisväärsed viivitused ja nõuete mittetäitmine“, Euroopa Kontrollikoda, eriaruanne 01/2020.

16 Teatis säästva tarbimise ja tootmise ning säästva tööstuspoliitika tegevuskava kohta

17 „Evaluation of the Ecodesign Directive“, lk 19.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Kooskõlas parema õigusloome suunistega korraldati mitu konsultatsiooni.

– Konsultatsioon **esialgse mõjuhinnangu** teemal toimus 14. septembrist kuni 16. novembrini 2020[18]. Saadi 193 vastust.

– **Avalik konsultatsioon** toimus 17. märtsist kuni 9. juunini 2021. Saadi 626 vastust.

– 2021. aasta aprillist juulini peeti mitu **seminari**, kus käsitleti erinevaid kestlike toodete algatusega seotud teemasid ja millel osalesid paljude sidusrühmade esindajad.

– 26. aprillist kuni 15. juunini 2021 korraldati **küsitlus väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate seas**. Saadi 332 vastust.

– **Teine suunatud küsitlus väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjatele seas** toimus 20. oktoobrist kuni 4. novembrini 2021. Seejuures tugineti peamiselt VKEsid esindavate organisatsioonide eriteadmistele. Saadi 35 vastust.

– 20. maist kuni 9. juunini 2021 saadeti **kohandatud sisuga küsimustikud** valitud sidusrühmade esindajatele.

– Valitud sidusrühmade esindajatega peeti mitu **vestlust**.

Kokkuvõttes näitasid konsultatsioonid **üldist tugevat toetust** toodete kestlikkust käsitlevale regulatiivsele algatusele. Enamik sidusrühmi pooldas seda, et algatus hõlmaks laia tootevalikut ja et toodete reguleerimisel kasutataks kogu olelusringi hõlmavat lähenemisviisi. Tugevalt toetati kehtiva ökodisaini direktiivi kohaldamisala laiendamist ja üldiselt oldi nõus, et esikohale tuleks seada 2020. aasta ringmajanduse tegevuskavas kindlaks määratud sektorid. Tagasiside kohaselt eelistatakse (eelkõige tootjate/importijate seas) lähenemisviisi, mille puhul võetakse kindlalt arvesse toodete eripära. Üldiselt ollakse ühel meelel selles, et selge, tervikliku ja siduva õigusakti ning usaldusväärse teabe puudumine ja ebaühtlane ökodisaininõuete täitmise tagamine takistavad ELi turul kestlike toodete kättesaadavuse suurendamist. Kõigi sidusrühmade selge enamus toetab digitaalse tootepassi kasutuselevõtmist, samuti stiimuleid ja muid vahendeid, millega ergutada nõudlust kestlike toodete järele. Käesoleva algatuse rakendamisel peetakse vajalikuks tugevamaid täitmise tagamise ja turujärelevalve meetmeid (nagu kontrollid või auditid).

Sidusrühmadega peetud konsultatsioonide üksikasjalikud järeldused on esitatud mõjuhinnangu **2. lisas**.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Komisjon sõlmis lepingu väliskspertidega, kes viisid läbi **uuringu**, mida kasutati käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangu koostamiseks. Uuringu tulemusena saadi osa andmetest, mis olid aluseks mõju hindamisel käsitletud poliitikavalikute analüüsile, mida omakorda võeti arvesse käesolevas ettepanekus sisalduvate meetmete kavandamisel. Väliseksperdid tegid uuringu eri etappides komisjoniga tihedat koostööd.

[18] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12567-Sustainable-products-initiative_et

- **Mõjuhinnang**

Ettepaneku aluseks on mõjuhinnang. Pärast õiguskontrollikomitee 17. septembri 2021. aasta negatiivses arvamuses tõstatatud küsimuste lahendamist esitati 21. jaanuaril 2022 mõjuhinnangu kohta positiivne arvamus. Oma lõplikus arvamuses palus õiguskontrollikomitee esitada lisateavet poliitikavariantide valiku, määruse alusel kasutatava meetodi ja selle kohta, kuidas kehtestatakse praktikas digitaalseid tootepasse käsitlevad õigusnormid.

Algatusega lahendatavat peamist probleemi, sellega seotud alamprobleeme ja kindlaks määratud poliitikavariante kirjeldatakse üksikasjalikult mõjuhinnangu **punktides 2** ja **5.2**. Eelistatud variantide kombinatsiooni kirjeldatakse üksikasjalikult mõjuhinnangu **punktis 7**. Mõjuhinnangu **10. lisas** on esitatud kokkuvõtlik ülevaade kõigi analüüsitud allvariantide kuludest ja tuludest ning **12. lisas** on esitatud rohkem teavet eelistatud variantide kombinatsiooniga tõenäoliselt kaasnevate kulude ja tulude kohta. Kõik need aspektid on kokkuvõtlikult esitatud mõjuhinnangule lisatud **kommenteeritud kokkuvõttes**.

Kuna määrusega on kavas kehtestada raamstruktuur, on nõuetest tulenevaid täpseid kulusid keeruline üksikasjalikult hinnata. Enamik kulusid tekib alles teises etapis, pärast teiseste õigusaktide vastuvõtmist.

Konkreetsetes mõjuhinnangutes, mis tehakse edaspidi seoses iga delegeeritud õigusaktiga, hinnatakse üksikasjalikult eeldatavat mõju, sealhulgas kolmandate riikide ettevõtjatele avalduvat mõju, võttes arvesse ka vastavaid teateid Maailma Kaubandusorganisatsioonile.

Tuleks märkida, et kuna käesoleva algatuse ettevalmistamise käigus võeti vastu komisjoni ettepanek direktiivi kohta, milles käsitletakse **äriühingute kestlikkusalast hoolsuskohustust,**[19] peeti asjakohaseks jätta sotsiaalsete aspektidega seotud nõuded käesoleva seadusandliku ettepaneku reguleerimisalast välja.

Nagu õigusakti tekstis märgitud, toimub hindamine kaheksa aasta möödumisel käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevast. Muude aspektide kõrval võidakse hindamisel kaaluda sotsiaalsete nõuete lisamist reguleerivasse raamistikku.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Käesolev määrus peaks looma siseturul tegutsevatele ettevõtjatele võrdsed võimalused. ELi tasandil kavandatud ühtlustatud nõuded vähendavad tõenäoliselt nõuete täitmisega seotud üldkulusid, kuna tõenäoliselt asendatakse nende nõuetega paljud olemasolevad või kavandatavad riikliku tasandi nõuded.

Tootjad, kes kasutavad kestlikumat tootmist ja läbipaistvaid tarneahelaid, suurendavad eeldatavasti oma turuosa ELis ja kasvatavad oma konkurentsivõimet võrreldes tootjatega, kes kasutavad vähem kestlikke meetodeid.

Kuigi VKEd väitsid, et mõned mõjuhinnangus kindlaks määratud poliitikavariantide eelistatud kombinatsiooni meetmed võivad avaldada teatavat negatiivset mõju, väljendasid paljud ka veendumust, et seda mõju on võimalik korvata ja et aja jooksul annavad need meetmed lisaväärtust (väiksemate materjalikulude, klientide suurema lojaalsuse, keskkonnahoidlikumate toodete parema turulepääsu, mainekasu jne mõttes). Lisaks on

[19] COM(2022) 71 final.

komisjon eraldi uurinud võimalusi VKEdele avalduva negatiivse mõju leevendamiseks. Neid kirjeldatakse üksikasjalikult mõjuhinnangu 19. lisas ja käesoleva ettepaneku asjakohastes sätetes.

Ökodisaini direktiivi kohase eduka nõuandefoorumi jätkuna luuakse ettepaneku kohaselt konsulteerimise eesmärgil ökodisainifoorum, mille tegevusse kaasatakse tasakaalustatult liikmesriikide esindajad ja kõik huvitatud isikud, näiteks tööstuse, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning käsitööonduse, samuti ametiühingute, kauplejate, jaemüüjate, importijate, keskkonnakaitseorganisatsioonide ja tarbijaorganisatsioonide esindajad. Ökodisainifoorum piirdub komisjonile ekspertteadmiste edastamisega tööplaani kohta ja ökodisaininõuete ettevalmistamise kohta enne delegeeritud volituste ametlikku kasutamist komisjoni poolt. Komisjon võib kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppega[20] moodustada täiendava eksperdirühma, et konsulteerida liikmesriikidega käesoleva määruse alusel vastu võetavate delegeeritud õigusaktide üle.

Ettepanek hõlmab ka digitaalse tootepassi koostamist, mis võimaldab elektrooniliselt registreerida, töödelda ja jagada tootega seotud teavet tarneahela ettevõtjate, ametiasutuste ja tarbijate vahel. See peaks suurendama läbipaistvust nii tarneahela ettevõtjate kui ka üldsuse jaoks ning tõhustama teabe edastamist. Muu hulgas aitab see tõenäoliselt hõlbustada ja ühtlustada järelevalvet ja määruse täitmise tagamist ELi ja liikmesriikide ametiasutuste poolt. Tõenäoliselt saab seda kasutada ka turuteabe hankimiseks, et edaspidi kohustusi läbi vaadata ja täpsustada.

Tulevikukindluse platvormi arvamuses ökodisaini kohta[21] tunnistati vajadust parandada toodete kestlikkust ja kehtestada uued kohustused, hoides samal ajal ettevõtete koormuse võimalikult väiksena. Platvorm esitas üheksa ettepanekut, mida peeti silmas uute digiteerimist käsitlevate õigusnormide koostamisel, võttes arvesse VKEde koormust ning tagades järjekindluse ja selguse. Näiteks nähakse ette tarbijate parem juurdepääs teabele, tagades samas, et digitaalne tootepass võimaldab teabe tõhusat liikumist kooskõlas parimate tavadega, ning võimalus lisada käesoleva määruse kohastele meetmetele leevendusmeetmeid, nii et mõju jääb VKEde jaoks eeldatavasti proportsionaalseks.

- **Põhiõigused**

Ökodisaininõuded võivad aidata kaitsta ja edendada ELi põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigusi, sealhulgas ettevõtlusvabadust (artikkel 16), õigust keskkonnakaitsele (artikkel 37) ja õigust tarbijakaitsele (artikkel 38).

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanekul on komisjoni eelarvele piiratud mõju. ELi mitmeaastase finantsraamistiku perioodil 2022–2027 eeldab määruse ja sellega seotud delegeeritud õigusaktide täielik rakendamine 54 täistööajale taandatud töötajat. Olemasolevatel eelarveridadel on vaja uusi kulukohustusi, mille maht on 23 338 miljonit eurot mitmeaastase finantsraamistiku rubriigis 1 (ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond), 43 912 miljonit eurot rubriigis 3 (loodusvarad ja keskkond) ja 38 621 miljonit eurot rubriigis 7 (halduskulud). Uued kulukohustused kaetakse asjaomaste programmide olemasolevatest eelarvevahenditest.

---

20 ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

21 https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/final_opinion_2021_sbgr2_10_ecodesign.pdf

Mõju eelarvele tuleneb peamiselt tööst, mida tehakse selleks, et:

– vaadata aastatel 2022–2026 läbi 33 komisjoni määrust ja võtta kehtiva ökodisaini direktiivi alusel vastu 5 uut meedet, mida praegu direktiivi rakendamisega tegelevad töötajad ei saa teha;

– valmistada aastatel 2024–2027 ette ja võtta vastu kuni 18 uut delegeeritud õigusakti; aastatel 2028–2030 võetakse vastu 12 uut delegeeritud õigusakti, millel on mõju personalile ja eelarvele aastatel 2025–2027;

– valmistada ette rakendusaktid (keskmiselt üks rakendusakt aastas alates 2024. aastast), kui see on vajalik selleks, et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, näiteks seoses turujärelevalvega, tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamist käsitleva teabe avalikustamisega või eneseregulatsioonimeetmete tunnustamisega; ning

– täita horisontaalseid ülesandeid seoses digitaalse tootepassiga, turujärelevalve ja tollikontrolli toetamisega ning Euroopa ringmajanduse ärimudelite keskusega, mis võimaldab ettevõtjatel vahetada kogemusi, mis on seotud ringluse integreerimisega toodete kavandamisse ja tootmisse[22].

Mis puudutab personalivajadusi, siis komisjon on hoolikalt uurinud võimalusi töö jagamiseks juhtivate peadirektoraatide vahel, võimaluse korral töötajate ümberpaigutamiseks ning delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide ettevalmistamise ning valdkonnaüleste ülesannete täitmise eesmärgil teadusliku ja tehnilise toe hankimiseks.

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Kooskõlas 2021. aasta novembris avaldatud parema õigusloome suunistega ja eelkõige vahendiga nr 38 koostab komisjon rakendusstrateegia pärast seda, kui kaasseadusandjad on seadusandliku ettepaneku vastu võtnud. Strateegias esitatakse erinevad kasutusele võetavad nõuetele vastavuse edendamise vahendid ning käsitletakse ka digitaalse rakendamisega seotud aspekte.

• Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

Artiklis 1 sätestatakse käesoleva määruse reguleerimisese, nimelt ökodisainінõuete kehtestamist, digitaalse tootepassi koostamist ja tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamise keelustamist käsitlev raamistik. Selles sätestatakse tooteaspektid, millega ökodisainінõuded on seotud, nagu vastupidavus ja usaldusväärsus, korduskasutatavus, täiustatavus, parandatavus, hoolduse ja renoveerimise võimalus, probleemsete ainete esinemine, energia- ja ressursitõhusus ning ringlussevõetud materjali sisaldus. Lisaks sätestatakse selles artiklis määruse kohaldamisala, millest jäävad välja vaid mõned sektorid, nagu toit, sööt ja ravimid.

Artiklis 2 sätestatakse määruse kohaldamiseks vajalikud mõisted. Paljud neist mõistetest on üle võetud uuest õigusraamistikust (määrus (EÜ) nr 765/2008 ja otsus 768/2008/EÜ),

[22] Keskus toetab ringmajanduse ärimudelite kasutuselevõttu ning vahendab teavet ja teenuseid, muu hulgas toetades teadlikkuse suurendamist, koostööd, koolitust ja parimate tavade vahetamist. Seejuures tuginetakse olemasolevate ELi struktuuride, eelkõige Euroopa ringmajanduse sidusrühmade platvormi, Euroopa ettevõtlusvõrgustiku kestlikkusnõustajate ja Euroopa rohelise tehnoloogia klastrite võrgustiku eksperditeadmistele ja teenustele.

kehtetuks tunnistatavast ökodisaini direktiivist või olemasolevatest liidu keskkonnaalastest õigusaktidest (nt jäätmete raamdirektiiv). Lisatakse uued mõisted, näiteks seoses tootepassi ja tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamist käsitlevate sätetega.

Artiklis 3 sätestatakse käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega kooskõlas olevate toodete vaba liikumise üldpõhimõte.

Artiklis 4 sätestatakse komisjoni õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse ökodisainінõuded, vastavushindamismenetlustega seotud nõuded, energiatarbimise mõõtmise või muude parameetritega seotud tulemuslikkuse mõõtmise nõuded, tootjate, volitatud esindajate või importijate kohustused esitada komisjonile või turujärelevalveasutustele teavet, toodete tulemuslikkuse arvutamise eesmärgil veebipõhiste vahendite kasutamisega seotud nõuded, vastavusdeklaratsiooni või märgist käsitlevatele alternatiivsetele eeskirjadele esitatavad nõuded ning liikmesriikide stiimulite ja riigihangete kriteeriumidega seotud nõuded.

Artiklis 5 sätestatakse ökodisainінõuete vastuvõtmise üldine raamistik. Selles artiklis loetletakse tooteaspektid, mida saab nende nõuete abil parandada. Samuti selgitatakse, et neid nõudeid võib kohaldada ühe konkreetse tooterühma suhtes või horisontaalselt mitme tooterühma suhtes, kui tehnilised sarnasused võimaldavad kehtestada ühiseid nõudeid. Artiklis täpsustatakse, et ökodisainінõuded hõlmavad tulemuslikkusnõudeid ja teabeesitusnõudeid. Lisaks sätestatakse mitu tingimust, mille komisjon peab ökodisainінõuete ettevalmistamisel täitma, ning kriteeriumid, millele need nõuded peavad vastama.

Samuti võimaldab see artikkel komisjonil kohustada tarneahelas osalejaid tegema koostööd tootjate, teavitatud asutuste ja liikmesriigi pädevate asutustega, et oleks võimalik kontrollida toodete vastavust ökodisainінõuetele.

Artiklis 6 sätestatakse rohkem üksikasju tulemuslikkusnõuete kohta, näiteks see, et need võib kehtestada kas kvantitatiivse taseme või muu kui kvantitatiivse nõudena, mille eesmärk on parandada toote teatavat aspekti valitud tooteparameetri(te) alusel (mille loetelu esitatakse I lisas).

Artikkel 7 on pühendatud teabeesitusnõuetele. Selles sätestatakse, et need nõuded peavad alati hõlmama tootepassiga seotud nõudeid ja probleemsete ainetega seotud nõudeid. Lisaks nähakse selle artikliga ette muud liiki teave, mida võib esitada, näiteks teave toote tulemuslikkuse kohta või teave tarbijatele selle kohta, kuidas toodet paigaldada või kasutada. Seda teavet võib esitada tulemuslikkusklasside kujul (näiteks vahemikus A kuni G), et hõlbustada toodete võrdlemist.

Lõpetuseks sätestatakse selles artiklis teabe esitamise eri viisid (nt passis, veebisaidil, märgisel jne).

Artiklis 8 loetletakse elemendid, mille komisjon peab digitaalse tootepassiga seotud teabeesitusnõuetes kindlaks määrama, näiteks teave, mis tuleb tootepassi lisada, ja see, kellel on juurdepääs millisele teabele. *Artiklid 9–11* sisaldavad tootepassi rakendamiseks vajalikke sätteid. *Artiklis 9* sätestatakse tootepassiga seotud üldnõue. *Artiklis 10* sätestatakse tootepassi tehnilisele teostusele ja käitamisele esitatavad olulised nõuded. *Artiklis 11* sätestatakse ettevõtja ja rajatise kordumatute tunnuskoodidega seotud õigusnormid.

Artikliga 12 nähakse ette tootepassides sisalduvat teavet säilitava registri loomine ja komisjoni võimalus sätestada, millist teavet tuleb üles laadida.

Artiklis 13 sätestatakse, mida oodatakse tollilt seoses tootepassiga ja millisele teabele peaks tollil oma töö tegemiseks olema juurdepääs.

Artiklis 14 sätestatakse teatavate tooterühmade puhul kasutatavate märgistega seotud nõuded. Artiklis selgitatakse, et sellistel juhtudel tuleb delegeeritud õigusaktides kindlaks määrata märgise sisu (sealhulgas tulemuslikkusklassid) ja kujundus ning viis, kuidas märgis tarbijatele esitatakse. Kui tootel on juba energiamärgistuse määruse (EL) 2017/1369 kohane energiamärgis ja sellele ei saa lisada teavet muude parameetrite, sealhulgas muude tulemuslikkusklasside kohta, võib selle teabe lisada eraldi märgisele, kui komisjon peab seda asjakohaseks.

Artiklis 15 sätestatakse, et ettevõtjad ei või esitada märgiseid, mis jäljendavad käesolevas määruses sätestatud märgiseid.

Artiklis 16 sätestatakse komisjoni kohustus võtta vastu tööplaan, mis peab hõlmama vähemalt kolme aastat, ja esitatakse toodete prioriseerimise kriteeriumid. Tööplaan sisaldab soovituslikku loendit tooterühmadest, mida komisjon kavatseb lähiaastatel käsitleda.

Artikliga 17 luuakse ökodisainifoorum (eksperdirühm). See põhineb olemasoleval direktiivi 2009/125/EÜ alusel loodud nõuandefoorumil.

Artiklis 18 käsitletakse eneseregulatsioonimeetmeid. Need on tööstusharude eestvõttel rakendatavad meetmed, mida saab kasutada alternatiivina delegeeritud õigusaktidele, millega kehtestatakse artikli 5 kohaselt vastu võetavad ökodisainiõuded. Direktiiv 2009/125/EÜ[23] sisaldas juba artiklit vabatahtlike kokkulepete kohta. Käesoleva määruse artikliga 17 laiendatakse direktiivi 2009/125/EÜ algset artiklit. Selles sätestatakse, mida eneseregulatsioonimeede peaks sisaldama, mida tööstusharu peaks komisjonile tõenditena esitama, ning menetlus, mille kohaselt komisjon tunnustab eneseregulatsioonimeedet aktsepteeritava alternatiivina delegeeritud õigusaktile.

Artiklis 19 sätestatakse hulk meetmeid, mida liikmesriigid ja komisjon peavad võtma, et aidata VKEsid käesoleva määruse ja tulevaste delegeeritud õigusaktide üldisel rakendamisel. Need meetmed hõlmavad suuniseid, finantsabi ja koolitust.

Artiklis 20 kehtestatakse esmalt üldine läbipaistvuskohustus ettevõtjatele, kes kõrvaldavad tarbijale mõeldud müümata tooteid. Samuti nähakse selle artikliga ette võimalus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et keelata ettevõtjatel tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamine. Need delegeeritud õigusaktid võivad sisaldada ka erandeid sellest üldisest keelust, näiteks tervise ja ohutusega seotud põhjustel. Sellise erandi kasutamisel on ettevõtjatel samuti läbipaistvuskohustus (s.t kohustus avalikustada hävitatud toodete arv, hävitamise põhjused jne). Artiklit ei kohaldata VKEde suhtes, kuid delegeeritud õigusaktis, millega keelatakse toodete hävitamine, võidakse sätestada, et teatavate VKEde (mikro-, väikesed või keskmise suurusega ettevõtjad) kategooriate suhtes kohaldatakse teatavaid kohustusi.

Artiklites 21, 22, 23 ja 24 sätestatakse tootjate, volitatud esindajate, importijate ja turustajate kohustused. Need põhinevad otsuse 768/2008/EÜ standardsätetel.

Artiklis 25 sätestatakse edasimüüjate (kes on tavaliselt jaemüüjad või müüjad) kohustused, eelkõige seoses märgiste esitamise ja tootepassile juurdepääsuga, sealhulgas (internetipõhise) kaugmüügi puhul.

Artiklisse 26 on koondatud erinevad kohustused, mida ettevõtjad peavad täitma, kui delegeeritud õigusaktis nõutakse, et tootel oleks märgis (nt kohustus varustada edasimüüjaid märgistega).

---

[23] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10).

Artiklis 27 käsitletakse ekspediitorteenuse osutajate kohustusi, nimelt kohustusi tagada, et toote käitlemisel ei ohustaks ladustamis-, pakendamis-, adresseerimis- või lähetamistingimused toodete vastavust ökodisainiõuetele.

Artikkel 28 on otsusest 768/2008/EÜ pärit standardartikkel, milles sätestatakse kaks juhtumit, mil tootjate kohustusi kohaldatakse importijate ja turustajate suhtes.

Artiklis 29 sätestatakse internetipõhiste kauplemiskohtade ja internetipõhiste otsingumootorite kohustused, eelkõige seoses koostööga turujärelevalveasutustega. Samuti sätestatakse selles artiklis, et turujärelevalveasutustel peaks olema õigus nõuda internetipõhiselt kauplemiskohalt ebaseadusliku sisu eemaldamist.

Artiklis 30 sätestatakse võimalus kehtestada tulevaste delegeeritud õigusaktidega ettevõtjate kohustus teha tehniline dokumentatsioon digitaalselt kättesaadavaks ilma, et seda peaks eraldi taotlema. Selleks et hinnata selliste toodete turu hõlvamist, mille kohta on kehtestatud ökodisainiõuded, kohustatakse selle artikliga ettevõtjaid esitama tarnitud toodete kohta teavet.

Artiklis 31 sätestatakse, et asjakohastel juhtudel peaksid tooted olema suutelised mõõtma nende kasutamise ajal tarbitavat energiat või tulemuslikkust seoses muude asjakohaste parameetritega ning tegema need andmed lõppkasutajale kättesaadavaks. Kui see on delegeeritud õigusaktiga ette nähtud, on tootjad kohustatud neid andmeid koguma ja anonüümima ning komisjonile esitama.

Toodete vastavust käsitlev *VIII peatükk* sisaldab enamaltjaolt standardsätted selle kohta, kuidas hinnata toodete vastavust. See hõlmab järgmist:

– usaldusväärsete, täpsete ja korratavate meetodite kasutamine katsete, mõõtmiste ja arvutuste tegemiseks (*artikkel 32*);

– harmoneeritud standardid, mis võimaldavad eeldada vastavust (*artikkel 34*);

– komisjoni võimalus võtta vastu ühtsed kirjeldused, kui harmoneeritud standardid ei ole kättesaadavad (*artikkel 35*);

– vastavushindamismenetlused (*artikkel 36*);

– ELi vastavusdeklaratsioon (*artikkel 37*) ning

– CE-märgis (*artiklid 38 ja 39*) ja võimalus kasutada alternatiivseid märgiseid (*artikkel 40*).

Selle standardpeatüki puhul väärivad märkimist eeldus, et liidu ökomärgist kandvad tooted vastavad ökodisainiõuetele (*artikkel 34*), ja võimalus delegeeritud õigusaktiga muuta asjaomast vastavushindamismoodulit sõltuvalt tootest (*artikkel 36*).

Artikkel 33 käsitleb nõuete täitmisest kõrvalehoidmise ärahoidmist. Näiteks ei ole turul lubatud tooted, mis on projekteeritud kindlaks tegema, et nendega tehakse katseid, ja automaatselt oma toimimist muutma, et saavutada soodsam tulemus.

IX peatükk (*artiklid 41–56*) käsitleb vastavushindamisasutuste teavitamist ja koosneb otsusel 768/2008/EÜ põhinevatest standardsätetest; neid sätteid on täiustatud, et tagada õigusselgus ning veelgi tugevdada teavitatud asutuste sõltumatust, pädevust ja järelevalvet.

Artiklis 57 sätestatakse, et kui liikmesriigid võtavad kestlike toodete edendamiseks kasutusele stiimulid, peaksid need põhimõtteliselt olema suunatud kahele kõrgeimale tulemuslikkusklassile, milles on tooted olemas, või ELi ökomärgisega toodetele. Kui tulemuslikkusklassi ei ole määratud või kui tulemuslikkusklass põhineb mitmel

tooteparameetril, võib komisjon delegeeritud õigusaktis täpsustada, kuidas liikmesriikide stiimulid peavad toimima.

Artiklis 58 käsitletakse keskkonnahoidlikke riigihankeid ja täpsemalt võimalust, et käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega kehtestatakse riigihankelepingute suhtes kohaldatavad nõuded (nt tehnilised kirjeldused, kvalifitseerimise tingimused, pakkumuste hindamise kriteeriumid jne), mis põhinevad käesoleva määruse lisas loetletud tooteparameetritel.

XI peatükk käsitleb turujärelevalvet. Üldiselt põhineb see turujärelevalve määrusest (EL) 2019/1020 tulenevatel kohustustel, kuid näeb käesoleva määruse seisukohast asjakohastel juhtudel ette mõned konkreetsemad kohustused.

Artikliga 59 kohustatakse liikmesriike koostama turujärelevalve tegevuskava, mis peab sisaldama turujärelevalve prioriteete, mis määratakse kindlaks mitme kõnealuses artiklis sätestatud kriteeriumi alusel, ning kavandatavate kontrollide laadi ja arvu.

Artikliga 60 antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse konkreetsete toodete kontrollide miinimumarv.

Artiklis 61 viidatakse turujärelevalve määruse kohasele info- ja teavitussüsteemile ning kohustatakse liikmesriike sisestama teabe käesoleva määruse kohaselt määratud karistuste kohta. Selle alusel peab komisjon vastu võtma aruande, mis sisaldab soovituslikke võrdlusaluseid kontrollide sageduse ning määratud karistuste laadi ja raskusastme kohta.

Artiklis 62 viidatakse turujärelevalve määruse alusel loodud haldustegevuse koordineerimisrühmale ja sätestatakse selle roll käesoleva määruse kontekstis. See roll hõlmab liikmesriikide tegevuskavade ühiste prioriteetide või liidu toetuse prioriteetide (nt ühised turujärelevalve- ja katseprojektid, ühised investeeringud turujärelevalve võimekusse, sealhulgas seadmetesse ja IT-vahenditesse, ühised koolituskursused ja suunised) kindlaksmääramist.

XII peatükk käsitleb kaitsemeetmete menetlusi ja põhineb standardsätetel. *Artiklis 61* sätestatakse kord, mida riiklik turujärelevalveasutus peab järgima, kui ta leiab, et toode kujutab endast ohtu. Sellisel juhul peab riiklik turujärelevalveasutus algatama menetluse, mille käigus teavitatakse teisi turujärelevalveasutusi võetud meetmetest (toote kättesaadavaks tegemise keeld või piirang, turult kõrvaldamine või tagasivõtmine).

Artiklis 64 sätestatakse liidu kaitsemeetmete menetlus, mida kasutatakse juhul, kui liikmesriik või komisjon ei nõustu liikmesriigi tasandil *artiklis 63* sätestatud kaitsemeetmete menetluse raames võetud meetmega. Pärast konsulteerimist võtab komisjon vastu rakendusakti, milles otsustatakse, kas meede on põhjendatud või mitte. Pärast selle rakendusakti vastuvõtmist peavad kõik liikmesriigid tagama nõuetele mittevastava toote kõrvaldamise oma turult.

Artiklis 65 käsitletakse konkreetset olukorda, kus mittevastavus on seotud ametliku kohustusega (CE-märgise tootele kinnitamine, ELi vastavusdeklaratsioon jne).

XIII peatükk on standardpeatükk ja sisaldab artikleid, mis käsitlevad delegeeritud õigusakte (*artikkel 66*) ja rakendusakte (*artikkel 67*).

XIV peatükk on lõppsätete standardpeatükk ning sisaldab artikleid karistuste kohta (*artikkel 68*) ja määruse hindamise kohta kaheksa aastat pärast selle vastuvõtmist (*artikkel 69*) ning kehtetuks tunnistamise ja üleminekusätteid (*artikkel 70*). Märkimist väärib asjaolu, et ökodisaini direktiivi alusel vastu võetud rakendusmeetmeid tuleks kohaldada seni, kuni need tunnistatakse kehtetuks käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktiga.

I lisas sätestatakse tooteparameetrid, mida kasutatakse käesoleva määruse alusel toodete tulemuslikkusnõuete ja teabeesitusnõuete kehtestamisel.

II lisas sätestatakse tulemuslikkusnõuete kehtestamise kord.

III lisas sätestatakse teave, mida võib ja mis tuleb tootepassi lisada.

IV lisas esitatakse artiklis 35 osutatud vastavushindamise standardmoodul (otsusest 768/2008/EÜ).

V lisas esitatakse ELi standardne vastavusdeklaratsioon.

VI lisas esitatakse üksikasjalikum teave nende delegeeritud õigusaktide sisu kohta, millega kehtestatakse käesoleva määruse kohaselt vastu võetavad ökodisaininõuded.

VII lisas sätestatakse eneseregulatsioonimeetmete (artikkel 18) suhtes kohaldatavad üldkriteeriumid.

VIII lisa on standardlisa, mis sisaldab ökodisaini direktiivile vastavuse tabelit.

2022/0095 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisainінõuete sätestamise raamistik ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/125/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[24],

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa roheline kokkulepe[25] on Euroopa kestliku majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta liit õiglaseks ja jõukaks, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse ringmajandusega ühiskonnaks. Selles seatakse ambitsioonikas eesmärk tagada, et liidust saaks 2050. aastaks esimene kliimaneutraalne maailmajagu. Strateegias tunnistatakse eeliseid, mida annab investeerimine liidu konkurentsivõimelisse kestlikkusse, ehitades üles õiglasema, keskkonnahoidlikuma ja digitaalsema Euroopa. Toodetel on selles rohepöördes oluline roll. Tuues esile, et senised tootmisprotsessid ja tarbimisharjumused on endiselt liiga lineaarsed ning sõltuvad uutest ammutatud, kaubeldud ja kaupadeks töödeldud materjalidest, mis lõpuks jäätmete või heitena kõrvaldatakse, osutatakse Euroopa rohelises kokkuleppes tungivale vajadusele minna üle ringmajanduse mudelile ja rõhutatakse, et veel on vaja teha märkimisväärseid edusamme. Samuti nimetatakse ühe prioriteedina energiatõhusust, mis on vajalik energiasektori CO_2-heite vähendamiseks ning 2030. ja 2050. aasta kliimaeesmärkide saavutamiseks.

(2) Ringmajanduse mudelile ülemineku kiirendamiseks kavandas komisjon oma ringmajanduse tegevuskavas „Puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“[26] tulevikku suunatud tegevuskava eesmärgiga muuta õigusraamistik kestliku tuleviku jaoks sobivaks. Kavas osutatakse sellele, et praegu puudub terviklik nõuete kogum, mis tagaks, et kõik liidu turule lastavad tooted muutuvad kestlikumaks ja vastavad ringluse põhimõttele. Tootedisain ei taga piisavat kestlikkust toodete kogu olelusringi

---

24 ELT C [...], lk [...].

25 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final).

26 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Uus ringmajanduse tegevuskava. Puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“ (COM(2020) 98 final).

jooksul. Tulemuseks on toodete sagedane asendamine ning sellega kaasneb märkimisväärne energia- ja ressursikasutus, mis on seotud uute toodete tootmise ja turustamisega ning vanade toodete kõrvaldamisega. Asjakohase teabe ja taskukohaste võimaluste puudumise tõttu on ettevõtjatel ja kodanikel endiselt liiga keeruline teha toodete osas kestlikke valikuid. Selle tõttu jäävad kasutamata kestlikkuse tagamise ja väärtuse säilitamise võimalused, nõudlus teiseste materjalide järele on piiratud ja ringmajanduse ärimudelite kasutuselevõtt on takistatud.

(3) Euroopa tööstusstrateegias[27] on esitatud liidu üldeesmärk edendada üleminekut kliimaneutraalsusele ja juhtpositsiooni digivaldkonnas. Strateegia kajastab Euroopa rohelist kokkulepet, rõhutades juhtivat rolli, mida Euroopa tööstus peab sellel üleminekul etendama, vähendades oma CO_2- ja materjalijalajälge ning integreerides ringluse kogu majandusse, ja toob esile vajaduse eemalduda traditsioonilistest mudelitest ning muuta põhjalikult seda, kuidas me tooteid välja töötame, valmistame, kasutame ja kõrvaldame. Tööstusstrateegia 2021. aasta ajakohastatud versioon[28] tugevdab 2020. aasta strateegia põhisõnumeid ja keskendub COVID-19 kriisist saadud õppetundidele, sealhulgas vajadusele suurendada vastupanuvõimet.

(4) Liidu tasandi õigusaktide puudumisel on juba kujunenud riikide erinevad lähenemisviisid toodete keskkonnasäästlikkuse parandamisele, alates elektroonikaseadmete tarkvara ühilduvuse kestuse kohta teabe esitamise nõuetest kuni kohustuseni anda aru müümata kestvuskaupade käitlemisest. See on märk sellest, et liikmesriikide edasised jõupingutused käesoleva määrusega taotletavate eesmärkide saavutamiseks viivad tõenäoliselt siseturu edasise killustumiseni. Selleks et tagada nii siseturu toimimine kui ka keskkonnakaitse kõrge tase, on vaja õigusraamistikku, mis võimaldab järk-järgult kehtestada toodete ökodisainինõuded. Käesoleva määrusega luuakse selline raamistik, muutes algselt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/125/EÜ[29] sätestatud ökodisaini lähenemisviisi kohaldatavaks võimalikult laia tootevaliku suhtes.

(5) Käesolev määrus aitab muuta tooted kliimaneutraalse ja ressursitõhusa ringmajanduse jaoks sobivaks, vähendada jäätmeid ja tagada, et kestlikkuse eestvedajate tulemuslikkus muutub järk-järgult normiks. Määrusega tuleks ette näha uute ökodisainինõuete kehtestamine, et parandada toodete vastupidavust, korduskasutatavust, täiustatavust ja parandatavust, laiendada renoveerimis- ja hooldusvõimalusi, võtta meetmeid seoses ohtlike kemikaalide esinemisega toodetes, suurendada toodete energia- ja ressursitõhusust, vähendada toodetest eeldatavalt tekkivate jäätmematerjalide kogust ja suurendada ringlussevõetud materjali sisaldust toodetes, tagades samal ajal toodete tulemuslikkuse ja ohutuse, võimaldades taastootmist ja kvaliteetset ringlussevõttu ning vähendades CO_2 jalajälge ja keskkonnajalajälge.

---

27 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa uus tööstusstrateegia“ (COM(2020) 102 final).

28 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „2020. aasta uue tööstusstrateegia ajakohastamine: ehitame üles tugevama ühtse turu, et Euroopa saaks taastuda“ (COM(2021) 350 final).

29 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10).

(6) Euroopa Parlament väljendas oma 25. novembri 2020. aasta resolutsioonis „Kestlikuma ühtse turu suunas äriettevõtete ja tarbijate jaoks“[30] heameelt kavatsuse üle edendada vastupidavaid tooteid, mida on lihtsam parandada, korduskasutada ja ringlusse võtta. 16. veebruaril 2021 vastu võetud raportis uue ringmajanduse tegevuskava kohta[31] toetas Euroopa Parlament komisjoni poolt ringmajanduse tegevuskavas esitatud plaane. Euroopa Parlament leidis, et üleminek ringmajandusele võib pakkuda lahendusi praegustele keskkonnaprobleemidele ja COVID-19 pandeemiast tingitud majanduskriisile. Nõukogu pidas 11. detsembril 2020 vastu võetud järeldustes „Teeme majanduse taastamise ringluspõhiseks ja keskkonnahoidlikuks“[32] tervitatavaks komisjoni kavatsust esitada seadusandlikud ettepanekud osana tervikliku ja integreeritud kestlike toodete poliitika raamistikust, mis edendab kliimaneutraalsust, energia- ja ressursitõhusust ning mürgivaba ringmajandust, kaitseb rahvatervist ja bioloogilist mitmekesisust ning võimestab ja kaitseb tarbijaid ja avaliku sektori hankijaid.

(7) Käesolev määrus peaks aitama kaasa liidu kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisele. Kooskõlas eesmärkidega, mis on sätestatud liidu poolt 2016. aastal ratifitseeritud Pariisi kliimakokkuleppes,[33] kehtestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1119 ehk Euroopa kliimamäärusega[34] siduv kohustus vähendada liidusiseselt 2030. aastaks kasvuhoonegaaside netoheidet vähemalt 55 % ning seati õigusakti tasandil eesmärk saavutada 2050. aastaks kogu majandust hõlmav kliimaneutraalsus. 2021. aastal võttis komisjon vastu paketi „Eesmärk 55“,[35] et muuta liidu kliima- ja energiapoliitika nende eesmärkide saavutamiseks sobivaks. Selleks tuleb kooskõlas energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2002,[36] energiatõhusust oluliselt parandada, kuni see moodustab 2030. aastaks ligikaudu 36 % energia lõpptarbimisest[37]. Käesoleva määruse alusel toodetele kehtestatavad nõuded peaksid etendama selle eesmärgi saavutamisel olulist rolli, vähendades märkimisväärselt toodete energeetilist jalajälge. Need energiatõhususe nõuded vähendavad ka tarbijate haavatavust energiahindade tõusu suhtes. Tarbimise ja tootmise kestlikkuse parandamine mängib olulist rolli ka kliimamuutuste leevendamisel, nagu on tunnistatud Pariisi kliimakokkuleppes.

(8) Käesolev määrus peaks aitama kaasa ka liidu laiemate keskkonnaeesmärkide saavutamisele. Kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi[38] kohaselt sätestatakse

---

30 P9_TA(2020)0318.

31 P9_TA(2021)0040.

32 13852/20.

33 Nõukogu 5. oktoobri 2016. aasta otsus (EL) 2016/1841 Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 282, 19.10.2016, lk 1).

34 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

35 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/IP_21_3541

36 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2002, millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust (ELT L 328, 21.12.2018, lk 210).

37 Vastavalt kliimaeesmärgi kavale („Euroopa 2030. aasta kliimaeesmärgi suurendamine: investeerimine kliimaneutraalsesse tulevikku meie inimeste hüvanguks“ (COM(2020) 562 final)) lisatud mõjuhinnangule ja [energiatõhususe direktiivi ettepanekule].

38 Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... otsus (EL) 2022/..., milles käsitletakse liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030 [lisada viide, kui otsus on ELTs avaldatud; kolmepoolne kokkulepe, 2. detsember 2021].

õigusraamistikus liidu eesmärk jääda maakera võimaluste piiresse ja määratakse kindlaks tingimused, mis võimaldavad saavutada esmatähtsad eesmärgid, sealhulgas ülemineku mürgivabale ringmajandusele. Ka Euroopa roheline kokkulepe sisaldab nõuet, et liit jälgiks paremini õhusaastet, vee- ja pinnasereostust ning tarbijale mõeldud toodetest tulenevat reostust, teavitaks sellest ning väldiks ja heastaks seda. See tähendab, et kemikaalid, materjalid ja tooted tuleb kavandada võimalikult ohutuks ja säästvaks ning need peavad selliseks jääma kogu olelusringi jooksul; see võimaldab saavutada mürgivabad materjalitsüklid[39]. Lisaks tunnistatakse nii Euroopa rohelises kokkuleppes kui ka ringmajanduse tegevuskavas, et liidu siseturg tagab kriitilise massi, mis suudab mõjutada toodete kestlikkuse ja tootedisaini ülemaailmseid standardeid. Seega peaks käesolev määrus etendama olulist rolli ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 kestliku arengu eesmärkide alusel kehtestatud mitme alaeesmärgi saavutamisel[40] nii liidus kui ka väljaspool liitu.

(9) Direktiiviga 2009/125/EÜ kehtestati raamistik energiamõjuga toodete ökodisaininõuete sätestamiseks. See direktiiv koos Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/1369[41] on märkimisväärselt vähendanud ELis primaarenergia nõudlust toodete puhul ning prognooside kohaselt väheneb see hoogsalt edaspidigi. Direktiivi 2009/125/EÜ alusel vastu võetud rakendusmeetmed on hõlmanud ka nõudeid ringluse aspektide kohta, nagu vastupidavus, parandatavus ja ringlussevõetavus. Samal ajal on sellised vahendid nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 66/2010[42] kehtestatud ELi ökomärgis ja ELi keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumid[43] laiema kohaldamisalaga, kuid vabatahtlikkusel põhinevatest lähenemisviisidest tuleneva piiratuse tõttu on nende mõju väiksem.

(10) Direktiiv 2009/125/EÜ on üldiselt edukalt edendanud energiamõjuga toodete energiatõhusust ja mõningaid ringlusega seotud aspekte ning direktiivi lähenemisviis võimaldaks järk-järgult käsitleda kõigi toodete kestlikkust. Rohelise kokkuleppega võetud kohustuste täitmiseks tuleks seda lähenemisviisi laiendada muudele tooterühmadele ja käsitleda süstemaatiliselt peamisi aspekte, mis võimaldavad suurendada toodete keskkonnasäästlikkust siduvate nõuete abil. Tagades, et liidu turule lastakse ainult nendele nõuetele vastavaid tooteid, peaks käesolev määrus parandama selliste toodete vaba liikumist, vältides riikidevahelisi erinevusi, ja lisaks vähendama ka selliste nõuetega hõlmatud toodete olelusringi negatiivset keskkonnamõju.

(11) Mõjusa ja tulevikukindla õigusraamistiku loomiseks tuleb võimaldada ökodisaininõuete kehtestamist kõigi turule lastavate või kasutusele võetavate füüsiliste kaupade, sealhulgas komponentide ja vahetoodete suhtes. See peaks andma

---

39 Nagu on osutatud ELi tegevuskavas „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste suunas“ (COM(2021) 400 final) ja kestlikkust toetavas kemikaalistrateegias (COM(2020) 667 final), milles kutsutakse üles võtma tootmisel ja tarbimisel arvesse nullsaaste eesmärke.

40 Sealhulgas eelkõige kestliku arengu eesmärgi nr 12 („Vastutustundlik tarbimine ja tootmine“) alaeesmärgid.

41 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2017. aasta määrus (EL) 2017/1369, millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2010/30/EL (ELT L 198, 28.7.2017, lk 1).

42 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgise kohta (ELT L 27, 30.1.2010, lk 1).

43 Teatis „Keskkonnahoidlikud riigihanked“ (KOM(2008) 400) https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

komisjonile võimaluse võtta ökodisainінõuete kehtestamise prioriseerimisel arvesse võimalikult laia tootevalikut ja seeläbi maksimeerida nende nõuete mõjusust. Vajaduse korral tuleks ökodisainінõuete kehtestamisel teha konkreetseid erandeid, näiteks toodete puhul, millel on spetsiifiline eesmärk, mida ei oleks ökodisainінõuete järgimisel võimalik täita. Lisaks tuleks raamistiku tasandil teha erandeid nende toodete suhtes, mille puhul on juba selge, et ökodisainінõuded ei oleks sobilikud, või kui selliste nõuete kehtestamine on ette nähtud muude raamistikega. See peaks kehtima Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002[44] määratletud toidu ja sööda, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2001/83/EÜ[45] määratletud inimtervishoius kasutatavate ravimite, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2019/6[46] määratletud veterinaarravimite, samuti elustaimede ja -loomade, elusate mikroorganismide, inimpäritoluga toodete ning taimedest ja loomadest saadud toodete puhul, mis on vahetult seotud nende tulevase paljunemisega.

(12) Ettepanekus võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv hoonete energiatõhususe kohta (uuesti sõnastatud)[47] nõutakse liikmesriikidelt, et nad kehtestaksid hoonete välispiireteks olevate ehitusdetailide energiatõhususe miinimumnõuded ning uutesse või olemasolevatesse hoonetesse paigaldatavate tehnosüsteemide üldise energiatõhususe, nõuetekohase paigaldamise ja asjakohaste mõõtmete, korrigeerimise ja kontrolli süsteeminõuded. Käesoleva määruse eesmärkidega on kooskõlas, et kõnealused energiatõhususe miinimumnõuded võivad teatavatel tingimustel piirata käesolevale määrusele ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidele vastavate energiamõjuga toodete paigaldamist, tingimusel et nimetatud nõuded ei kujuta endast põhjendamatut turutõket.

(13) Selleks et parandada toodete keskkonnasäästlikkust ja tagada toodete vaba liikumine siseturul, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust ökodisainінõuetega. Neid ökodisainінõudeid tuleks põhimõtteliselt kohaldada konkreetsete tooterühmade suhtes, nagu pesumasinad või pesumasinad ja kuivatiga pesumasinad. Ökodisainінõuete maksimaalse mõjususe tagamiseks ja toodete keskkonnasäästlikkuse tõhusaks parandamiseks peaks olema võimalik kehtestada ka üks või mitu horisontaalset ökodisainінõuet suuremale hulgale tooterühmadele, nagu elektroonikaseadmed või tekstiiltooted. Horisontaalsed ökodisainінõuded tuleks kehtestada juhul, kui tooterühmade tehniline sarnasus võimaldab parandada nende keskkonnasäästlikkust samade nõuete alusel.

(14) Selleks et võimaldada komisjonil kehtestada määrusega hõlmatud tooterühmadele asjakohaseid nõudeid, peaksid ökodisainінõuded hõlmama tulemuslikkusnõudeid ja teabeesitusnõudeid. Neid nõudeid tuleks kasutada selleks, et parandada keskkonnasäästlikkuse seisukohast olulisi tooteaspekte, nagu energiatõhusus, vastupidavus, parandatavus ning CO_2 jalajälg ja keskkonnajalajälg. Ökodisainінõuded

---

44 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

45 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiiv 2001/83/EÜ inimtervishoius kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta (EÜT L 311, 28.11.2001, lk 67).

46 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2019/6, mis käsitleb veterinaarravimeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/82/EÜ (ELT L 4, 7.1.2019, lk 43).

47 COM(2021) 802 final.

peaksid olema läbipaistvad, objektiivsed, proportsionaalsed ja kooskõlas rahvusvaheliste kaubanduseeskirjadega.

(15) Kui komisjon võtab vastu delegeeritud õigusakti, millega kehtestatakse teatava tooterühma ökodisaininõuded, ei tohiks liikmesriikidel siseturu toimimise tagamiseks enam lubada kehtestada riigisiseseid tulemuslikkusnõudeid, mis põhinevad asjaomases delegeeritud õigusaktis sätestatud tulemuslikkusnõuetega hõlmatud tooteparameetritel, ning neil ei tohiks enam lubada kehtestada riigisiseseid teabeesitusnõudeid, mis põhinevad asjaomases delegeeritud õigusaktis sätestatud teabeesitusnõuetega hõlmatud tooteparameetritel. Siseturu toimimise tagamiseks tuleks komisjonile anda õigus sätestada, et konkreetse tooteparameetri puhul ei ole ökodisaininõudeid kas tulemuslikkusnõuete ja/või teabeesitusnõuete vormis vaja.

(16) Ökodisaininõuete kehtestamisel peaks komisjon võtma arvesse asjaomaste toodete laadi ja eesmärki ning asjaomaste turgude omadusi. Näiteks kaitseotstarbeline varustus peab suutma täita oma funktsioone spetsiifilistes ja mõnikord karmides tingimustes, mida tuleb ökodisaininõuete kehtestamisel arvesse võtta. Teatavat teavet kaitseotstarbelise varustuse kohta ei tohiks avalikustada ja seda tuleks kaitsta. Seega tuleks sõjalise või tundliku varustuse ökodisaininõuete puhul võtta arvesse julgeolekuvajadusi ja kaitsevarustuse turu omadusi, nagu need on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/81/EÜ[48]. Ka kosmosetööstus on Euroopa ja selle tehnoloogilise sõltumatuse jaoks strateegilise tähtsusega. Kuna kosmosetehnoloogiat kasutatakse äärmuslikes tingimustes, tuleks kosmosetoodete ökodisaininõuete puhul kestlikkusega seotud kaalutlused tasakaalustada vastupidavuse ja eeldatava tulemuslikkusega. Lisaks peaks komisjon meditsiiniseadmeid käsitleva määruse (EL) 2017/745[49] artikli 2 punktis 1 määratletud meditsiiniseadmete ja *in vitro* diagnostikameditsiiniseadmeid käsitleva määruse (EL) 2017/746[50] artikli 2 punktis 2 määratletud *in vitro* diagnostikameditsiiniseadmete puhul võtma arvesse vajadust mitte avaldada negatiivset mõju patsientide ja kasutajate tervisele ja ohutusele.

(17) Tegevuse dubleerimise ja regulatiivse koormuse vältimiseks tuleks tagada kooskõla käesoleva määruse ja muude liidu õigusaktidega, eelkõige tooteid, kemikaale ja jäätmeid käsitlevate õigusaktidega või nende alusel kehtestatud nõuete vahel[51]. Muude liidu õigusaktidega antud õigused kehtestada nõudeid, millel on sama või sarnane mõju kui käesoleva määruse alusel kehtestatavatel nõuetel, ei piira siiski käesolevas määruses sisalduvaid õigusi, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.

(18) Ökodisaininõudeid sisaldavate delegeeritud õigusaktide puhul tuleks koostada eraldi mõjuhinnang ja korraldada sidusrühmadega konsulteerimine, nagu seda tehti direktiivi

---

48 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/81/EÜ, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmitavate ehitustööde ning asjade ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise kord ja muudetakse direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ (ELT L 216, 20.8.2009, lk 76).

49 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2017. aasta määrus (EL) 2017/745, milles käsitletakse meditsiiniseadmeid, millega muudetakse direktiivi 2001/83/EÜ, määrust (EÜ) nr 178/2002 ja määrust (EÜ) nr 1223/2009 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 90/385/EMÜ ja 93/42/EMÜ (ELT L 117, 5.5.2017, lk 1).

50 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2017. aasta määrus (EL) 2017/746 *in vitro* diagnostikameditsiiniseadmete kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 98/79/EÜ ja komisjoni otsus 2010/227/EL (ELT L 117, 5.5.2017, lk 176).

51 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele ringmajanduse paketi rakendamise kohta: võimalused kemikaale, tooteid ja jäätmeid käsitlevate õigusaktide vahelise seose tugevdamiseks (COM(2018) 32 final).

2009/125/EÜ puhul; need õigusaktid tuleks koostada kooskõlas komisjoni parema õigusloome suunistega ning nende ettevalmistamine peaks hõlmama rahvusvahelise mõõtme ja kolmandatele riikidele avalduva mõju hindamist. Seejuures peaks komisjon võtma asjakohaselt arvesse toote olelusringi kõiki aspekte ja tuginema oma mõjuhinnangus parimatele kättesaadavatele tõenditele. Ökodisainінõuete koostamisel peaks komisjon järgima teaduslikku lähenemisviisi ja võtma arvesse ka asjakohast tehnilist teavet, eelkõige teavet, mis tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EÜ) nr 66/2010,[52] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2010/75/EL,[53] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852[54] kohaselt vastu võetud tehnilistest sõelumiskriteeriumidest ja keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumidest[55].

(19) Selleks et võtta arvesse toodete mitmekesisust, peaks komisjon valima meetodid ökodisainінõuete kehtestamise hindamiseks ja vajaduse korral neid edasi arendama, lähtudes toote laadist, selle kõige olulisematest aspektidest ja toote olelusringi jooksul avalduvast mõjust. Seejuures peaks komisjon võtma arvesse direktiivi 2009/125/EÜ alusel nõuete kehtestamise hindamisel saadud kogemusi ning jõupingutusi, mida tehakse selleks, et töötada välja ja täiustada teaduspõhiseid hindamisvahendeid, nagu energiamõjuga toodete ökodisaini ajakohastatud metoodika ja komisjoni soovituses (EL) 2021/2279[56] sätestatud toote keskkonnajalajälje määramise meetod, sealhulgas seoses süsinikdioksiidi ajutise säilitamisega, aga ka standardite, sealhulgas energiamõjuga toodete materjalitõhususe standardite väljatöötamist rahvusvaheliste ja Euroopa standardiorganisatsioonide poolt. Tuginedes nendele vahenditele ja kasutades vajaduse korral sihtotstarbelisi uuringuid, peaks komisjon toodete hindamisel ja ökodisainінõuete ettevalmistamisel veelgi tugevdama ringluse aspekte (nt vastupidavus, parandatavus, sealhulgas parandatavuse hindamine, korduskasutamist ja ringlussevõttu takistavate kemikaalide kindlakstegemine) ning töötama vajaduse korral välja uued meetodid või vahendid. Uusi lähenemisviise võib olla vaja ka kohustuslike riigihankekriteeriumide väljatöötamiseks ja tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamise keelustamiseks.

(20) Tulemuslikkusnõuded peaksid olema suunatud valitud tooteparameetrile, mis on seotud toote sihtaspektiga, mille puhul on kindlaks tehtud keskkonnasäästlikkuse parandamise potentsiaal. Need nõuded võivad hõlmata tooteparameetriga seotud tulemuslikkuse miinimum- või maksimumtasemeid, muid kui kvantitatiivseid nõudeid, mille eesmärk on parandada tooteparameetriga seotud tulemuslikkust, või nõudeid, mis on seotud toote funktsionaalse tulemuslikkusega, tagamaks, et valitud tulemuslikkusnõuded ei mõjuta negatiivselt toote võimet täita funktsiooni, mille jaoks see on kavandatud ja turustatud. Miinimum- või maksimumtasemed võidakse kehtestada näiteks kasutusaegse energiatarbimise või teatava tootes sisalduva materjali

---

52 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgise kohta (ELT L 27, 30.1.2010, lk 1).

53 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

54 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

55 Teatis „Keskkonnahoidlikud riigihanked“ (KOM(2008) 400).

56 Komisjoni 15. detsembri 2021. aasta soovitus (EL) 2021/2279 toodete ja organisatsioonide olelusringi keskkonnatoime mõõtmisel ja teatavakstegemisel kasutatavate keskkonnajalajälje määramise meetodite kasutamise kohta.

koguse piirnormi, ringlussevõetud materjali miinimumsisalduse nõude või konkreetse keskkonnamõju kategooria või kõigi asjakohaste keskkonnamõjude piirangu kujul. Muu kui kvantitatiivne nõue võidakse kehtestada näiteks toote parandatavust kahjustava konkreetse tehnilise lahenduse keelu kujul. Tulemuslikkusnõudeid kasutatakse selleks, et tagada halvimate näitajatega toodete turult kõrvaldamine, kui see on vajalik määruse keskkonnasäästlikkuse eesmärkide saavutamiseks.

(21) Järjepidevuse tagamiseks peaksid tulemuslikkusnõuded täiendama jäätmeid käsitlevate liidu õigusaktide rakendamist. Kuigi pakendi kui lõpptoote turule laskmise nõuded on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 94/62/EÜ,[57] võib käesolev määrus kõnealust direktiivi täiendada tootepõhiste nõuetega, milles keskendutakse konkreetsete toodete turule laskmisel nende toodete pakendamisele. Sellised täiendavad nõuded peaksid asjakohastel juhtudel aitama eelkõige vähendada kasutatavate pakendite kogust, mis omakorda aitab vältida jäätmeteket liidus.

(22) Toodete kestlikkuse üheks elemendiks peetakse kemikaaliohutust. Selle aluseks on kemikaalidest olemuslikult tulenevad tervise- või keskkonnaohud kombinatsioonis konkreetse või üldise kokkupuutega ning seda käsitletakse kemikaalialastes õigusaktides, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1935/2004,[58] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1907/2006,[59] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1223/2009,[60] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/745[61] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/48/EÜ[62]. Käesolev määrus ei tohiks võimaldada piirata ainete kasutamist kemikaaliohutuse kaalutlustel, nagu seda tehakse muude liidu õigusaktide alusel. Samuti ei tohiks käesolev määrus võimaldada piirata ainete kasutamist toiduohutusega seotud põhjustel. Samas ei võimalda kemikaale ja toitu käsitlevad liidu õigusaktid teatavate ainete suhtes kehtestatud piirangute abil käsitleda kestlikkusele avalduvat mõju, mis ei ole seotud kemikaaliohutuse või toiduohutusega. Selle lünga täitmiseks peaks käesolev määrus teatavatel tingimustel võimaldama piirata peamiselt muudel põhjustel kui kemikaali- või toiduohutus selliste toodetes sisalduvate või tootmisprotsessides kasutatavate ainete kasutamist, mis mõjutavad negatiivselt toodete kestlikkust. Samuti ei tohiks käesoleva määrusega dubleerida ega asendada ainetele kehtestatud piiranguid, mis tulenevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2011/65/EL,[63] mille eesmärk on

---

57 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 1994. aasta direktiiv 94/62/EÜ pakendite ja pakendijäätmete kohta (EÜT L 365, 31.12.1994, lk 10).

58 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 1935/2004 toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud materjalide ja esemete kohta, millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 80/590/EMÜ ja 89/109/EMÜ (ELT L 338, 13.11.2004, lk 4).

59 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

60 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1223/2009 kosmeetikatoodete kohta (ELT L 342, 22.12.2009, lk 59).

61 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2017. aasta määrus (EL) 2017/746 *in vitro* diagnostikameditsiiniseadmete kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 98/79/EÜ ja komisjoni otsus 2010/227/EL (ELT L 117, 5.5.2017, lk 176).

62 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/48/EÜ mänguasjade ohutuse kohta (ELT L 170, 30.6.2009, lk 1).

63 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/65/EL teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes (ELT L 174, 1.7.2011, lk 88).

kaitsta inimeste tervist ja keskkonda, sealhulgas tagades elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete keskkonnaohutu taaskasutamise ja kõrvaldamise.

(23) Toodete keskkonnasäästlikkuse parandamiseks peaksid teabeesitusnõuded olema suunatud toote teatava aspektiga seotud valitud tooteparameetrile, nagu toote keskkonnajalajälg või vastupidavus. Selliste nõuetega võidakse tootjat kohustada tegema kättesaadavaks teabe toote tulemuslikkuse kohta seoses valitud tooteparameetriga või muu teabe, mis võib mõjutada toote käitlemist muude isikute poolt, et parandada asjaomase parameetriga seotud tulemuslikkust. Teabeesitusnõuded tuleks vastavalt asjakohasusele kehtestada kas lisaks sama tooteparameetriga seotud tulemuslikkusnõuetele või nende asemel. Kui delegeeritud õigusakt sisaldab teabeesitusnõudeid, tuleks selles sätestada nõutava teabe kättesaadavaks tegemise viis, näiteks teabe esitamine vaba juurdepääsuga veebisaidil, tootepassis või toote märgisel. Teabeesitusnõuded on vajalikud selleks, et kutsuda esile käitumisharjumuste muutus, mis on vajalik käesoleva määruse keskkonnasäästlikkuse eesmärkide saavutamiseks. Eeldus on, et teabeesitusnõuded suunavad tarbijaid ja avaliku sektori asutusi tegema kestlikumaid valikuid, andes neile tugeva aluse toodete võrdlemiseks nende keskkonnasäästlikkuse alusel.

(24) Kui delegeeritud õigusaktid sisaldavad teabeesitusnõudeid, võidakse neis määrata kindlaks ka tulemuslikkusklassid seoses ühe või mitme asjakohase tooteparameetriga, et hõlbustada toodete võrdlemist vastava parameetri alusel. Tulemuslikkusklassid peaksid võimaldama eristada tooteid nende suhtelise kestlikkuse alusel ning neid võiksid kasutada nii tarbijad kui ka avaliku sektori asutused. Seega on nende eesmärk juhtida turgu kestlikumate toodete suunas.

(25) Teave probleemsete ainete esinemise kohta toodetes on oluline element kestlike toodete kindlaksmääramisel ja edendamisel. Toodete keemiline koostis määrab suures osas ära nende funktsioonid ja mõju, samuti võimalused nende korduskasutamiseks või pärast jäätmeteks muutumist taaskasutamiseks. Kestlikkust toetav kemikaalistrateegia[64] sisaldab nõuet viia probleemsete ainete sisaldus toodetes miinimumini ning tagada toodete keemilist koostist ja ohutut kasutamist käsitleva teabe kättesaadavus, kehtestades teabeesitusnõuded ning jälgides probleemsete ainete esinemist materjalide ja toodete kogu olelusringi jooksul. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1272/2008[65] ja muude kehtivate kemikaale käsitlevate õigusaktidega, näiteks määrusega (EÜ) nr 1223/2009, on juba tagatud teavitamine tervise- või keskkonnaohtudest, mida põhjustavad teatavad probleemsed ained, mis esinevad kas puhta aine kujul või segus. Ainete ja segude kasutajatele tuleks anda ka asjakohast kestlikkusega seotud teavet, mis ei ole seotud eelkõige tervise- või keskkonnaohtudega. Lisaks peaksid ka muude toodete kui ainete või segude kasutajad ja selliste toodete jäätmete käitlejad saama kestlikkusega seotud teavet, sealhulgas teavet, mis on seotud eelkõige kemikaalidest tulenevate tervise- või keskkonnaohtudega. Seepärast peaks käesolev määrus võimaldama kehtestada nõudeid, mis on seotud kestlikkusalase teabe jälgimise ja edastamisega, sealhulgas

---

64 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kestlikkust toetav kemikaalistrateegia. Mürgivaba keskkonna loomise suunas“ (COM(2020) 667 final).

65 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

teabe puhul, mis käsitleb probleemsete ainete esinemist toodetes kogu nende olelusringi jooksul, muu hulgas toodete saastest puhastamise ja taaskasutamise eesmärgil, kui nendest saavad jäätmed. Sellise raamistiku eesmärk peaks olema järk-järgult hõlmata kõik probleemsed ained kõikides toodetes, mis on loetletud tööplaanides, milles määratakse kindlaks komisjoni poolt käsitletavad tooterühmad.

(26) Käesoleva määruse alusel kehtestatavad teabeesitusnõuded peaksid hõlmama nõuet teha kättesaadavaks tootepass. Tootepass on oluline vahend, mis võimaldab teha teabe kättesaadavaks kõigile väärtusahelas osalejatele, ja tootepassi kättesaadavus peaks märkimisväärselt parandama toote jälgitavust kogu väärtusahela ulatuses. Muu hulgas peaks tootepass aitama tarbijatel teha teadlikke valikuid, parandades tarbijate juurdepääsu nende jaoks olulisele tooteteabele, andma ettevõtjatele, näiteks parandajatele või ringlussevõtjatele, võimaluse saada asjakohast teavet ning võimaldama liikmesriigi pädevatel asutustel oma ülesandeid täita. Seetõttu ei tohiks tootepass asendada mittedigitaalseid teabeedastusviise, näiteks teabe esitamist tootejuhendis või märgisel, vaid peaks neid pigem täiendama. Lisaks peaks olema võimalik kasutada tootepassi selleks, et saada teavet muude kestlikkuse aspektide kohta, mis on asjaomase tooterühma puhul kohaldatavad vastavalt muudele liidu õigusaktidele.

(27) Tootepõhiste õigusnormide koostamisel tuleks toote laadi ja turu arvessevõtmiseks igal üksikjuhul eraldi hoolikalt uurida, milline teave tuleks tootepassi lisada. Selleks et optimeerida juurdepääsu teabele ja ühtlasi kaitsta intellektuaalomandiõigusi, tuleb tootepass välja töötada ja seda rakendada viisil, mis võimaldab tootepassis sisalduvale teabele diferentseeritud juurdepääsu sõltuvalt teabe liigist ja sidusrühmade liigist. Selleks et vältida ettevõtjate ja üldsuse kulusid, mis on saadava üldisema kasuga võrreldes ebaproportsionaalsed, tuleks tootepass luua kas toote, partii või tootemudeli kohta, sõltuvalt näiteks väärtusahela keerukusest või asjaomaste toodete suurusest, laadist või mõjust.

(28) Koostalitlusvõime tagamiseks tuleks kindlaks määrata lubatavate andmekandjate liigid. Samal põhjusel tuleks andmekandjad ja toodete kordumatud tunnuskoodid väljastada kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud standarditega. Komisjonile tuleks anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse muutmiseks, asendades või lisades standardeid, mille kohaselt võib andmekandjaid ja kordumatuid tunnuskoode väljastada, võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut. See peaks tagama, et tootepassis sisalduvat teavet saavad salvestada ja edastada kõik ettevõtjad, ning kindlustama kordumatu tunnuskoodi ühilduvuse väliste komponentidega, näiteks skaneerimisseadmetega.

(29) Selleks et muude kui tootepassi käsitlevate ökodisaininõuete kehtestamine tarbetult ei viibiks või et tagada tootepasside mõjus rakendamine, peaks komisjonil olema lubatud vabastada tooterühmi tootepassi nõuetest juhtudel, kui tootepassi tehnilise teostuse ja käitamise oluliste nõuete tehnilised kirjeldused ei ole kättesaadavad. Samuti tuleks selleks, et vältida ettevõtjate tarbetut halduskoormust, lubada komisjonil vabastada tooterühmi tootepassi nõuetest juhtudel, kui muu liidu õigusakt juba näeb ette tooteteabe digitaalse esitamise süsteemi, mis võimaldab väärtusahelas osalejatel pääseda juurde asjakohasele tooteteabele ja hõlbustab toote nõuetele vastavuse kontrollimist liikmesriigi pädevate asutuste poolt. Need vabastused tuleks korrapäraselt läbi vaadata, võttes arvesse tehniliste kirjelduste edaspidist kättesaadavust.

(30) Toote kordumatu tunnuskood on oluline eeltingimus, mis võimaldab tagada jälgitavuse kogu tarneahelas. Seepärast tuleks tootepass siduda toote kordumatu tunnuskoodiga. Lisaks peaks tootepass asjakohasel juhul võimaldama teha kindlaks tootega seotud osalejad ja tootmisrajatised. Koostalitlusvõime tagamiseks tuleks jälgitavust võimaldavad ettevõtjate kordumatud tunnuskoodid ja rajatiste kordumatud tunnuskoodid väljastada kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud standarditega. Komisjonile tuleks anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse muutmiseks, asendades või lisades standardeid, mille kohaselt võib ettevõtjate kordumatuid tunnuskoode ja rajatiste kordumatuid tunnuskoode väljastada, võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut.

(31) Digiteeritud teave toote ja selle olelusringi või vajaduse korral passi kohta peaks olema hõlpsasti kättesaadav andmekandja, näiteks vesimärgi või ruutkoodi (QR-koodi) skaneerimise teel. Võimaluse korral peaks andmekandja olema tootel endal, et tagada juurdepääs teabele toote kogu olelusringi jooksul. Siiski on võimalik teha erandeid sõltuvalt asjaomaste toodete laadist, suurusest või kasutusviisist.

(32) Selleks et tootepass oleks paindlik, reageeriv ja turupõhine ning areneks kooskõlas ärimudelite, turgude ja innovatsiooniga, peaks see põhinema detsentraliseeritud andmesüsteemil, mille on loonud ja mida haldavad ettevõtjad. Nõuete täitmise tagamise ja järelevalve eesmärgil võib siiski olla vajalik, et liikmesriigi pädevatel asutustel ja komisjonil oleks otsene juurdepääs turule lastud või kasutusele võetud toodetega seotud kõikide andmekandjate andmetele ja kordumatutele tunnuskoodidele.

(33) Tootepassi mõjusa kasutuselevõtu tagamiseks peaksid tootepassi tehniline teostus, andmenõuded ja käitamine vastama teatavatele olulistele tehnilistele nõuetele. Need nõuded peaksid tagama tootepassi järjepideva juurutamise kõigis sektorites. Kõnealuste oluliste nõuete tulemusliku rakendamise tagamiseks tuleks kehtestada tehnilised kirjeldused kas *Euroopa Liidu Teatajas* viidatud harmoneeritud standardi kujul või varuvariandina komisjoni poolt vastu võetud ühtse kirjelduse kujul. Tootepassi tehniline teostus peaks tagama andmete turvalisuse ja privaatsuseeskirjade järgimise. Digitaalne tootepass töötatakse välja avatud dialoogis rahvusvaheliste partneritega, et võtta tehniliste kirjelduste väljatöötamisel arvesse nende seisukohti ning tagada, et tehnilised kirjeldused aitavad kõrvaldada keskkonnasäästlikumate toodete puhul eksisteerivaid kaubandustõkkeid ning vähendada kestlike investeeringute, turustamise ja nõuete täitmisega seotud kulusid. Tehnilised kirjeldused ja nõuded, mis on seotud jälgitavusega kogu väärtusahela ulatuses, tuleks nende tulemuslikku rakendamist silmas pidades võimalikult suures ulatuses välja töötada konsensusel põhineva lähenemisviisi alusel ning mitmesuguste osalejate, sealhulgas standardiorganisatsioonide, tööstusliitude, tarbijaorganisatsioonide, ekspertide, valitsusväliste organisatsioonide ja rahvusvaheliste partnerite, sealhulgas arenguriikide osalusel ja tõhusas koostöös nende osalejatega.

(34) Ökodisaininõuete täitmise tagamise parandamiseks on vaja, et riiklikel asutustel ja komisjonil oleks otsene juurdepääs turule lastud või kasutusele võetud toodetega seotud kõikide andmekandjate andmetele ja kordumatutele tunnuskoodidele. Selleks peaks komisjon looma selliste andmete säilitamiseks tootepassiregistri ja seda haldama. Kui see on vajalik nõuete täitmise tagamise täiendavaks hõlbustamiseks, peaks komisjon asjakohastel juhtudel kindlaks määrama muu tootepassi lisatava teabe, mis tuleb registris säilitada.

(35) Isikuandmete töötlemine käesoleva määruse alusel peaks toimuma kooskõlas isikuandmete kaitset käsitlevate kohaldatavate õigusnormidega. Isikuandmete

töötlemine liikmesriigi pädevate asutuste poolt peaks toimuma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679[66]. Isikuandmete töötlemine komisjoni poolt peaks toimuma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1725[67].

(36) Käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks on oluline tulemuslikult tagada õigusnormide täitmine seoses liidu turule lastavate toodetega, olenemata sellest, kas need on valmistatud liidus või imporditud. Seetõttu peaks pärast seda, kui komisjon on loonud registri, olema tollil registrile otsene juurdepääs määrusega (EL) .../... loodud ELi tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna kaudu. Tolli ülesanne peaks olema veenduda, et tollideklaratsioonis esitatakse viide tootepassile ja et see viide vastab registris säilitatavale toote kordumatule tunnuskoodile. See võimaldaks tollil kontrollida, kas imporditud toodete puhul on olemas tootepass.

(37) Kui lisaks andmekandjatele ja kordumatutele tunnuskoodidele säilitatakse registris teatavat tootepassi kantud teavet, peaks komisjonil selleks, et parandada toodete vastavust ökodisaininõuetele, olema võimalik vajaduse korral ette näha, et toll peab kontrollima kõnealuse teabe ja tollideklaratsiooni vastavust, võttes samas arvesse vajadust vältida tolli ebaproportsionaalset töökoormust.

(38) Tootepassis sisalduv teave võimaldab tollil tõhustada ja hõlbustada riskijuhtimist ning võimaldada piiril tehtavaid kontrolle täpsemalt suunata. Seepärast peaks tollil olema võimalik saada ja kasutada tootepassis ja sellega seotud registris sisalduvat teavet oma ülesannete täitmiseks kooskõlas liidu õigusaktidega, sealhulgas riskijuhtimiseks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 952/2013[68].

(39) Selleks et suunata tarbijaid tegema kestlikumaid valikuid, peaks märgis, kui see on käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega nõutav, andma teavet, mis võimaldab tooteid tõhusalt võrrelda, näiteks tulemuslikkusklasside esitamise kaudu. Konkreetselt tarbijate jaoks võib füüsiline märgis olla täiendav teabeallikas müügikohas. See võib anda tarbijatele kiire visuaalse aluse toodete eristamiseks nende tulemuslikkuse alusel seoses konkreetse tooteparameetri või tooteparameetrite kogumiga. Asjakohastel juhtudel peaks märgis võimaldama ka juurdepääsu lisateabele, sisaldades konkreetseid viited, nagu veebisaidi aadress, dünaamiline ruutkood, link veebipõhisele märgisele või mis tahes muu asjakohane tarbijale suunatud vahend. Komisjon peaks asjakohases delegeeritud õigusaktis sätestama kõige mõjusama viisi selliste märgiste esitamiseks, sealhulgas interneti teel toimuva kaugmüügi puhul, võttes arvesse mõju klientidele ja ettevõtjatele ning asjaomaste toodete omadusi. Komisjon võib nõuda ka märgise trükkimist toote pakendile.

(40) Energiamõjuga toodete suhtes kohaldatakse koos käesoleva määrusega määrust (EL) 2017/1369, millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik. See tähendab, et energiamärgis on peamine vahend, mis annab tarbijatele energiamõjuga toodete kohta

---

66 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

67 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

68 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

asjakohast teavet, ja käesoleva määruse alusel kindlaks määratud tulemuslikkusklassid tuleks asjakohastel juhtudel lisada märgisele täiendava teabena, nagu on sätestatud määruse (EL) 2017/1369 artiklis 16. Juhtudel, mil määruse (EL) 2017/1369 kohaselt energiamõjuga toote jaoks kehtestatud energiamärgisele ei saa lisada täiendavat teavet toote tulemuslikkuse kohta seoses teatava tooteparameetriga, peaks komisjon hindama, kas tuleks kehtestada käesoleva määruse kohane märgis, võttes arvesse vajadust teavitada tarbijaid toote kõige olulisematest parameetritest ning puudusi, mis seisnevad üldsuse jaoks segaduse tekitamise ja ettevõtjate ülemäärase halduskoormuse riskis.

(41) Tarbijaid tuleks kaitsta eksitava teabe eest, mis võib takistada neid tegemast valikut kestlikumate toodete kasuks. Seetõttu tuleks keelata selliste toodete turule laskmine, mille märgis jäljendab käesoleva määrusega ette nähtud märgist.

(42) Selleks et saavutada Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärgid kõige tõhusamal viisil ja käsitleda esmajärjekorras kõige suurema mõjuga tooteid, peaks komisjon prioriseerima käesoleva määruse alusel reguleeritavad tooted ja nende suhtes kohaldatavad nõuded. Lähtudes direktiivi 2009/125/EÜ kohase prioriseerimise protsessist, peaks komisjon vastu võtma vähemalt kolme aastat hõlmava tööplaani, milles esitatakse loetelu tooterühmadest, mille kohta komisjon kavatseb vastu võtta delegeeritud õigusaktid, ja tooteaspektidest, mille kohta komisjon kavatseb vastu võtta horisontaalselt kohaldatavad delegeeritud õigusaktid. Prioriseerimisel peaks komisjon lähtuma kriteeriumidest, mis on seotud eelkõige delegeeritud õigusaktide võimaliku panusega liidu kliima-, keskkonna- ja energiaeesmärkide saavutamisse ning nende potentsiaaliga parandada valitud tooteaspekte ilma ebaproportsionaalsete kuludeta üldsusele ja ettevõtjatele. Tööplaanid peaksid sisaldama piisavalt energiamõjuga toodetega seotud meetmeid, võttes arvesse nende tähtsust liidu energiaeesmärkide saavutamisel. Liikmesriikide ja sidusrühmadega tuleks ökodisainifoorumi kaudu konsulteerida. Võttes arvesse käesoleva määruse ja määruse (EL) 2017/1369 vastastikust täiendavust energiamõjuga toodete puhul, tuleks käesoleva määruse kohase tööplaani ja määruse (EL) 2017/1369 artiklis 15 sätestatud tööplaaniga seotud ajakavad omavahel vastavusse viia.

(43) Ehitustoodete käsitlemisel tuleks käesoleva määrusega kehtestada nõuded lõpptoodetele üksnes juhul, kui [ehitustooteid käsitleva muudetud määrusega] kehtestatud kohustuste ja nende rakendamisega ei ole tõenäoliselt võimalik piisavalt saavutada käesoleva määrusega taotletavaid keskkonnasäästlikkuse eesmärke. Lisaks peaks komisjon tööplaanide koostamisel arvesse võtma, et energiamõjuga toodete puhul, mis on ühtlasi ehitustooted, eelistatakse [ehitustooteid käsitleva muudetud määrusega] senise tava jätkuna käesolevas määruse alusel sätestatavaid kestlikkusnõudeid. See peaks nii olema näiteks soojendite, katelde, soojuspumpade, vee- ja ruumikütteseadmete, ventilaatorite, jahutus- ja ventilatsioonisüsteemide ning fotogalvaaniliste toodete (v.a päikesepaneelarhitektuuri) puhul. Nende toodete puhul võidakse [ehitustooteid käsitleva muudetud määrusega] sekkuda vajaduse korral täiendaval viisil, peamiselt seoses ohutusaspektidega, võttes arvesse ka muid liidu õigusakte, mis käsitlevad tooteid, näiteks gaasiseadmeid, madalpingeseadmeid ja masinaid.

(44) Selleks et soodustada eneseregulatsiooni kui aktsepteeritavat alternatiivi õigusaktidega reguleerimisele, peaks käesolev määrus direktiivi 2009/125/EÜ jätkuna nägema ette tööstuse võimaluse esitada eneseregulatsioonimeetmeid. Komisjon peaks hindama tööstuse kavandatud eneseregulatsioonimeetmeid koos allakirjutanute esitatud teabe ja tõenditega, võttes muu hulgas arvesse liidu rahvusvahelisi kaubanduskohustusi ja

vajadust tagada kooskõla liidu õigusega. Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused võtta vastu ja ajakohastada õigusakti, milles loetletakse eneseregulatsioonimeetmed, mida peetakse ökodisaininõudeid kehtestava delegeeritud õigusakti aktsepteeritavaks alternatiiviks. Samuti on asjakohane, näiteks asjaomase tooterühma turu või tehnoloogia arengut silmas pidades, et komisjonil oleks vajaduse korral võimalik nõuda eneseregulatsioonimeetme muudetud versiooni esitamist. Kui eneseregulatsioonimeede on rakendusaktis nimetatud, on ettevõtjatel õiguspärane ootus, et komisjon ei võta vastu delegeeritud õigusakti, millega kehtestatakse vastava tooterühma puhul kohaldatavad ökodisaininõuded. Siiski ei välistata komisjon võimalust võtta vastu horisontaalsed ökodisaininõuded, mida kohaldatakse ka tunnustatud eneseregulatsioonimeetmega hõlmatud toodete suhtes selliste tooteaspektide puhul, mida eneseregulatsioonimeede ei hõlma. Kui komisjon leiab, et eneseregulatsioonimeede ei vasta enam käesolevas määruses sätestatud kriteeriumidele, peaks ta selle eneseregulatsioonimeetme jätma välja rakendusaktist, milles on loetletud tunnustatud eneseregulatsioonimeetmed. Sellest tulenevalt võib kooskõlas käesoleva määrusega kehtestada ökodisaininõuded tooterühmadele, mis olid varem hõlmatud eneseregulatsioonimeetmega.

(45) Mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd) saaksid suurt kasu nõudluse kasvust kestlike toodete järele, kuid mõningad nõuded võivad tekitada neile kulusid ja raskusi. Liikmesriigid ja komisjon peaksid oma vastutusalas andma asjakohast teavet, tagama sihipärase erikoolituse ning võimaldama konkreetset abi ja toetust, sealhulgas rahalist toetust, VKEdele, kes toodavad tooteid, mille suhtes kehtestatakse ökodisaininõuded. Need meetmed peaksid hõlmama näiteks toote keskkonnajalajälje arvutamist ja tootepassi tehnilist rakendamist. Liikmesriigid peaksid oma meetmete võtmisel arvestama kohaldatavaid riigiabi eeskirju.

(46) Tarbijale mõeldud müümata toodete, näiteks tekstiilitoodete ja jalatsite hävitamine ettevõtjate poolt on muutumas laialt levinud keskkonnaprobleemiks kogu liidus, eelkõige internetimüügi kiire kasvu tõttu. See tähendab väärtuslike majandusressursside kadu, kuna kaubad toodetakse, transporditakse ja seejärel hävitatakse, ilma et neid kunagi ettenähtud otstarbel kasutataks. Seepärast on keskkonnakaitse huvides vaja käesoleva määrusega kehtestada raamistik, mille eesmärk on vältida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/771[69] kohaselt peamiselt tarbijatele mõeldud müümata toodete hävitamist, sealhulgas selliste toodete hävitamist, mille tarbija on tagastanud seoses taganemisõigusega, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2011/83/EL[70]. See kahandab nende toodete keskkonnamõju, vähendades nii jäätmeteket kui ka stiimuleid toodete ületootmiseks. Võttes arvesse, et mitu liikmesriiki on võtnud vastu siseriiklikud õigusaktid tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamise kohta, tekitades seeläbi turumoonutusi, on vaja tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamist käsitlevaid ühtlustatud õigusnorme, et tagada liikmesriikides ühesuguste

[69] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/771 kaupade müügilepingute teatavate aspektide kohta, millega muudetakse määrust (EL) 2017/2394 ja direktiivi 2009/22/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/44/EÜ (ELT L 136, 22.5.2019, lk 6).

[70] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).

õigusnormide ja stiimulite kohaldamine turustajate, jaemüüjate ja teiste ettevõtjate suhtes.

(47) Selleks et vältida tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamist ja koguda täiendavaid andmeid selle tava esinemise kohta, tuleks käesoleva määrusega kehtestada liidus tarbijale mõeldud tooteid valdavatele ettevõtjatele läbipaistvuskohustus, mille kohaselt need ettevõtjad peavad avalikustama teabe tarbijale mõeldud müümata toodete arvu kohta, mis on igal aastal kõrvaldatud. Ettevõtja peaks esitama teabe tooteliigi või -kategooria, kõrvaldamise põhjuste ja järgnevateks jäätmekäitlustoiminguteks üleandmise kohta. Kuigi ettevõtjatel peaks olema vabadus otsustada, kuidas seda teavet oma ärikeskkonnas sobival viisil avalikustada, tuleks parimaks tavaks pidada nõutava teabe esitamist avalikult kättesaadavas muud kui finantsteavet kajastavas aruandes, mis on koostatud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL[71] artikliga 19a, kui see on kohaldatav.

(48) Selleks et vältida tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamist, kui selliste toodete hävitamine on laialt levinud, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, millega keelatakse selliste toodete hävitamine. Arvestades suurt hulka tooteid, mis potentsiaalselt hävitatakse, ilma et neid kunagi müüdaks või kasutataks, on vaja käesolevas määruses sätestada vastavad volitused. Delegeeritud õigusaktides sätestatavat keeldu tuleks siiski kohaldada konkreetsete tooterühmade suhtes, mis määratakse kindlaks pärast seda, kui komisjon on hinnanud, kui ulatuslik on vastavate toodete hävitamine praktikas, võttes asjakohastel juhtudel arvesse ettevõtjate poolt kättesaadavaks tehtud teavet. Selle kohustuse proportsionaalsuse tagamiseks peaks komisjon kaaluma konkreetseid vabastusi, mille kohaselt võib tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamine siiski olla lubatud, näiteks tervise ja ohutusega seotud kaalutlustel. Selleks et jälgida kõnealuse keelu mõjusust ja vältida keelust kõrvalehoidmist, tuleks ettevõtjatelt nõuda, et nad avalikustaksid kohaldatavate vabastuste alusel hävitatud, tarbijale mõeldud müümata toodete arvu ja nende hävitamise põhjused. Selleks et vältida VKEde põhjendamatut halduskoormust, tuleks nad vabastada kohustusest avalikustada müümata jäänud ja kõrvaldatud toodete arv ning delegeeritud õigusaktides sätestatud keelust kõrvaldada teatavaid tooterühmi. Kui aga on piisavalt tõendeid selle kohta, et VKEsid võidakse kasutada kõnealustest kohustustest kõrvalehoidmiseks, peaks komisjonil olema võimalik kõnealustes delegeeritud õigusaktides siiski nõuda teatavate tooterühmade puhul, et neid kohustusi kohaldataks ka mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate suhtes.

(49) Ettevõtjad peaksid vastutama toodete vastavuse eest käesoleva määruse kohastele ökodisaininõuetele vastavalt oma rollile tarneahelas, et tagada nende toodete vaba liikumine siseturul ja parandada nende kestlikkust. Tarne- ja turustusahelas osalevad ettevõtjad peaksid võtma asjakohaseid meetmeid tagamaks, et nad teevad turul kättesaadavaks üksnes tooteid, mis vastavad käesolevale määrusele ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidele.

[71] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

(50) Kõige sobivam vastavushindamismenetluse teostaja on tootja, kellel on üksikasjalikud teadmised toote projekteerimis- ja tootmisprotsessist. Seega peaks vastavushindamine jääma ainult tootja kohustuseks.

(51) Siseturu toimimise kindlustamiseks on vaja tagada, et kolmandatest riikidest liidu turule sisenevad tooted vastaksid käesolevale määrusele ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidele, olenemata sellest, kas neid imporditakse toodete, komponentide või vahetoodetena. Eelkõige tuleb tagada, et tootjad on nende toodete suhtes läbi viinud asjakohased vastavushindamismenetlused. Seepärast tuleks näha ette importijate kohustus tagada, et nende poolt turule lastavad tooted vastavad kõnealustele nõuetele ning et CE-märgis ja tootjate koostatud dokumendid on liikmesriigi pädevatele asutustele kontrollimiseks kättesaadavad. Samuti tuleks sätestada, et importijad peavad asjakohastel juhtudel tagama nende toodete puhul tootepassi olemasolu.

(52) Toote turule laskmisel peaks iga importija esitama tootel oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ja postiaadressi ning võimaluse korral elektroonilise sidevahendi, mille kaudu saab temaga ühendust võtta. Juhtudeks, kui toote suurus selle teabe esitamist ei võimalda, tuleks ette näha erandid. See hõlmab ka juhtumeid, kui importija peaks tootele nime ja aadressi lisamiseks pakendi avama või kui toode on selle teabe kinnitamiseks liiga väike.

(53) Kui turustaja teeb toote turul kättesaadavaks pärast seda, kui tootja või importija on toote turule lasknud, peaks ta hoolikalt järgima kohaldatavaid ökodisaininõudeid. Samuti peaks turustaja tagama, et toote käitlemine tema poolt ei kahjustaks toote vastavust käesoleva määruse või selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide nõuetele.

(54) Kuna turustajad ja importijad tegutsevad kauplemiskohtade lähedal ja neil on oluline roll toodete nõuetele vastavuse tagamisel, tuleks nad kaasata liikmesriigi pädevate asutuste teostatavasse turujärelevalvesse ning nad peaksid olema valmis aktiivselt osalema, andes kõnealustele asutustele asjaomase tootega seotud kogu vajaliku teabe.

(55) Kuna edasimüüja pakub toodet müügiks, rendile või järelmaksuga müügiks või esitleb tooteid klientidele või paigaldajatele, peab edasimüüja tagama, et tema klientidel oleks tõhus juurdepääs käesoleva määruse alusel nõutavale teabele, sealhulgas kaugmüügi korral. Eelkõige tuleks käesoleva määrusega kohustada edasimüüjaid tagama, et nende klientidel on juurdepääs tootepassile ja märgis on selgelt esitatud kooskõlas kohaldatavate nõuetega. Edasimüüja peaks seda kohustust täitma iga kord, kui ta toodet rentimiseks pakub.

(56) Selleks et hõlbustada kestlikumate toodete valimist, tuleks kohustuslik märgis esitada selgelt nähtaval ja äratuntaval viisil. Märgis peaks olema identifitseeritav asjaomase toote märgisena, ilma et klient peaks lugema märgisel olevat kaubamärki ja mudelinumbrit. Märgis peaks köitma tooteid valivate klientide tähelepanu. Tagamaks, et märgis on klientidele ostu kaalumisel kättesaadav, peaksid nii edasimüüja kui ka vastutav ettevõtja esitama märgise alati, kui toodet reklaamitakse, seda ka kaugmüügi puhul, sealhulgas internetis.

(57) Iga importijat või turustajat, kes laseb käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toote turule omaenda nime või kaubamärgi all või kes muudab sellist toodet viisil, mis võib mõjutada vastavust käesolevale määrusele või asjakohasele delegeeritud õigusaktile, tuleks käsitada tootjana ja talle peaksid laienema tootja kohustused.

(58) Internetipõhistel kauplemiskohtadel on tarneahelas oluline roll kuna need võimaldavad ettevõtjatel jõuda suure hulga klientideni. Arvestades internetipõhiste kauplemiskohtade olulist rolli toodete müügi vahendamisel ettevõtjate ja klientide vahel, peaksid need kauplemiskohad võtma vastutuse ökodisainінõuetele mittevastavate toodete müügi käsitlemise eest ning tegema koostööd turujärelevalveasutustega. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/31/EÜ[72] sisaldab üldist raamistikku e-kaubanduse kohta ja selles on sätestatud teatavad digiplatvormide kohustused. Määrusega [.../...], mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ,[73] reguleeritakse internetipõhiste vahendusteenuste osutajate kohustusi ja vastutust seoses ebaseadusliku sisuga, sealhulgas toodetega, mis ei vasta ökodisainінõuetele. Sellele üldraamistikule tuginedes tuleks kehtestada konkreetsed nõuded nõuetele mittevastavate toodete internetimüügi tõhusaks käsitlemiseks.

(59) On oluline, et internetipõhised kauplemiskohad teeksid turujärelevalveasutustega tihedat koostööd. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1020[74] artikli 7 lõike 2 alusel kehtestatakse infoühiskonna teenuse osutajate kohustus teha turujärelevalveasutustega koostööd seoses kõnealuse määrusega hõlmatud toodetega, sealhulgas toodetega, mille suhtes on kehtestatud ökodisainінõuded. Selleks et veelgi tõhustada koostööd nõuetele mittevastavate toodetega seotud ebaseadusliku sisu vastu võitlemisel, peaks käesolev määrus sisaldama konkreetseid kohustusi sellise koostöö rakendamiseks internetipõhiste kauplemiskohtade puhul. Näiteks täiustavad turujärelevalveasutused pidevalt veebipõhiseks turujärelevalveks kasutatavaid tehnoloogilisi vahendeid, et teha kindlaks internetis müüdavad nõuetele mittevastavad tooted. Selleks et need vahendid toimiksid, peaksid internetipõhised kauplemiskohad võimaldama juurdepääsu oma liidestele. Lisaks võib turujärelevalveasutustel olla vaja kopeerida internetipõhistest kauplemiskohtadest pärit andmed.

(60) Määruse (EL) 2019/1020 artikli 14 lõike 4 kohaselt on turujärelevalveasutustel juhul, kui suure ohu kõrvaldamiseks ei ole muid tõhusaid vahendeid, õigus nõuda, et internetipõhisest kasutajaliidesest eemaldataks nõuetele mittevastavatele toodetele viitav sisu või et lõppkasutajatele kuvataks internetipõhisele kasutajaliidesele juurdepääsul selgesõnaline hoiatus. Määruse (EL) 2019/1020 artikli 14 lõikega 4 turujärelevalveasutustele antud volitused kehtivad ka käesoleva määruse kohaldamisel. Käesoleva määruse kohase tõhusa turujärelevalve huvides ja selleks, et vältida nõuetele mittevastavate toodete esinemist liidu turul, tuleks seda õigust kohaldada kõigil vajalikel ja proportsionaalsetel juhtudel, sealhulgas toodete puhul, mis kujutavad endast väiksemat ohtu. Seda õigust tuleks kasutada kooskõlas [digiteenuste õigusakti] [artikliga 8].

(61) Toote jälgitavuse tagamine kogu tarneahelas hõlbustab turujärelevalveasutuste ülesannet teha kindlaks ettevõtjad, kes on turule lasknud või turul kättesaadavaks

---

72 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1).

73 [Lisada viide, kui võetakse vastu ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (COM(2020) 825 final)].

74 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT L 169, 25.6.2019, lk 1).

teinud nõuetele mittevastavad tooted. Seepärast tuleks ettevõtjaid kohustada säilitama teatava aja jooksul teavet oma tehingute kohta.

(62) Turule lastud toodete nõuetele vastavuse kontrollimise kiirendamiseks ja hõlbustamiseks tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, millega nõutakse vastutavatelt ettevõtjatelt vajaduse korral tehnilise dokumentatsiooni konkreetsete osade digitaalset kättesaadavaks tegemist nii pädevatele asutustele kui ka komisjonile. See peaks võimaldama liikmesriigi pädevatel asutustel sellele teabele ilma taotluseta juurde pääseda, tagades samal ajal jätkuvalt ärisaladuste kaitse. Võimalikud vahendid selle teabe digitaalseks kättesaadavaks tegemiseks peaksid põhimõtteliselt piirduma kas tootepassiga või teabe esitamisega määruses (EL) 2017/1369 osutatud toodete andmebaasi nõuetelevastavuse osas või ettevõtja veebisaidil. Selline kohustus ei tohiks välistada liikmesriigi pädevate asutuste õigust saada taotluse korral juurdepääs tehnilise dokumentatsiooni muudele osadele.

(63) Selleks et võimaldada paremini hinnata turu hõlvamist asjaomaste toodete poolt, saada paremat teavet ökodisaininõuete ja tööplaanide koostamisel või ajakohastamisel kasutatavate uuringute jaoks ning aidata kindlaks teha konkreetsete tooterühmade turuosa, et kiirendada ökodisaininõuete koostamist või läbivaatamist, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, millega nõutakse piisavate ja usaldusväärsete andmete kogumist toodete müügi kohta, võimaldades selliseid andmeid koguda komisjoni poolt või nimel otse tootjatelt või jaemüüjatelt. Järelevalvet ja aruandlust käsitlevate õigusnormide vastuvõtmisel peaks komisjon võtma arvesse vajadust maksimeerida turu hõlvamise kohta kättesaadavaid andmeid ja vajadust vähendada ettevõtjate halduskoormust.

(64) Selleks et parandada tulevasi ökodisaininõudeid ja suurendada lõppkasutajate kindlustunnet selle suhtes, et katsetingimustes ja tegeliku toimimise ajal mõõdetud kasutusaegse energiatarbimise ja muude tulemuslikkusparameetrite lahknevused tehakse kindlaks ja korrigeeritakse, peaks komisjonil olema juurdepääs andmetele toodete tegeliku kasutusaegse energiatarbimise ja vajaduse korral muude tulemuslikkusparameetrite kohta. Selleks tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, millega nõutakse konkreetsete toodete puhul (sarnaselt maanteesõidukitega), et nad määraksid kindlaks kasutusaegse energiatarbimise ja muud asjakohased tulemuslikkusparameetrid ning kuvaksid need lõppkasutajale. Internetiga ühendatud toodete puhul tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, millega nõutakse ettevõtjatelt selliste kasutusaja andmete kaugkogumist ja komisjonile esitamist, kuna oluline on teha kindlaks, kuidas tooted oma funktsioone täidavad, ja teavitada üldsust. Toodete puhul, mille kasutusaegne toimimine sõltub olulisel määral ka ilmastiku- või geograafilistest tingimustest, tuleks koguda, anonüümida ja esitada ka ilmastikualast või geograafilist teavet.

(65) Selleks et tagada käesolevas määruse alusel kehtestatud ökodisaininõuete tõhus ja ühtlustatud kohaldamine, sealhulgas selliste aspektide puhul nagu energiatarbimine või -tõhusus, vastupidavus ja usaldusväärsus ning ringlussevõetud materjali sisaldus, tuleks nende nõuete täitmist mõõta usaldusväärsete, täpsete ja korratavate meetoditega, mille puhul võetakse arvesse üldtunnustatud uusimaid meetodeid. Delegeeritud õigusaktid, millega kehtestatakse toodete ökodisaininõuded, peaksid põhimõtteliselt sisaldama nõuetele vastavuse kindlakstegemiseks või kontrollimiseks vajalike katsete,

mõõtmiste või arvutuste tehnilisi kirjeldusi. Lisaks tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, millega nõutakse selliste veebipõhiste vahendite kasutamist, mis kajastavad kohaldatavaid arvutusnõudeid, et tagada nende ühtlustatud kohaldamine.

(66) Tagamaks, et ökodisaininõuded saavutavad kavandatud mõju, tuleks käesolevas määruses sätestada kõikehõlmavad ja üldised sätted, mida kohaldatakse kõigi ökodisaininõuetega hõlmatud toodete puhul ning millega keelatakse sellistest nõuetest kõrvalehoidmine. Seetõttu tuleks keelata igasugune tegevus, mis põhjustab põhjendamatuid muutusi toote tulemuslikkuses vastavuskatsete ajal või lühikese aja jooksul pärast toote kasutuselevõttu ja mille tulemuseks on see, et deklareeritud tulemuslikkus ei vasta toote tegelikule tulemuslikkusele kasutamise ajal.

(67) Vajaduse korral võidakse delegeeritud õigusaktides, millega kehtestatakse toodete ökodisaininõuded, viidata standardite kasutamisele nõuetele vastavuse kindlakstegemiseks või kontrollimiseks. Tagamaks, et siseturul ei esine kaubandustõkkeid, tuleks sellised standardid liidu tasandil ühtlustada. Kui viide sellistele standarditele on vastu võetud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1025/2012[75] ja avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, tuleks tooteid, mille kohta on käesoleva määruse kohaselt vastu võetud ökodisaininõuded ja mis vastavad sellistele standarditele, lugeda kõnealustele nõuetele vastavaks niivõrd, kuivõrd need nõuded on asjaomaste harmoneeritud standarditega hõlmatud. Samamoodi tuleks harmoneeritud standarditele vastavaid katse-, mõõtmis- või arvutusmeetodeid pidada vastavaks asjaomastes ökodisaininõudeid kehtestavates delegeeritud õigusaktides sätestatud katse-, mõõtmis- ja arvutusnõuetele niivõrd, kuivõrd need nõuded on asjakohaste harmoneeritud standarditega hõlmatud.

(68) Harmoneeritud standardite puudumisel tuleks varulahendusena kasutada ühiseid tehnilisi kirjeldusi, et hõlbustada tootjate kohustust järgida ökodisaininõudeid, näiteks kui standardimine on sidusrühmade vahelise konsensuse puudumise tõttu takistatud või kui harmoneeritud standardi kehtestamisel esineb põhjendamatuid viivitusi. Sellised viivitused võivad tekkida näiteks siis, kui ettenähtud kvaliteeti ei saavutata. Lisaks peaks olema võimalik kasutada seda lahendust juhul, kui komisjon on viiteid asjakohastele harmoneeritud standarditele määruse (EL) nr 1025/2012 artikli 11 lõike 5 kohaselt piiranud või need viited kõrvaldanud. Vastavus ühistele tehnilistele kirjeldustele peaks andma aluse eeldada ka nõuetele vastavust.

(69) Selleks et ettevõtjad saaksid tõendada ja pädevatel asutustel oleks võimalik veenduda, et turul kättesaadavaks tehtud tooted vastavad käesoleva määruse kohaselt vastu võetud ökodisaininõuetele, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse asjakohased vastavushindamismenetlused, mis on asjaomase toote ja reguleeritud tooteparameetrite laadiga proportsionaalsed. Selleks et tagada kooskõla muude liidu õigusaktidega, tuleks vastavushindamismenetlused valida käesolevas määruses sisalduva tootmise sisekontrolli mooduli ning Euroopa

[75] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ (ELT L 316, 14.11.2012, lk 12).

Parlamendi ja nõukogu otsuses nr 768/2008/EÜ[76] sisalduvate moodulite hulgast, mis varieeruvad kõige vähem rangetest kuni kõige rangemateni. Tagamaks, et kohaldatav moodul on asjakohane ning asjaomase toote ja reguleeritud tooteparameetrite laadiga proportsionaalne, peaks komisjon valitud moodulit seda laadi arvesse võttes vajaduse korral kohandama.

(70) Tootjad peaksid koostama ELi vastavusdeklaratsiooni, et anda teavet toodete vastavuse kohta käesolevale määrusele. Tootjatelt võidakse nõuda ELi vastavusdeklaratsiooni koostamist ka muude liidu õigusaktidega. Selleks et tagada turujärelevalve eesmärgil tõhus juurdepääs teabele, tuleks koostada ühtne ELi vastavusdeklaratsioon kõigi vastavate liidu õigusaktide kohaselt. Ettevõtjate halduskoormuse vähendamiseks peaks olema võimalik, et kõnealune ühtne ELi vastavusdeklaratsioon on üksikutest asjakohastest vastavusdeklaratsioonidest koosnev toimik.

(71) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 765/2008[77] on sätestatud õigusnormid vastavushindamisasutuste akrediteerimise kohta, toodete turujärelevalve raamistik ja kolmandatest riikidest pärit toodete kontrollimise raamistik ning CE-märgise kasutamise üldpõhimõtted. Kõnealust määrust tuleks kohaldada käesoleva määrusega hõlmatud toodete suhtes, tagamaks, et tooted, mille puhul kehtib kaupade vaba liikumine liidus, vastavad nõuetele, mis tagavad avalike huvide, nagu inimeste tervise, ohutuse ja keskkonna kõrgetasemelise kaitse. Kui toote puhul on vastu võetud ökodisaininõuded, peaks CE-märgis näitama, et toode vastab käesolevale määrusele ja selle alusel vastu võetud ökodisaininõuetele, niivõrd kui need on antud tootega seotud. Määruses (EÜ) nr 765/2008 on sätestatud üldpõhimõtted, mis käsitlevad CE-märgist ja selle seost muude märgistega. Võttes arvesse, et käesoleva määrusega nähakse ette ökodisaininõuete kehtestamine väga erinevatele toodetele, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, millega sätestatakse seoses ökodisaininõuetega alternatiivsed või konkreetsemad eeskirjad vastavusdeklaratsiooni või CE-märgise kohta, et tagada kooskõla hõlmatud toodete suhtes kohaldatavate liidu õiguse nõuetega, vältida segiajamist muude märgiste või deklaratsioonidega ning vähendada ettevõtjate halduskoormust.

(72) Mõned otsuses nr 768/2008/EÜ sätestatud vastavushindamismoodulid eeldavad vastavushindamisasutuste sekkumist. Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, peaksid liikmesriikide ametiasutused nendest asutustest komisjonile teatama.

(73) Vastavushindamise kvaliteedi ühtlase taseme tagamiseks on vaja kehtestada nõuded teavitavatele asutustele, kes osalevad teavitatud asutuste hindamises, nendest teatamises ja nende üle järelevalve tegemises. Eelkõige tuleks tagada, et teavitav asutus oleks oma tegevuses objektiivne ja erapooletu. Lisaks peaksid teavitavad asutused olema kohustatud tagama saadud teabe konfidentsiaalsuse, kuid neil peaks siiski olema võimalik vahetada teavitatud asutustega seotud teavet riiklike ametiasutuste, teiste liikmesriikide teavitavate asutuste ja komisjoniga, et tagada

[76] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta otsus nr 768/2008/EÜ toodete turustamise ühise raamistiku kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 93/465/EMÜ (ELT L 218, 13.8.2008, lk 82).

[77] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

vastavushindamise järjepidevus. Taotluse esitanud asutuste pädevuse ja sõltumatuse tõhusaks kindlaksmääramiseks ja jälgimiseks peaksid teavitavad asutused võtma teavitamisel aluseks üksnes konkreetse taotluse esitanud juriidilise isiku, võtmata arvesse tema emaettevõtja või sõsarettevõtjate pädevust ja sõltumatust. Samal põhjusel peaksid nad hindama taotluse esitanud asutusi kõigi asjaomaste nõuete ja vastavushindamisülesannete suhtes, tuginedes vastavaid nõudeid ja ülesandeid hõlmavatele harmoneeritud standarditele.

(74) Arvestades teavitavate asutuste keskset rolli ökodisainінõuetega seotud vastavushindamiste usaldusväärsuse tagamisel, on oluline, et neil oleks oma ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks piisavalt pädevaid töötajaid ja piisavalt rahalisi vahendeid. Kui käesoleva määruse rakendamisel ilmneb, et teavitavad asutused ei teosta teavitatud asutuste üle tõhusat järelevalvet pädevate töötajate vähesuse tõttu, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et kehtestada teavitavate asutuste käsutuses olevate täistööajale taandatud töötajate miinimumarv, kui see on konkreetsete vastavushindamisülesannete puhul asjakohane.

(75) On oluline, et kõik teavitatud asutused täidaksid oma ülesandeid samal tasemel, võrdse konkurentsi tingimustes ja sõltumatult. Seepärast tuleks kehtestada nõuded vastavushindamisasutustele, kes soovivad saada teavitatud asutuse staatuse, et teostada vastavushindamistoiminguid. Teavitatud asutuse pädevuse säilimise eeltingimusena tuleks neid nõudeid jätkuvalt kohaldada. Sõltumatuse tagamiseks tuleks nõuda, et teavitatud asutus ja tema töötajad säilitaksid sõltumatuse nende toodete väärtusahela ettevõtjatest, millega seoses asutusest on teavitatud, aga ka teistest ettevõtjatest, sealhulgas ettevõtjate ühendustest ning emaettevõtjatest ja tütarettevõtjatest.

(76) Kui vastavushindamisasutus tõendab vastavust harmoneeritud standardites sätestatud kriteeriumidele, tuleks eeldada vastavust käesolevas määruses sätestatud vastavatele nõuetele.

(77) Vastavushindamisasutused kasutavad tihti vastavushindamise mõne toimingu tegemiseks alltöövõtjaid või tütarettevõtjaid. Tagamaks, et liidu turule lastavad tooted vastavad ökodisainінõuetele, peaksid vastavushindamisse kaasatud alltöövõtjad ja tütarettevõtjad käesoleva määruse kohaste vastavushindamisülesannete täitmisel täitma samu nõudeid kui teavitatud asutused.

(78) Selleks et teavitavad asutused saaksid tõhusalt kindlaks teha ja jälgida taotluse esitanud asutuste pädevust ja sõltumatust, peaksid need asutused olema autonoomsed ja selleks jääma. Seetõttu peaks teatavaid toiminguid ja otsuseid, mis on seotud nii toodete vastavushindamisega kui ka teavitatud asutuse muu sisemise tegevusega, tegema ainult teavitatud asutus ise.

(79) Taotluse esitanud asutuste pädevuse ja sõltumatuse kindlakstegemise ja jälgimise hõlbustamiseks peaksid taotluse esitanud asutused koostama kvalifikatsioonimaatriksi ja seda korrapäraselt ajakohastama. Selles maatriksis tuleks töötajad ja nende kvalifikatsioon viia vastavusse konkreetsete vastavushindamisülesannetega, mis võimaldab teavitaval asutusel tõhusamalt hinnata töötajate piisavust ja teavitatud asutuse jätkuvat sõltumatust.

(80) Kuna liikmesriigi teavitatud asutuste pakutavad teenused võivad olla seotud kogu liidus turul kättesaadavaks tehtavate toodetega, on asjakohane anda teistele liikmesriikidele ja komisjonile võimalus esitada teavitatud asutuse kohta vastuväiteid. Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused nõuda, et teavitav liikmesriik võtaks

parandusmeetmeid, kui teavitatud asutus ei vasta või enam ei vasta käesoleva määruse nõuetele.

(81) Vastavushindamismenetluse hõlbustamiseks ja kiirendamiseks ning ettevõtjate võrdse kohtlemise tagamiseks on äärmiselt oluline, et teavitatud asutused kohaldaksid vastavushindamismenetlusi järjepidevalt ja ilma ettevõtjaid tarbetult koormamata.

(82) Enne lõpliku otsuse tegemist selle kohta, kas tootele võib anda vastavussertifikaadi, peaks ettevõtjal, kes soovib selle toote turule viia, olema lubatud täiendada asjaomast dokumentatsiooni ainult üks kord. See piirang on vajalik tagamaks, et teavitatud asutused ei saa abistada tootjaid muudatuste tegemisel kuni nõuetele vastavuse saavutamiseni, sest see tähendaks, et osutatav teenus sarnaneb konsultatsiooniteenusega ja võib praktikas vähendada teavitatud asutuste ülesannete avaliku huvi olemust. Vajaduse korral peaks teavitatud asutustel olema võimalik ka sertifikaate või heakskiitmisotsuseid peatada või tühistada või neile piiranguid seada.

(83) Teavitatud asutuste, tootjate või toodete mittevastavuse juhtumite tuvastamise ja lahendamise hõlbustamiseks peaksid teavitatud asutused ennetavalt edastama nende käsutuses oleva asjakohase teabe teavitavatele asutustele või turujärelevalveasutustele.

(84) Oluline on tagada tõhus teabevahetus teavitatud asutuste ja turujärelevalveasutuste, sealhulgas teiste liikmesriikide vastavate asutuste vahel. Selleks on vaja, et teavitavad asutused ja teavitatud asutused tagaksid turujärelevalveasutuste teabenõuete täitmise.

(85) Komisjon peaks võimaldama asjakohast koostööd ja tegevuse koordineerimist teavitatud asutuste vahel. Ökodisaininõuete ühtlustatud kohaldamise tagamiseks peaksid teavitatud asutused arutama võimalikke lahknevusi ja koordineerima nendega seotud tegevust. Selle protsessi käigus peaksid nad kasutama üldsuunisena dokumenti, mille on koostanud turujärelevalveasutustest koosnev haldustegevuse koordineerimisrühm, millele on osutatud määruse (EL) 2019/1020 artikli 30 lõikes 2.

(86) Selleks et motiveerida tarbijaid tegema kestlikke valikuid, eelkõige juhul, kui kestlikumad tooted ei ole piisavalt taskukohased, tuleks ette näha sellised mehhanismid nagu ökovautšerid ja keskkonnahoidlik maksustamine. Kui liikmesriigid otsustavad kasutada stiimuleid, et edendada kõige parema tulemuslikkusega tooteid nende toodete seas, mille jaoks on käesoleva määruse kohaselt delegeeritud õigusaktidega kehtestatud tulemuslikkusklassid, peaksid nad suunama need stiimulid kahele kõrgeimale tulemuslikkusklassile, milles on tooted olemas, kui asjaomases delegeeritud õigusaktis ei ole sätestatud teisiti. Liikmesriikidel ei tohiks siiski olla võimalik keelata toote turule laskmist selle tulemuslikkusklassi alusel. Samal põhjusel tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, milles täpsustatakse täiendavalt, millistele tooteparameetritele või nendega seotud tulemuslikkuse tasemetele on liikmesriikide stiimulid suunatud juhul, kui kohaldatavas delegeeritud õigusaktis ei ole tulemuslikkusklassi kindlaks määratud või kui tulemuslikkusklassid on kehtestatud seoses rohkem kui ühe tooteparameetriga. Liikmesriikide stiimulite kehtestamine ei peaks piirama liidu riigiabi eeskirjade kohaldamist.

(87) Riigihanked moodustavad 14 % liidu SKPst. Selleks et aidata saavutada kliimaneutraalsuseni jõudmise, energia- ja ressursitõhususe parandamise ning rahvatervist ja elurikkust kaitsvale ringmajandusele ülemineku eesmärki, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu

delegeeritud õigusakte, millega asjakohastel juhtudel kohustatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2014/24/EL[78] ja 2014/25/EL[79] määratletud avaliku sektori hankijad ja võrgustiku sektori hankijad viima oma hanked kooskõlla keskkonnahoidlike riigihangete konkreetsete kriteeriumide või eesmärkidega, mis sätestatakse käesoleva määruse kohaselt vastu võetavates delegeeritud õigusaktides. Delegeeritud õigusaktidega konkreetsetele tooterühmadele kehtestatud kriteeriume või eesmärke ei tuleks järgida mitte ainult asjade riigihankelepingute puhul, mille alusel otseselt hangitakse asjaomaseid tooteid, vaid ka ehitustööde või teenuste riigihankelepingute puhul, kui asjaomaseid tooteid kasutatakse kõnealuste lepingute esemeks olevaks tegevuseks. Võrreldes vabatahtlikkusel põhineva lähenemisviisiga võimaldavad kohustuslikud kriteeriumid või eesmärgid maksimeerida avaliku sektori kulutuste mõju paremini toimivate toodete nõudluse suurendamisel. Kriteeriumid peaksid olema läbipaistvad, objektiivsed ja mittediskrimineerivad.

(88) Selleks et tagada liidu turul võrdsed konkurentsitingimused ning käesoleva määruse eeldatav kasulikkus ja panus liidu kliima-, energia- ja ringluseesmärkide saavutamisse, on vaja tulemuslikult tagada ökodisainінõuete täitmine. Seepärast tuleks määrust (EL) 2019/1020, millega kehtestatakse liidu turule sisenevate toodete turujärelevalve ja kontrolli horisontaalne raamistik, kohaldada toodete suhtes, millele on käesoleva määruse kohaselt kehtestatud ökodisainінõuded, kui käesolevas määruses puuduvad sama eesmärgi, laadi või mõjuga konkreetsed sätted. Selleks et alandada direktiivi 2009/125/EÜ alusel vastu võetud rakendusmeetmetega hõlmatud toodete problemaatilist nõuetele mittevastavuse taset ja paremini vältida mittevastavust tulevastele ökodisainінõuetele, ning võttes arvesse käesoleva määruse laiemat kohaldamisala ja kõrgemat ambitsioonitaset võrreldes direktiiviga 2009/125/EÜ, peaks käesolev määrus sisaldama konkreetseid lisasätteid, mis täiendavad määrusega (EL) 2019/1020 loodud raamistikku. Nende konkreetsete lisasätete eesmärk peaks olema veelgi tõhustada liikmesriikide jõupingutuste kavandamist, koordineerimist ja toetamist ning need peaksid andma komisjonile lisavahendid tagamaks, et turujärelevalveasutused võtavad piisavaid meetmeid ökodisainінõuetele mittevastavuse vältimiseks.

(89) Turujärelevalveasutuste kõrval on ka tollil oluline roll käesoleva määruse täitmise tagamisel seoses imporditud kaupadega ning toll võib sel eesmärgil tugineda nõukogu määrusele (EÜ) nr 515/97[80].

(90) Selleks et tagada ökodisainінõuetega seotud asjakohaste kontrollide piisav ulatus, peaksid liikmesriigid koostama spetsiaalse tegevuskava, milles määratakse kindlaks tooted või nõuded, mis on käesoleva määruse kohaselt määratletud turujärelevalve prioriteetidena, ning tegevus, mille eesmärk on vähendada asjaomaste toodete mittevastavust või ökodisainінõuetele mittevastavust. Asjakohasel juhul peaks see tegevuskava olema osa liikmesriigi riiklikust turujärelevalvestrateegiast, mis on vastu võetud määruse (EL) 2019/1020 artikli 13 kohaselt.

---

78 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

79 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

80 Nõukogu 13. märtsi 1997. aasta määrus (EÜ) nr 515/97 liikmesriikide haldusasutuste vastastikusest abist ning haldusasutuste ja komisjoni vahelisest koostööst tolli- ja põllumajandusküsimusi käsitlevate õigusaktide nõutava kohaldamise tagamiseks (EÜT L 82, 22.3.1997, lk 1).

(91) Käesoleva määruse kohased turujärelevalve prioriteedid tuleks kindlaks määrata selliste objektiivsete kriteeriumide alusel nagu täheldatud mittevastavuse tase või mittevastavusest tulenev keskkonnamõju. Prioriteetide käsitlemiseks kavandatud tegevus peaks omakorda olema proportsionaalne nende prioriteetide seadmiseni viinud asjaoludega. Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused määrata kindlaks tooted ja nõuded, mida liikmesriigid peaksid käsitama turujärelevalve prioriteetidena seoses oma tegevuskavadega, milles määratakse kindlaks käesoleva määruse kohase turujärelevalve prioriteedid ja nõuetele mittevastavuse vähendamiseks kavandatud meetmed.

(92) Kui käesolevas määruses sätestatud tõhustatud kavandamisele, koordineerimisele ja toetusele vaatamata täheldatakse ökodisainінõuetele mittevastavuse problemaatilist taset, peaks komisjonil olema võimalik sekkuda tagamaks, et turujärelevalveasutused teevad kontrolle piisavas ulatuses. Selleks et tõhusalt tagada ökodisainінõuete täitmine, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse konkreetsete toodete või nõuete kontrollide miinimumarv. See õigus peaks täiendama määruse (EL) 2019/1020 artikli 11 lõikes 4 sätestatud õigust.

(93) Turujärelevalve info- ja teavitussüsteemi sisestatud andmete põhjal peaks komisjon koostama aruande, mis sisaldab teavet ökodisainінõuetega seoses tehtud kontrollide laadi ja arvu, tuvastatud mittevastavuse tasemete ning kahe eelmise kalendriaasta jooksul määratud karistuste laadi ja raskusastme kohta. Komisjoni aruanded peaksid sisaldama liikmesriikide tegevuse võrdlust kavandatud tegevusega ja soovituslikke võrdlusaluseid turujärelevalveasutuste jaoks.

(94) Selleks et veelgi tugevdada turujärelevalveasutuste tegevuse koordineerimist, peaks määruse (EL) 2019/1020 kohaselt loodud haldustegevuse koordineerimisrühm tegema kindlaks käesoleva määruse kohaselt turujärelevalve prioriteetidena käsitatavad tooted või nõuded ning nõuetele mittevastavuse vähendamise meetmed ning sel eesmärgil korrapäraselt kokku tulema ja määrama kindlaks turujärelevalve ühised prioriteedid, mida tuleb arvesse võtta liikmesriikide tegevuskavades, liidu toetuse andmise prioriteedid ja ökodisainінõuded, mille erinev tõlgendamine põhjustab turumoonutusi.

(95) Selleks et toetada liikmesriike nende jõupingutustes tagada, et ökodisainінõuetele mittevastavuse vältimiseks võetakse piisavaid meetmeid, peaks komisjon vajaduse korral kasutama määruses (EL) 2019/1020 sätestatud toetusmeetmeid. Komisjon peaks korraldama ja vajaduse korral rahastama ühiseid turujärelevalve- ja katseprojekte ühist huvi pakkuvates valdkondades, ühiseid investeeringuid turujärelevalve võimekusse ning ühiseid koolitusi turujärelevalveasutuste, teavitavate asutuste ja teavitatud asutuste töötajatele. Lisaks peaks komisjon ökodisainінõuete ühtlustatud kohaldamise eesmärgil vajaduse korral koostama suunised selle kohta, kuidas neid nõudeid kohaldada ja nende täitmist tagada.

(96) Tooted tuleks turule lasta üksnes juhul, kui need ei kujuta endast ohtu. Selleks et võtta paremini arvesse ökodisainінõuete eripära ja tagada, et turujärelevalves keskendutaks nendele nõuetele mittevastavusele, tuleks käesoleva määruse kohaldamisel ohtliku tootena käsitada toodet, mis ökodisainінõudele mittevastavuse tõttu või seetõttu, et vastutav ettevõtja ei täida ökodisainінõuet, võib avaldada keskkonnale või muule kõnealuse nõudega kaitstud avalikule huvile kahjulikku mõju. Seda täpsemat määratlust tuleks kasutada määruse (EL) 2019/1020 artiklite 19 ja 20 kohaldamisel.

(97) Tuleks kehtestada kord, mille kohaselt huvitatud isikuid teavitatakse meetmetest, mida on kavas võtta ohtlike toodete suhtes. See peaks võimaldama ka liikmesriikide turujärelevalveasutustel koostöös asjaomaste ettevõtjatega selliste toodetega seoses varakult tegutsema asuda. Selleks tuleks praegu direktiivis 2009/125/EÜ sisalduvat kaitseklauslit ajakohastada ja viia see kooskõlla kaitsemeetmete menetlustega, mis on sätestatud muudes liidu ühtlustamisõigusaktides ja otsuses nr 768/2008/EÜ. Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused teha kindlaks, kas nõuetele mittevastavate toodetega seotud riiklikud meetmed on põhjendatud või mitte.

(98) Turujärelevalveasutustel peaks olema õigus nõuda ettevõtjatelt parandusmeetmete võtmist, kui leitakse, et toode ei vasta ökodisaininõuetele või et ettevõtja on rikkunud toodete turule laskmise või turul kättesaadavaks tegemise eeskirju või muid talle suunatud eeskirju.

(99) Delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 290 on eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes[81] sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

(100) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused a) määrata kindlaks rakenduskord artiklis 12 osutatud registri ja ELi tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna sertifikaate käsitleva teabe vahetamise süsteemi ühendamiseks; b) kehtestada märgiste kujundust käsitlevad ühised nõuded; c) loetleda eneseregulatsioonimeetmed, mida tunnustatakse aktsepteeritava alternatiivina artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktile; d) kehtestada vorm, mida tuleb kasutada selleks, et avalikustada tarbijale mõeldud müümata toodete arv, mis on kõrvaldatud; e) kehtestada, muuta või tunnistada kehtetuks ökodisaininõuete ühtseid kirjeldusi ning tootepasside või katse-, mõõtmis- või arvutusmeetodite olulisi nõudeid; f) kehtestada täistööajale taandatud töötajate miinimumarv, mida peetakse piisavaks teavitatud asutuste üle nõuetekohase järelevalve tegemiseks; g) nõuda liikmesriigilt nõuetele mittevastavate teavitatud asutuste suhtes parandusmeetmete võtmist, sealhulgas teavituse tühistamist; h) loetleda tooted või nõuded, mida liikmesriigid peavad käsitama turujärelevalve prioriteetidena, ning i) otsustada liidu kaitsemeetmete menetluse kohaselt, kas siseriiklik meede on põhjendatud või mitte. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011[82].

(101) Selleks et oleks võimalik suurendada usaldust turule lastud toodete vastu, eelkõige seoses asjaoluga, et need vastavad ökodisaininõuetele, peab avalikkus olema kindel, et nõuetele mittevastavaid tooteid turule laskvate ettevõtjate suhtes kohaldatakse

---

81 ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

82 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

karistusi. Seepärast on vaja, et liikmesriigid kehtestaksid siseriiklikus õiguses tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused käesoleva määruse täitmata jätmise eest.

(102) Komisjon peaks käesolevat määrust hindama. Institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punkti 22 kohaselt peaks kõnealune hindamine põhinema viiel kriteeriumil, milleks on tõhusus, mõjusus, asjakohasus, sidusus ja ELi lisaväärtus, ning see peaks olema aluseks võimalike edasiste meetmete mõju hindamisele. Komisjon peaks esitama Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele aruande käesoleva määruse rakendamise ja selle mõju kohta toodete keskkonnasäästlikkusele ja siseturu toimimisele. Vajaduse korral tuleks aruandele lisada ettepanek käesoleva määruse asjakohaste sätete muutmiseks.

(103) On vaja, et ökodisainінõudeid kohaldataks võimalikult paljudele toodetele, mitte ainult energiamõjuga toodetele, ning et ökodisainінõuete määratlust laiendataks nii, et see hõlmaks kõiki ringluse aspekte. Samuti on vaja tagada käesoleva määruse kooskõla määruses (EÜ) nr 765/2008 ja otsuses nr 768/2008/EÜ sätestatud uue õigusraamistikuga ning parandada turujärelevalvega seotud sätteid. Seepärast tuleks direktiiv 2009/125/EÜ asendada. Selleks et tagada õiguskindlus kõigile ettevõtjatele alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast ja kindlustada siseturul tegutsevatele ettevõtjatele võrdsed tingimused, peaksid tarbijale mõeldud müümata toodete kõrvaldamise, nõuetest kõrvalehoidmise ja turujärelevalvega seotud läbipaistvuskohustused olema ühetaoliselt kohaldatavad kõigi ettevõtjate suhtes kogu liidus. Direktiiv 2009/125/EÜ tuleks seetõttu asendada määrusega.

(104) Selleks et tagada õiguskindlus ja järjepidevus toodete puhul, mis lastakse turule või võetakse kasutusele kooskõlas rakendusmeetmetega, mis on vastu võetud vastavalt direktiivi 2009/125/EÜ sellele redaktsioonile, mida kohaldatakse käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeval, peaksid need meetmed jääma jõusse ka pärast seda kuupäeva, kuni need tunnistatakse kehtetuks käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga. Samadel põhjustel peaksid direktiivi 2009/125/EÜ mitu sätet jääma täielikult jõusse seoses nende rakendusmeetmete kohaldamisega. See puudutab direktiivi 2009/125/EÜ neid sätteid, millega jäetakse direktiivi kohaldamisalast välja inimeste ja kaupade veoks ette nähtud transpordivahendid, kehtestatakse rakendusmeetmete seisukohast asjakohased määratlused, määratakse kindlaks ettevõtjate kohustused seoses turule lastavate toodetega, nähakse ette asjakohaste vastavushindamismenetluste ja EÜ vastavusdeklaratsiooni üksikasjad, kehtestatakse nõuetele vastavuse eeldus toodete puhul, millele on antud ELi ökomärgis, ning võimaldatakse võtta harmoneeritud standarditega seoses vajalikke meetmeid. Kuna oluline on tagada kaupade vaba liikumine, keelata toodete toimimise ebaseaduslik muutmine selleks, et saavutada soodsam tulemus, ning tõhusalt tagada ökodisainінõuete täitmine, tuleks käesoleva määruse asjakohaseid sätteid kohaldada energiamõjuga toodete suhtes, mis lastakse turule vastavalt direktiivi 2009/125/EÜ rakendusmeetmetele.

(105) Kuna käesoleva määruse eesmärki parandada toodete keskkonnasäästlikkust ja tagada ökodisainінõuetega hõlmatud toodete vaba liikumine siseturul ei suuda liikmesriigid piisaval määral saavutada, küll aga saab seda eesmärki saavutada liidu tasandil, võttes arvesse liidu tasandi meetmete ulatust ja toimet, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK – ÜLDSÄTTED

Artikkel 1
Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega nähakse ette raamistik, et muuta tooted keskkonnasäästlikumaks ja tagada nende vaba liikumine siseturul, kehtestades selleks ökodisainiõuded, millele turule lastavad või kasutusele võetavad tooted peavad vastama. Need ökodisainiõuded, mille komisjon täpsustab delegeeritud õigusaktides, on seotud järgmiste aspektidega:

   (a) toote vastupidavus ja usaldusväärsus;

   (b) toote korduskasutatavus;

   (c) toote täiustatavus, parandatavus, hooldatavus ja renoveeritavus;

   (d) probleemsete ainete sisaldumine toodetes;

   (e) toote energia- ja ressursitõhusus;

   (f) ringlussevõetud materjali sisaldus toodetes;

   (g) toodete taastootmine ja ringlussevõtt;

   (h) toodete CO_2 jalajälg ja keskkonnajalajälg;

   (i) toodetest eeldatavalt tekkivad jäätmematerjalid.

   Käesoleva määrusega luuakse ka digitaalne tootepass (edaspidi „tootepass“), nähakse ette keskkonnahoidlike riigihangete kohustuslike kriteeriumide kehtestamine ja luuakse raamistik, millega hoida ära tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamist.

2. Käesolevat määrust kohaldatakse igasuguse turule lastava või kasutusele võetava füüsilise kauba, sealhulgas komponentide ja vahetoodete suhtes. Seda ei kohaldata siiski järgmise suhtes:

   (a) määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklis 2 määratletud toit;

   (b) määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 3 punktis 4 määratletud sööt;

   (c) direktiivi 2001/83/EÜ artikli 1 punktis 2 määratletud inimtervishoius kasutatavad ravimid;

   (d) määruse (EL) 2019/6 artikli 4 punktis 1 määratletud veterinaarravimid;

   (e) elustaimed ja -loomad ning elusad mikroorganismid;

   (f) inimpäritoluga tooted;

   (g) taimedest ja loomadest saadud tooted, mis on vahetult seotud nende tulevase paljunemisega.

Artikkel 2
Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

(1) „toode“ – füüsiline kaup, mis lastakse turule või võetakse kasutusele;

(2) „komponent“ – toode, mis on ette nähtud muusse tootesse lisamiseks;

(3) „vahetoode“ – toode, mida on veel vaja käidelda või töödelda, näiteks segada, pealistada või kokku panna, et teha see lõppkasutajatele sobivaks;

(4) „energiamõjuga toode“ – toode, millel on selle kasutamisajal mõju energiatarbimisele;

(5) „tooterühm“ – tooted, mida kasutatakse samalaadsetel eesmärkidel ja mis on kasutamise seisukohast samalaadsed või millel on samalaadsed funktsionaalsed omadused ning mis on tarbijate arusaamade kohaselt samalaadsed;

(6) „ökodisain“ – keskkonnasäästlikkusega seotud kaalutluste lõimimine toote omadustesse ja kogu toote väärtusahelas aset leidvatesse protsessidesse;

(7) „ökodisaininõue“ – tulemuslikkusnõue või teabeesitusnõue, mille eesmärk on muuta toode keskkonnasäästlikumaks;

(8) „tulemuslikkusnõue“ – tootele või tootega seoses esitatav kvantitatiivne või muu kui kvantitatiivne nõue saavutada I lisas osutatud tooteparameetrite puhul teatav tulemuslikkustase;

(9) „teabeesitusnõue“ – kohustus esitada koos tootega artikli 7 lõike 2 kohane teave;

(10) „tarneahel“ – kõik toote väärtusahela algusosa tegevused ja protsessid sinnamaani, kuni toode jõuab lõppkasutajani;

(11) „väärtusahel“ – kõik toote olelusringi osaks olevad tegevused ja protsessid, samuti toote võimalik taastootmine;

(12) „olelusring“ – toote oleluse jooksul üksteisele järgnevad ja üksteisega seotud etapid, nimelt tooraine hankimine või loodusvaradest tootmine, eeltöötlemine, tootmine, ladustamine, turustamine, paigaldamine, kasutamine, hooldamine, parandamine, täiustamine, renoveerimine ja korduskasutamine ning olelusringi lõpp;

(13) „olelusringi lõpp“ – olelusringi etapp, mis algab toote kasutuselt kõrvaldamisega ja lõpeb siis, kui toode jõuab tagasi loodusesse jäätmetootena või see lisatakse muu toote olelusringi;

(14) „keskkonnamõju“ – kahjulik või kasulik keskkonnamuutus, mille on täielikult või osaliselt põhjustanud toode oma olelusringi jooksul;

(15) „tulemuslikkusklass“ – ühe või mitme I lisas osutatud tooteparameetriga seotud tulemuslikkustasemete vahemik, mis on jagatud järjestikusteks rühmadeks, et tooteid eristada;

(16) „taastootmine“ – tööstuslik protsess, mille käigus toode valmistatakse esemetest, mis on jäätmed, tooted või komponendid, ja mille käigus tehakse tootes vähemalt üks muudatus, mis mõjutab tavaliselt müügigarantiiga turule lastava toote ohutust, tulemuslikkust, otstarvet või tüüpi;

(17) „täiustamine“ – toote funktsionaalsuse, tulemuslikkuse, võimsuse või väljanägemise parandamine;

(18) „renoveerimine“ – eseme, mis on jääde või toode, ettevalmistamine või muutmine, et taastada selle tulemuslikkus või funktsionaalsus algselt kavandamisetapis ette nähtud kasutuse, tulemuslikkustasemete vahemiku ja hooldustingimuste piires, või et täita kohaldatavaid tehnilisi standardeid või regulatiivseid nõudeid, ning mille tulemusena saadakse täielikult toimiv toode;

(19) „hooldus“ – tegevus, mille eesmärk on hoida toode seisukorras, milles see suudab täita oma funktsioone ettenähtud viisil;

(20) „parandamine“ – puudusega toote või jäätme tagasitoomine seisukorda, milles seda saab kasutada ettenähtud otstarbel;

(21) „vastupidavus“ – toote võime täita kindlaksmääratud kasutus-, hooldus- ja parandamistingimustes oma funktsioone ettenähtud viisil, kuni piirav sündmus selle funktsioonide täitmist takistab;

(22) „usaldusväärsus“ – tõenäosus, et toode täidab teatavates tingimustes teatava aja jooksul oma funktsioone ettenähtud viisil, ilma piirava sündmuse esinemiseta;

(23) „keskkonnajalajälg“ – toote keskkonnamõju arvuline väljendamine kas seoses ühe keskkonnamõjukategooria või mõjukategooriate kogumiga, võttes aluseks toote keskkonnajalajälje määramise meetodi;

(24) „toote keskkonnajalajälje määramise meetod“ – olelusringi hindamise meetod, mille abil väljendatakse arvuliselt toote keskkonnamõju ja mis on kehtestatud soovitusega (EL) 2021/2279;

(25) „CO_2 jalajälg“ – kasvuhoonegaaside heite ja sidumise summa tootesüsteemis, väljendatuna CO_2 ekvivalendina ja tuginedes olelusringi hindamisele, milles ainus mõjukategooria on kliimamuutused;

(26) „riigihankelepingud“ – direktiivi 2014/24/EL artikli 2 punktis 5 määratletud riigihankelepingud;

(27) „aine“ – määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 3 punktis 1 määratletud aine;

(28) „probleemne aine“ – aine, mis

(a) vastab määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 57 sätestatud kriteeriumidele ja on määratletud kooskõlas kõnealuse määruse artikli 59 lõikega 1 või

(b) on klassifitseeritud määruse (EÜ) nr 1272/2008 VI lisa 3. osas ühte järgmisse ohuklassi või -kategooriasse:

– kantserogeensus, 1. ja 2. kategooria,

– mutageensus sugurakkudele, 1. ja 2. kategooria,

– reproduktiivtoksilisus, 1. ja 2. kategooria [*lisatakse seadusandliku menetluse käigus pärast seda, kui määrus (EÜ) nr 1272/2008 sisaldab järgmisi ohuklasse: püsiv, bioakumuleeruv, toksiline (PBT), väga püsiv ja väga bioakumuleeruv (vPvB); püsiv, liikuv ja toksiline (PMT), väga püsiv ja väga liikuv (vPvM); endokriinfunktsiooni kahjustav*],

– hingamisteede sensibiliseerimine, 1. kategooria,

– naha sensibiliseerimine, 1. kategooria,

– krooniliselt ohtlik vesikeskkonnale, 1.–4. kategooria,

– ohtlik osoonikihile,

– mürgisus sihtelundi suhtes – korduv kokkupuude, 1. ja 2. kategooria,

– mürgisus sihtelundi suhtes – ühekordne kokkupuude, 1. ja 2. kategooria, või

(c) mõjutab negatiivselt seda sisaldavas tootes olevate materjalide korduskasutamist ja ringlussevõttu;

(29) „tootepass“ – tootespetsiifiline andmekogum, mis hõlmab artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatavas delegeeritud õigusaktis kindlaks määratud teavet ja on andmekandja kaudu elektrooniliselt juurdepääsetav kooskõlas III peatükiga;

(30) „andmekandja“ – lineaarne vöötkood, kahemõõtmeline sümbol või muu automaatse tuvastamise ja andmete kogumise vorming, mida saab lugeda seadme abil;

(31) „toote kordumatu tunnuskood“ – kordumatu märgijada, mis võimaldab tuvastada toote ja anda veebilingi tootepassile;

(32) „ettevõtja kordumatu tunnuskood“ – kordumatu märgijada, mis võimaldab tuvastada toote väärtusahelas osalejad;

(33) „rajatise kordumatu tunnuskood“ – kordumatu märgijada, mis võimaldab tuvastada asukohad või hooned, mis on seotud toote väärtusahelaga või mida kasutavad toote väärtusahelas osalejad;

(34) „töötlemine“ – määruse (EL) 2018/1807 artikli 3 punktis 2 määratletud töötlemine;

(35) „hävitamine“ – toote tahtlik kahjustamine või kõrvaldamine jäätmena, välja arvatud kõrvaldamine juhul, kui selle ainus eesmärk on tarnida toode korduskasutamiseks ettevalmistamiseks või taastootmiseks;

(36) „tarbijale mõeldud toode“ – toode, mis on eelkõige ette nähtud direktiivi (EL) 2019/771 artikli 2 punktis 2 määratletud tarbijatele, välja arvatud komponendid ja vahetooted;

(37) „tarbijale mõeldud müümata toode“ – tarbijale mõeldud toode, mida ei ole müüdud või mille tarbija on tagastanud vastavalt direktiivi (EL) 2011/83/EL artiklis 9 sätestatud taganemisõigusele;

(38) „eneseregulatsioonimeede“ – vabatahtlik kokkulepe või käitumisjuhendid, mille tööstussektorid sõlmivad või koostavad omal algatusel ja mille täitmise tagamise eest nad vastutavad ise;

(39) „turul kättesaadavaks tegemine“ – äritegevuse käigus toote tasuline või tasuta tarnimine liidu turul turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks;

(40) „turule laskmine“ – toote esmakordne liidu turul kättesaadavaks tegemine;

(41) „kasutuselevõtt“ – toote esmakordne ettenähtud otstarbel kasutamine liidus;

(42) „tootja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes toodet toodab või on lasknud selle kavandada või toota ja turustab seda oma nime või kaubamärgi all või sellise isiku või importija puudumisel füüsiline või juriidiline isik, kes laseb toote turule või võtab selle kasutusele;

(43) „volitatud esindaja“ – liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kes on saanud tootjalt kirjaliku volituse tegutseda tema nimel seoses kindlate ülesannetega, mis tulenevad tootjale käesoleva määruse alusel pandud kohustustest;

(44) „importija“ – liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kes laseb liidu turule kolmandast riigist pärit toote;

(45) „turustaja“ – tarneahelas osalev füüsiline või juriidiline isik, välja arvatud tootja või importija, kes teeb toote turul kättesaadavaks;

(46) „ettevõtja“ – tootja, volitatud esindaja, importija, turustaja, edasimüüja ja ekspediitorteenuse osutaja;

(47) „tehniline kirjeldus“ – dokument, milles nähakse ette tootele, protsessile või teenusele esitatavad tehnilised nõuded;

(48) „harmoneeritud standard“ – määruse (EL) nr 1025/2012 artikli 2 punkti 1 alapunktis c määratletud standard;

(49) „CE-märgis“ – märgis, millega tootja kinnitab, et toode vastab märgise tootele kinnitamist käsitlevate liidu ühtlustamisõigusaktide alusel kohaldatavatele nõuetele;

(50) „akrediteerimine“ – määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punktis 10 määratletud akrediteerimine;

(51) „riiklik akrediteerimisasutus“ – määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punktis 11 määratletud riiklik akrediteerimisasutus;

(52) „vastavushindamine“ – protsess, mille käigus hinnatakse, kas artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohastes delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuded on täidetud;

(53) „vastavushindamisasutus“ – asutus, kes teeb vastavushindamistoiminguid, sealhulgas kalibreerib, katsetab, sertifitseerib ja kontrollib;

(54) „teavitatud asutus“ – käesoleva määruse IX peatüki kohaselt teavitatud vastavushindamisasutus;

(55) „internetipõhine kauplemiskoht“ – vahendusteenuse osutaja, kes kasutab tarkvara, sealhulgas veebisaiti, veebisaidi osa või rakendust, mis võimaldab sõlmida klientide ja ettevõtjate vahel kaugmüügilepinguid artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega hõlmatud toodete müügiks;

(56) „edasimüüja“ – jaemüüja või muu füüsiline või juriidiline isik, kes pakub äritegevuse käigus müügiks, rendile või järelmaksuga müügiks tooteid või esitleb neid klientidele, tehes seda tasu eest või tasuta;

(57) „kaugmüük“ – toodete müügiks, rendile või järelmaksuga müügiks pakkumine internetis või muude kaugmüügivahendite kaudu, mille puhul ei ole võimalikul kliendil esitletavale tootele füüsilist juurdepääsu;

(58) „ohtlik toode“ – toode, mis ei vasta käesolevas määruses või selle alusel sätestatud nõudele, v.a artikli 65 lõikes 1 loetletud nõuetele mittevastavused, ning võib seetõttu avaldada keskkonnale või muule kõnealuse nõudega kaitstud avalikule huvile kahjulikku mõju;

(59) „väga ohtlik toode“ – toode, mis on nii ohtlik, et hindamise põhjal nõuab nõuetele mittevastavuse või sellega seotud kahjustuse raskusaste turujärelevalveasutuse kiiret sekkumist, sealhulgas juhul, kui nõuetele mittevastavus ei avalda vahetut mõju.

Lisaks kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ[83] artikli 3 punktide 1, 2, 13, 15, 16 ja 17 mõisteid „jäätmed“, „ohtlikud jäätmed“, „korduskasutamine“, „taaskasutamine“, „korduskasutamiseks ettevalmistamine“ ja „ringlussevõtt“.

Kohaldatakse ka määruse (EL) 2019/1020 artikli 3 punktide 3, 4, 11, 15, 16, 21, 22, 23, 24 ja 25 mõisteid „turujärelevalve“, „turujärelevalveasutus“, „ekspediitorteenuse osutaja“,

[83] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

„veebiliides“, „parandusmeetmed“, „lõppkasutaja“, „tagasivõtmine“, „turult kõrvaldamine“, „toll“ ja „vabasse ringlusse lubamine“.

Samuti kohaldatakse komisjoni soovituse 2003/361/EÜ[84] I lisa artikli 2 lõigete 1, 2 ja 3 mõisteid „VKEd“, „väikesed ettevõtjad“ ja „mikroettevõtjad“.

Artikkel 3
Vaba liikumine

1. Tooted lastakse turule või võetakse kasutusele üksnes juhul, kui need vastavad artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomaste toodete suhtes kohaldatavates delegeeritud õigusaktides sätestatud ökodisainінõuetele.

2. Liikmesriigid ei keela, piira ega takista artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud tulemuslikkusnõuetele vastavate toodete turule laskmist ega kasutuselevõttu sel põhjusel, et need ei vasta riigisisestele tulemuslikkusnõuetele seoses I lisas osutatud tooteparameetritega, mida kõnealustes delegeeritud õigusaktides sätestatud tulemuslikkusnõuded hõlmavad.

   Liikmesriigid ei keela, piira ega takista artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud teabeesitusnõuetele vastavate toodete turule laskmist ega kasutuselevõttu sel põhjusel, et need ei vasta riigisisestele teabeesitusnõuetele seoses I lisas osutatud tooteparameetritega, mida kõnealustes delegeeritud õigusaktides sätestatud teabeesitusnõuded hõlmavad.

3. Lõige 2 ei takista liikmesriike kehtestamast energiatõhususe miinimumnõudeid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL[85] artikli 4 lõikega 1 ja süsteeminõudeid kooskõlas nimetatud direktiivi artikliga 8.

4. Liikmesriigid ei keela, piira ega takista toodete turule laskmist ega kasutuselevõttu põhjusel, et need ei vasta riigisisestele nõuetele seoses I lisas osutatud tooteparameetritega, mille puhul on artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis sätestatud, et tulemuslikkusnõudeid või teabeesitusnõudeid või kumbagi ei ole vaja.

5. Liikmesriigid ei takista artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele mittevastavate toodete näitamist messidel, näitustel ja muudel sarnastel üritustel, tingimusel et nähtaval sildil on selgelt öeldud, et toode ei vasta nõuetele ja seda ei müüda enne, kui see on viidud nõuetega vastavusse.

II PEATÜKK – ÖKODISAININÕUDED

Artikkel 4
Õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 66 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles kehtestatakse toodetele või nendega seoses ökodisainінõuded, et muuta tooted keskkonnasäästlikumaks. Need nõuded hõlmavad VI lisas loetletud elemente ning need kehtestatakse kooskõlas artiklitega 5, 6 ja 7 ning III peatükiga. Õigus võtta vastu

[84] Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

[85] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

ökodisaininõudeid hõlmab õigust sätestada, et teatavate I lisas osutatud tooteparameetrite puhul ei ole tulemuslikkusnõudeid või teabeesitusnõudeid või kumbagi vaja.

Esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusaktides ökodisaininõuete kehtestamisel täiendab komisjon käesolevat määrust ka sellega, et määrab kooskõlas artikliga 36 kindlaks käesoleva määruse IV lisas ja otsuse nr 768/2008/EÜ II lisas sätestatud moodulite hulgast kohaldatavad vastavushindamismenetlused ja neis tehtavad kohandused, mis on asjaomast toodet või asjaomaseid ökodisaininõudeid arvesse võttes vajalikud.

Lisaks võidakse esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusaktidega täiendada käesolevat määrust,

(a) nõudes kooskõlas artikli 30 lõikega 3, et tootjad, nende volitatud esindajad või importijad teeksid komisjonile või turujärelevalveasutustele ilma taotluseta digitaalselt kättesaadavaks asjaomase tootega seotud tehnilise dokumentatsiooni osad;

(b) nõudes kooskõlas artikli 31 lõikega 1, et tootjad, nende volitatud esindajad või importijad teeksid komisjonile kättesaadavaks teabe selle kohta, milline kogus teatavat kõnealuste delegeeritud õigusaktidega hõlmatud toodet on turule lastud või kasutusele võetud;

(c) nõudes kooskõlas artikli 31 lõikega 2, et turule lastud tooted peavad olema võimelised mõõtma nende kasutuse ajal tarbitavat energiat või muude I lisas osutatud asjakohaste tooteparameetritega seotud tulemuslikkust;

(d) nõudes kooskõlas artikli 31 lõikega 3, et tootjad, nende volitatud esindajad või importijad koguksid punktis c osutatud kasutusaja andmeid, muudaksid need anonüümseks või esitaksid need komisjonile;

(e) nõudes kooskõlas artikli 32 lõikega 2 veebipõhiste vahendite kasutamist I lisas osutatud tooteparameetritega seotud tulemuslikkuse arvutamiseks;

(f) kehtestades kooskõlas artikliga 40 erandina artiklitest 37 ja 39 alternatiivsed eeskirjad vastavusdeklaratsiooni või märgiste kohta, mis kinnitavad vastavust ökodisaininõuetele;

(g) kehtestades kooskõlas artikliga 57 liikmesriikide stiimulite suunamise eeskirjad;

(h) kehtestades riigihankelepingute suhtes kohaldatavad nõuded, sealhulgas nende nõuete liikmesriikidepoolse rakendamise, seire ja aruandluse tingimused. Kõnealused nõuded põhinevad I lisas osutatud ja artikli 58 kohaselt kehtestatud tooteparameetritel.

Artikkel 5
Ökodisaininõuded

1. Komisjon kehtestab kõiki toote olelusringi etappe asjakohaselt arvesse võttes tooterühmadele sobivad ökodisaininõuded, et parandada järgmisi tooteaspekte:

   (a) vastupidavus,

   (b) usaldusväärsus,

   (c) korduskasutatavus,

   (d) täiustatavus,

   (e) parandatavus,

(f) hoolduse ja renoveerimise võimalus,

(g) probleemsete ainete sisaldumine tootes,

(h) energiakasutus või -tõhusus,

(i) ressursikasutus või -tõhusus,

(j) ringlussevõetud materjali sisaldus,

(k) taastootmise ja ringlussevõtu võimalus,

(l) materjalide taaskasutamise võimalus,

(m) keskkonnamõju, sealhulgas CO_2 jalajälg ja keskkonnajalajälg,

(n) eeldatavalt tekkivad jäätmematerjalid.

2. Ökodisainінõuded kehtestatakse konkreetse tooterühma kohta.

Kui aga kahel või enamal tooterühmal on tehnilisi sarnasusi, mis võimaldavad parandada mõnda lõikes 1 osutatud tooteaspekti ühise nõude alusel, võib nende tooterühmade jaoks kehtestada horisontaalsed ökodisainінõuded.

Teise lõigu kohaselt kehtestatud horisontaalne ökodisainінõue võib hõlmata tooteid, mis kuuluvad sellise eneseregulatsioonimeetme kohaldamisalasse, mis on artikli 18 lõike 3 alusel kindlaks tehtud aktsepteeritava alternatiivina, juhul kui komisjon leiab, et selles eneseregulatsioonimeetmes ei käsitleta kõnealuse horisontaalse ökodisainінõudega hõlmatud tooteaspekti.

3. Ökodisainінõuded hõlmavad vajaduse korral järgmist:

(a) artiklis 6 sätestatud tulemuslikkusnõuded;

(b) artiklis 7 sätestatud teabeesitusnõuded.

4. Ökodisainінõuete koostamisel teeb komisjon järgmist:

(a) võtab arvesse järgmisi elemente:

i) liidu kliima-, keskkonna- ja energiatõhususprioriteedid ning muud seotud liidu prioriteedid;

ii) asjakohased liidu õigusaktid, sealhulgas ulatus, mil määral neis käsitletakse lõikes 1 loetletud asjakohaseid tooteaspekte;

iii) artiklis 18 sätestatud eneseregulatsioonimeetmed;

iv) asjakohased liikmesriikide keskkonnaalased õigusaktid;

v) asjakohased Euroopa ja rahvusvahelised standardid;

(b) teeb mõjuhindamise, mis põhineb parimatel kättesaadavatel tõenditel ja analüüsidel ning vajaduse korral täiendavatel uuringutel ja uuringutulemustel, mis on tehtud või saadud Euroopa rahastamisprogrammide raames. Seda tehes tagab komisjon, et lõikes 1 loetletud tooteaspektide analüüsi põhjalikkus vastab nende olulisusele. Ökodisainінõuete kehtestamine toote kõige olulisemate lõikes 1 loetletud aspektide kohta ei tohi põhjendamatult viibida ebakindluse tõttu, mis valitseb seoses võimalusega kehtestada ökodisainінõuded selle toote muude aspektide parandamiseks;

(c) võtab arvesse asjakohast tehnilist teavet, mida on kasutatud liidu õigusaktide või vahendite, sealhulgas määruse (EÜ) nr 66/2010, direktiivi 2010/75/EL, määrusega (EL) 2020/852 kooskõlas vastu võetud tehniliste

sõelumiskriteeriumide ning keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumide alusena või mis on nendest tuletatud;

(d) võtab arvesse artiklis 17 osutatud ökodisainifoorumi arvamusi.

5. Ökodisaininõuded peavad vastama järgmistele kriteeriumidele:

(a) kasutaja seisukohalt ei esine märkimisväärset negatiivset mõju toote funktsionaalsusele;

(b) puudub negatiivne mõju inimeste tervisele ja ohutusele;

(c) puudub märkimisväärne negatiivne mõju tarbijatele seoses asjaomaste toodete taskukohasusega, võttes samuti arvesse juurdepääsu kasutatud toodetele ning toodete vastupidavust ja olelusringi kulusid;

(d) puudub ebaproportsionaalne negatiivne mõju majandustegevuses osalejate ja vähemalt VKEde konkurentsivõimele;

(e) tootjad või muud majandustegevuses osalejad ei pea üle võtma patenditud tehnoloogiat;

(f) tootjatele või muudele majandustegevuses osalejatele ei teki ebaproportsionaalset halduskoormust.

6. Vajaduse korral nõuab komisjon, et tarneahelas osalejad

(a) annaksid taotluse korral tootjatele, teavitatud asutustele ja liikmesriigi pädevatele asutustele oma tarnete või teenuste kohta kättesaadavat teavet, mis on asjakohane, et kontrollida vastavust ökodisaininõuetele;

(b) võimaldaksid punktis a osutatud teabe puudumise korral tootjatel hinnata nende tarneid või teenuseid, et kontrollida vastavust ökodisaininõuetele, ning annaksid tootjatele juurdepääsu asjakohastele dokumentidele või rajatistele;

(c) võimaldaksid teavitatud asutustel ja liikmesriigi pädevatel asutustel kontrollida, kas nende tegevusega seotud ja ökodisaininõuetele vastavuse kontrollimiseks asjakohane teave on õige.

7. Vajaduse korral määrab komisjon kindlaks sobivad viisid, kuidas kontrollida vastavust konkreetsetele ökodisaininõuetele, sealhulgas kas otseselt toote põhjal või tehnilise dokumentatsiooni alusel.

8. Komisjon avaldab asjakohased uuringud ja analüüsid, mida kasutatakse ökodisaininõuete kehtestamisel vastavalt käesolevale määrusele.

Artikkel 6
Tulemuslikkusnõuded

1. Tooted peavad vastama artikli 5 lõikes 1 loetletud tooteaspektidega seotud tulemuslikkusnõuetele, mis on sätestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides.

2. Lõikes 1 osutatud tulemuslikkusnõuded põhinevad I lisas osutatud tooteparameetritel ja hõlmavad vastavalt vajadusele järgmist:

(a) I lisas osutatud konkreetse tooteparameetriga või parameetrite kombinatsiooniga seotud miinimum- või maksimumtasemed;

(b) muud kui kvantitatiivsed nõuded, mille eesmärk on parandada ühe või mitme I lisas osutatud tooteparameetriga seotud tulemuslikkust;

(c) toote funktsionaalse tulemuslikkusega seotud nõuded.

3. I lisa punktis f sätestatud tooteparameetril põhinevate tulemuslikkusnõuetega ei tohi piirata ainete sisaldust toodetes põhjustel, mis on eeskätt seotud kemikaaliohutusega.

4. Komisjon järgib tulemuslikkusnõuete kehtestamisel II lisas sätestatud menetlust.

Artikkel 7
Teabeesitusnõuded

1. Tooted peavad vastama artikli 5 lõikes 1 loetletud tooteaspektidega seotud teabeesitusnõuetele, mis on sätestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides.

2. Lõikes 1 osutatud teabeesitusnõuded

(a) hõlmavad vähemalt tootepassiga seotud nõudeid, millele on osutatud III peatükis, ja probleemsete ainetega seotud nõudeid, millele on osutatud lõikes 5, ning

(b) näevad asjakohasel juhul ette, et tootega koos tuleb esitada:

i) teave toote tulemuslikkuse kohta seoses I lisas osutatud tooteparameetritega;

ii) teave tarbijatele ja teistele lõppkasutajatele selle kohta, kuidas toodet paigaldada, kasutada, hooldada ja parandada, nii et selle mõju keskkonnale oleks võimalikult väike ja toode oleks võimalikult vastupidav, samuti teave selle kohta, kuidas toode olelusringi lõpus tagastada või kõrvaldada;

iii) teave käitluskohtadele toote demonteerimise, ringlussevõtu või olelusringi lõpus kõrvaldamise kohta;

iv) muu teave, mis võib mõjutada seda, kuidas muud isikud peale tootja toodet käitlevad, et parandada I lisas osutatud tooteparameetritega seotud tulemuslikkust.

Kui delegeeritud õigusaktid sisaldavad horisontaalseid ökodisaininõudeid kahe või enama tooterühma kohta, nagu on osutatud artikli 5 lõike 2 teises lõigus, siis käesoleva lõike punkti a ei kohaldata.

3. I lisa punktis f sätestatud tooteparameetril põhinevad teabeesitusnõuded ei tohi hõlmata ainete või segude märgistamise kohustusi, mis on eeskätt seotud nendest ainetest või segudest tervisele või keskkonnale tuleneva ohuga.

4. Lõike 2 punkti b alapunktis i osutatud teabeesitusnõuete kehtestamisel määrab komisjon vajaduse korral kindlaks tulemuslikkusklassid.

Need tulemuslikkusklassid vastavad tulemuslikkustasemete statistiliselt olulisele paranemisele.

5. Lõikes 1 osutatud teabeesitusnõuded peavad võimaldama jälgida kõiki probleemseid aineid toote kogu olelusringi jooksul, välja arvatud juhul, kui sellist jälgimist võimaldab juba mõni muu artikli 4 kohaselt asjaomase toote kohta vastu võetud delegeeritud õigusakt, ning hõlmama vähemalt järgmist:

(a) tootes sisalduvate probleemsete ainete nimetus;

(b) tootes sisalduvate probleemsete ainete asukoht;

(c) probleemsete ainete sisaldus, maksimaalne sisaldus või sisalduse vahemik tootes, selle põhikomponentides või varuosades;

(d) asjakohased juhised toote ohutuks kasutamiseks;

(e) demonteerimiseks vajalik teave.

Artikli 4 kohaselt vastu võetavas delegeeritud õigusaktis teabeesitusnõuete sätestamisel teeb komisjon järgmist:

(a) määrab hõlmatud tooterühmade puhul kindlaks, millised ained kuuluvad artikli 2 punkti 28 alapunktis c esitatud määratluse alla;

(b) kehtestab esimeses lõigus osutatud teabeesitusnõuete kohaldamise algusaja, mis võib eri ainete puhul erineda, ning

(c) näeb ette esimeses lõigus osutatud teabeesitusnõuetest probleemsete ainete või teabeelementide suhtes tehtavad erandid.

Teise lõigu punktis c osutatud erandeid võib teha lähtuvalt probleemsete ainete jälgimise tehnilisest teostatavusest või asjakohasusest, konfidentsiaalse äriteabe kaitsmise vajadusest ja muudel asjakohaselt põhjendatud juhtudel.

Artikli 2 punkti 28 alapunktis a esitatud määratluse alla kuuluvate probleemsete ainete suhtes ei tehta esimeses lõigus osutatud teabeesitusnõudest erandit, kui nende sisaldus asjaomastes toodetes, nende põhikomponentides või varuosades on üle 0,1 massiprotsendi.

6. Teabeesitusnõuetes märgitakse, mil viisil tuleb nõutav teave kättesaadavaks teha.

Nõutav teave esitatakse vastavalt vajadusele vähemalt ühel järgmisel viisil:

(a) tootel endal;

(b) toote pakendil;

(c) artiklis 8 osutatud tootepassis;

(d) artiklis 14 osutatud märgisel;

(e) kasutusjuhendis;

(f) tasuta juurdepääsuga veebisaidil või rakenduses.

Teave, millega tagatakse ainete jälgitavus vastavalt lõikele 5, esitatakse tootel või see peab olema kättesaadav tootel oleva andmekandja kaudu.

7. Teabeesitusnõuete kohaselt esitatav teave tuleb teha kättesaadavaks tarbijatele ja teistele lõppkasutajatele kergesti arusaadavas keeles, mille määrab kindlaks liikmesriik, kus toode turul kättesaadavaks tehakse või kasutusele võetakse.

III PEATÜKK – DIGITAALNE TOOTEPASS

Artikkel 8
Tootepass

1. Artikli 7 lõikes 1 osutatud teabeesitusnõuetega nähakse ette, et tooteid võib turule lasta või kasutusele võtta üksnes juhul, kui kooskõlas artikli 4 ning artiklite 9 ja 10

kohaselt vastu võetud kohaldatava delegeeritud õigusaktiga on kättesaadavaks tehtud tootepass.

2. Artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides määratakse tootepassi käsitlevates nõuetes vastavalt hõlmatud tooterühmadele kindlaks järgmised elemendid:

   (a) III lisa kohaselt tootepassi lisatav teave;

   (b) kasutatavate andmekandjate liigid;

   (c) andmekandja paigutus ja asukoht;

   (d) see, kas tootepass peab vastama mudelile, partiile või tooteartiklile;

   (e) viis, kuidas tootepass tehakse klientidele kättesaadavaks enne, kui nad seovad end müügilepinguga, sealhulgas kaugmüügi korral;

   (f) tootepassis sisalduvale teabele juurdepääsu saavad osalejad, sealhulgas kliendid, lõppkasutajad, tootjad, importijad ja turustajad, edasimüüjad, toodete parandajad, taastootjad, ringlussevõtjad, liikmesriigi pädevad asutused, avalikus huvis tegutsevad organisatsioonid ja komisjon või nende nimel tegutsevad organisatsioonid, ning see, millisele teabele nad juurdepääsu saavad;

   (g) osalejad, kes võivad lisada tootepassi teavet või seda ajakohastada, muu hulgas vajaduse korral uue tootepassi koostada, sealhulgas tootjad, toodete parandajad, hooldusspetsialistid, taastootjad, ringlussevõtjad, liikmesriigi pädevad asutused ja komisjon või nende nimel tegutsevad organisatsioonid, ning see, millist teavet nad võivad lisada või ajakohastada;

   (h) ajavahemik, mille jooksul peab tootepass olema kättesaadav.

3. Lõikes 2 osutatud nõuetega

   (a) tagatakse, et väärtusahelas osalejatel, eelkõige tarbijatel, ettevõtjatel ja liikmesriigi pädevatel asutustel oleks juurdepääs nende jaoks olulisele tooteteabele;

   (b) aidatakse liikmesriigi pädevatel asutustel kontrollida toote nõuetele vastavust ning

   (c) parandatakse toodete jälgitavust kogu väärtusahela ulatuses.

4. Tootepassiga seotud nõuete kehtestamisel võib komisjon teha käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud nõudest tooterühma suhtes erandi, kui:

   (a) artiklis 10 sätestatud oluliste nõuetega seoses ei ole tehnilised kirjeldused kättesaadavad või

   (b) muu liidu õigusakt hõlmab tooterühmaga seotud teabe digikujul esitamise süsteemi, mille puhul komisjon leiab, et see tagab lõike 3 punktides a ja b osutatud eesmärkide saavutamise.

Artikkel 9
Üldnõuded tootepassile

1. Tootepass peab vastama järgmistele tingimustele:

   (a) ta on andmekandja kaudu seotud toote kordumatu tunnuskoodiga;

(b) andmekandja on tootel, selle pakendil või tootega kaasas olevates dokumentides füüsiliselt olemas, nagu on kindlaks määratud artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatavas delegeeritud õigusaktis;

(c) andmekandja ja toote kordumatu tunnuskood vastavad standardile (ISO/IEC) 15459:2015;

(d) kogu tootepassis sisalduv teave põhineb avatud standarditel, on koostatud koostalitlusvõimelises vormingus ning on masinloetav, struktureeritud ja otsitav, kooskõlas artiklis 10 sätestatud oluliste nõuetega;

(e) tootepassis sisalduv teave on seotud tootemudeli, partii või tooteartikliga, nagu on kindlaks määratud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis;

(f) tootepassis sisalduvale teabele juurdepääsu reguleeritakse kooskõlas artiklis 10 sätestatud oluliste nõuetega ning tooterühma tasandil antavad konkreetsed juurdepääsuõigused määratakse kindlaks artikli 4 kohaselt vastu võetavas kohaldatavas delegeeritud õigusaktis.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 66 vastu delegeeritud õigusakte, et tehnika ja teaduse arengut arvesse võttes muuta käesoleva artikli esimese lõigu punkti c, asendades kõnealuses punktis osutatud standardi või lisades muid Euroopa või rahvusvahelisi standardeid, millele andmekandja ja kordumatud tunnuskoodid peavad vastama, et täita käesolevas artiklis sätestatud tingimusi.

2. Kui muude liidu õigusaktidega on nõutud või lubatud konkreetse teabe lisamine tootepassi, võib selle teabega täiendada teavet, mis tuleb lisada tootepassi vastavalt artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatavale delegeeritud õigusaktile.

3. Ettevõtja, kes laseb toote turule, esitab edasimüüjatele andmekandja digikoopia, et edasimüüjad saaksid teha selle klientidele kättesaadavaks, kui neil ei ole tootele füüsilist juurdepääsu. Ettevõtja esitab digikoopia tasuta ja viie tööpäeva jooksul alates edasimüüja taotlusest.

Artikkel 10
Tootepassi tehniline teostus ja käitamine

Tootepassi tehniline teostus ja käitamine peavad vastama järgmistele olulistele nõuetele:

a) tootepassid on muude artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides nõutavate tootepassidega otspunktidevahelise andmeside ja andmeedastuse tehniliste, semantiliste ja korralduslike aspektide poolest täiesti koostalitlusvõimelised;

b) tarbijatel, ettevõtjatel ja muudel asjaomastel osalejatel on tasuta juurdepääs tootepassile vastavalt nende konkreetsetele juurdepääsuõigustele, mis on sätestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatavas delegeeritud õigusaktis;

c) tootepassis sisalduvad andmed säilitab tootepassi koostamise eest vastutav ettevõtja või teevad seda tema nimel tegutsema volitatud ettevõtjad;

d) kui tootepassi lisatud andmeid säilitavad või muul viisil töötlevad ettevõtjad, kes on volitatud tegutsema tootepassi koostamise eest vastutava ettevõtja nimel, ei või need ettevõtjad kõnealuseid andmeid tervikuna või osaliselt müüa, taaskasutada ega töödelda rohkem, kui on vaja asjaomaste säilitamis- või töötlemisteenuste osutamiseks;

e) tootepass on kättesaadav artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides kindlaks määratud ajavahemiku jooksul, sealhulgas pärast tootepassi koostanud ettevõtja maksejõuetuks muutumist, likvideerimist või tegevuse lõpetamist liidus;

f) tootepassis sisalduvale teabele juurdepääsu õigust ning teabe lisamise, muutmise või ajakohastamise õigust piiratakse artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides kindlaks määratud juurdepääsuõiguste alusel;

g) tagatakse andmete autentsus, usaldusväärsus ja terviklikkus;

h) tootepassid kavandatakse ja neid käitatakse viisil, millega tagatakse turvalisuse ja eraelu puutumatuse kõrge tase ning välditakse pettusi.

Artikkel 11
Ettevõtja kordumatu tunnuskood ja rajatise kordumatu tunnuskood

1. III lisa punktides g ja h osutatud ettevõtjate kordumatud tunnuskoodid ja III lisa punktis i osutatud rajatiste kordumatud tunnuskoodid peavad vastama ISO/IEC standardile 15459:2015.

2. Kui III lisa punktis h osutatud ettevõtja kordumatu tunnuskood ei ole veel kättesaadav, taotleb tootepassi koostav ettevõtja kordumatut tunnuskoodi asjaomase osaleja nimel.

   Enne esimeses lõigus osutatud taotluse esitamist küsib tootepassi koostav ettevõtja asjaomaselt osalejalt kinnitust ettevõtja kordumatu tunnuskoodi puudumise kohta ning annab asjaomasele tarneahelas osalejale teada väljaantud ettevõtja kordumatu tunnuskoodi täielikud üksikasjad.

3. Kui III lisa punktis i osutatud rajatise kordumatu tunnuskood ei ole veel kättesaadav, taotleb tootepassi koostav ettevõtja rajatise kordumatut tunnuskoodi asjaomase asukoha või hoone eest vastutava osaleja nimel.

   Enne esimeses lõigus osutatud taotluse esitamist küsib tootepassi koostav ettevõtja vastutavalt osalejalt kinnitust rajatise kordumatu tunnuskoodi puudumise kohta ning annab sellele vastutavale osalejale teada väljaantud rajatise kordumatu tunnuskoodi täielikud üksikasjad.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 66 vastu delegeeritud õigusakte, et tehnika ja teaduse arengut arvesse võttes muuta käesoleva artikli lõiget 1, asendades kõnealuses lõikes osutatud standardi või lisades Euroopa või rahvusvahelisi standardeid, millele III lisa punktides g ja h osutatud ettevõtjate kordumatud tunnuskoodid ja III lisa punktis i osutatud rajatiste kordumatud tunnuskoodid võivad vastata, et täita käesolevas artiklis sätestatud tingimusi.

Artikkel 12
Tootepassiregister

1. Komisjon loob registri, milles säilitatakse tootepassides sisalduv teave, mida nõutakse artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega, ja haldab seda registrit.

   Esimeses lõigus osutatud register sisaldab vähemalt artikli 9 lõikes 1 osutatud andmekandjate ja toote kordumatute tunnuskoodide loetelu.

Komisjon tagab, et esimeses lõigus osutatud registris säilitatavat teavet töödeldakse turvaliselt ja kooskõlas liidu õigusega, sealhulgas isikuandmete kaitse suhtes kohaldatavate õigusnormidega.

2. Komisjon määrab artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides kindlaks teabe, mis lisatakse nii tootepassi kui ka säilitatakse lõikes 1 osutatud registris, ning võtab seda tehes arvesse vähemalt järgmisi kriteeriume:

   (g) vajadus võimaldada tootepassi ehtsuse kontrollimist;

   (h) teabe asjakohasus artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega hõlmatud toodete turujärelevalve ja tollikontrolli tõhusamaks ja tulemuslikumaks muutmise seisukohast;

   (i) vajadus vältida ettevõtjatele ebaproportsionaalse halduskoormuse tekitamist.

3. Komisjoni käsitatakse seoses tema kohustusega luua lõikes 1 osutatud register ja seda hallata ning töödelda kõiki sellest tegevusest tuleneda võivaid isikuandmeid määruse (EL) 2018/1725 artikli 3 punkti 8 tähenduses vastutava töötlejana.

4. Ettevõtja, kes laseb toote turule või võtab selle kasutusele, laadib lõikes 1 osutatud registrisse üles lõikes 2 osutatud teabe.

5. Komisjonil, liikmesriigi pädevatel asutustel ja tollil on juurdepääs käesolevas artiklis osutatud registrile, et täita oma ülesandeid vastavalt liidu õigusaktidele.

Artikkel 13
Tootepassiga seotud tollikontroll

1. Komisjon ühendab artikli 12 lõikes 1 osutatud registri ELi tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna sertifikaate käsitleva teabe vahetamise süsteemiga (EU CSW-CERTEX), võimaldades seega vahetada liikmesriikide tollisüsteemidega automaatselt teavet määruse (EL) .../... alusel loodud ELi tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna kaudu.

   Komisjon võtab vastu rakendusakti, milles määratakse kindlaks esimeses lõigus osutatud ühenduse rakenduskorra üksikasjad.

   Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

   Esimeses lõigus osutatud ühendus luuakse nelja aasta jooksul alates teises lõigus osutatud rakendusakti vastuvõtmise kuupäevast.

   Käesoleva artikli lõikeid 3–6 kohaldatakse alates ühenduse loomise hetkest.

2. Määruse (EL) nr 952/2013 artikli 5 punktis 15 määratletud deklarandid lisavad artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toodete vabasse ringlusse lubamise tollideklaratsiooni toote kordumatu tunnuskoodi, millele on osutatud artikli 9 lõike 1 punktis a.

   Käesolevat lõiget kohaldatakse alates artikli 12 lõikes 1 osutatud registri kasutuselevõtmise hetkest.

3. Enne toote vabasse ringlusse lubamist kontrollib toll, kas toote kordumatu tunnuskood, mille deklarant on lõike 2 kohaselt märkinud, vastab artikli 12 lõikes 1 osutatud registrisse kantud toote kordumatule tunnuskoodile.

4. Kui tootepassis sisalduvat teavet säilitatakse ka artikli 12 lõikes 1 osutatud registris, võib komisjon artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestada, et lisaks käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kontrollile kontrollib toll enne toote vabasse ringlusse lubamist ka registris säilitatud teabe ja tollideklaratsiooni kooskõla. Sellisel juhul võtab komisjon arvesse vähemalt järgmisi kriteeriume:

   (a) vajadus parandada liidu turule lastavate toodete vastavust ökodisaininõuetele;

   (b) vajadus vältida tollile ebaproportsionaalse koormuse tekitamist.

   Kui toll teeb pärast käesolevas lõikes sätestatud kontrolli kindlaks, et registris säilitatava teabe ja tollideklaratsiooni vahel on lahknevusi, keeldub toll toodet vabasse ringlusse lubamast. Toll võib võtta muid meetmeid, mida ta peab tollialaste õigusaktide kohaselt asjakohaseks, samuti registreerida keeldumise artikli 12 lõikes 1 osutatud registris ja teavitada keeldumisest liikmesriigi pädevaid asutusi.

   Vabasse ringlusse lubamist ei loeta tõendiks liidu õigusele vastavuse kohta.

5. Lõigetes 3 ja 4 osutatud kontrollid tehakse elektrooniliselt ja automaatselt ELi tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna kaudu.

6. Toll võib võtta ja kasutada tootepassis ja artikli 12 lõikes 1 osutatud registris sisalduvat teavet, kui ta täidab oma ülesandeid vastavalt liidu õigusaktidele, sealhulgas riskijuhtimiseks kooskõlas määruse (EL) nr 952/2013 artiklitega 46 ja 47.

IV PEATÜKK – MÄRGISED

Artikkel 14
Märgised

1. Kui artikli 7 lõikes 1 osutatud teabeesitusnõuete kohaselt tuleb teave lisada märgisele vastavalt artikli 7 lõike 6 punktile d, määratakse artikli 4 kohaselt vastu võetavates delegeeritud õigusaktides kindlaks järgmine:

   (a) märgise sisu;

   (b) märgise kujundus, võttes arvesse nähtavust ja loetavust;

   (c) viis, kuidas märgist klientidele esitletakse, sealhulgas kaugmüügi korral, võttes arvesse artiklis 26 sätestatud nõudeid ja mõju asjaomastele ettevõtjatele;

   (d) asjakohasel juhul elektroonilised viisid märgiste loomiseks.

2. Kui teabeesitusnõude kohaselt tuleb märgisele lisada artikli 7 lõike 4 kohane toote tulemuslikkusklass, peab lõike 1 punkti b kohane märgise kujundus võimaldama klientidel hõlpsasti võrrelda toote tulemuslikkust asjaomase tooteparameetri puhul ja valida paremate tulemuslikkusnäitajatega tooted.

3. Kui energiamõjuga toodete puhul ei saa teavet asjakohase tooteparameetri, sealhulgas artikli 7 lõikes 4 osutatud tulemuslikkusklasside kohta lisada määruse (EL) 2017/1369 kohasele energiamärgisele, võib komisjon vajaduse korral nõuda käesoleva määruse kohase märgise kehtestamist, olles enne hinnanud, milline oleks parim viis selle konkreetse teabe andmiseks.

4. Lõikes 1 osutatud teabeesitusnõuete kehtestamisel näeb komisjon vajaduse korral ette, et märgis peab sisaldama andmekandjaid või muid vahendeid, mis annavad klientidele juurdepääsu toodet käsitlevale lisateabele, sealhulgas vahendeid, mis annavad juurdepääsu artiklis 8 osutatud tootepassile.

5. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse artikli 7 lõike 6 punkti d kohaselt nõutavate märgiste kujundusele ühised nõuded.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 15
Jäljendavad märgised

Kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide alusel ei pea tootel märgist olema, ei või sellist toodet turule lasta ega kasutusele võtta, kui see on varustatud märgisega või sellel on esitatud märgis, mis võib kliente artiklis 14 sätestatud märgiste suhtes tõenäoliselt eksitada või segadusse ajada.

V PEATÜKK – PRIORISEERIMINE, PLANEERIMINE JA KONSULTEERIMINE

Artikkel 16
Prioriseerimine ja planeerimine

1. Käesoleva määruse kohaselt ökodisaininõuetega hõlmatavate toodete prioriseerimisel võtab komisjon arvesse nende võimalikku panust liidu kliima-, keskkonna- ja energiatõhususeesmärkide saavutamisse ning järgmisi kriteeriume:

   (a) võimalus parandada artikli 5 lõikes 1 loetletud tooteaspekte, ilma et sellega kaasneksid ebaproportsionaalsed kulud, võttes eelkõige arvesse järgmist:

      (i) liidu õigusnormide puudumine või ebapiisavus või asjaolu, et turujõudude või artikli 18 kohaselt vastu võetud eneseregulatsioonimeetmetega ei suudeta eesmärki nõuetekohaselt saavutada, ning

      (ii) turul kättesaadavate samaväärse funktsionaalsusega toodete tulemuslikkuse erinevused artikli 5 lõikes 1 loetletud tooteaspektide puhul;

   (b) toote müügi- ja kaubandusmaht liidus;

   (c) keskkonnamõju, energiakasutuse ja jäätmetekke jagunemine väärtusahelas, eelkõige see, kas need leiavad aset liidus;

   (d) vajadus korrapäraselt läbi vaadata ja kohandada artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakte, võttes arvesse tehnika ja turu arengut.

2. Komisjon võtab vastu vähemalt kolmeaastase tööplaani, koostades loetelu tooterühmadest, mille kohta ta kavatseb kehtestada ökodisaininõuded kooskõlas käesoleva määrusega, ja ajakohastab seda plaani korrapäraselt. Kõnealune loetelu sisaldab artikli 5 lõikes 1 osutatud tooteaspekte, mille suhtes komisjon kavatseb vastu võtta artikli 5 lõike 2 teise lõigu kohaselt kehtestatud horisontaalsed ökodisaininõuded.

   Esimeses lõigus osutatud tööplaani vastuvõtmisel või ajakohastamisel võtab komisjon arvesse käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kriteeriume ja konsulteerib artiklis 17 osutatud ökodisainifoorumiga.

Artikkel 17
Ökodisainifoorum

Komisjon tagab, et ta järgib oma tegevuses liikmesriikide esindajate ja kõigi asjaomase toote või tooterühmaga seotud huvitatud poolte, nagu tööstussektori, sealhulgas VKEde ja käsitööndusettevõtjate, samuti ametiühingute, kauplejate, jaemüüjate, importijate ning keskkonnakaitse- ja tarbijaorganisatsioonide tasakaalustatud osalemise põhimõtet. Nimetatud pooled annavad eelkõige oma panuse ökodisainінõuete koostamisse, kehtestatud turujärelevalvemehhanismide mõjususe uurimisse ja eneseregulatsioonimeetmete hindamisse.

Selleks moodustab komisjon eksperdirühma, st ökodisainifoorumi, kus kõnealused pooled kohtuvad.

Artikkel 18
Eneseregulatsioonimeetmed

1. Kaks või enam ettevõtjat võivad esitada komisjonile artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti alternatiivina eneseregulatsioonimeetme, millega kehtestatakse toodetele ökodisainінõuded. Need ettevõtjad esitavad tõendid selle kohta, et lõike 3 punktides a–e osutatud kriteeriumid on täidetud. Lõike 3 punkti a puhul on selleks tõendiks struktureeritud tehniline, keskkonnaalane ja majanduslik analüüs, milles põhjendatakse ökodisainінõudeid ja eneseregulatsioonimeetme eesmärke ning hinnatakse eneseregulatsioonimeetmega kehtestatavate ökodisainінõuete mõju.

2. Eneseregulatsioonimeede sisaldab järgmist teavet:

   (a) eneseregulatsioonimeetmele alla kirjutanud ettevõtjate loetelu;

   (b) eneseregulatsioonimeetmega hõlmatud toodete ökodisainінõuded;

   (c) üksikasjalik, läbipaistev ja objektiivne seirekava, kus on selgelt kindlaks määratud tööstusharu ja sõltumatute kontrollijate kohustused, sealhulgas seoses VII lisa punktis 6 sätestatud kriteeriumidega;

   (d) eeskirjad teabe kohta, mida meetmele allakirjutanud peavad esitama, ning katsetamist ja kontrollimist käsitlevad eeskirjad.

   Käesolevas lõikes osutatud teavet ajakohastatakse ja see tehakse kättesaadavaks avalikul veebisaidil.

3. Komisjon hindab kavandatud eneseregulatsioonimeedet ja küsib vajaduse korral liidu detsentraliseeritud asutustelt teaduslikku nõu. Ta teeb selle hindamise põhjal kindlaks, kas eneseregulatsioonimeede on artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti aktsepteeritav alternatiiv, milleks peavad olema täidetud järgmised kriteeriumid:

   (a) eneseregulatsioonimeede aitab muuta tooted keskkonnasäästlikumaks ja tagada siseturul toodete vaba liikumise kiiresti või väiksemate kuludega kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakt seda võimaldaks;

   (b) eneseregulatsioonimeetmele allakirjutanute turuosa meetmega hõlmatud toodete puhul on vähemalt 80 % turule lastud või kasutusele võetud ühikutest;

   (c) eneseregulatsioonimeede vastab VII lisas sätestatud kriteeriumidele;

   (d) eneseregulatsioonimeetmega hõlmatud toode ei kuulu artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti kohaldamisalasse;

(e) eneseregulatsioonimeede on kooskõlas liidu õigusaktide ja liidu rahvusvaheliste kaubanduskohustustega.

Komisjon võtab vastu rakendusakti, mis sisaldab loetelu eneseregulatsioonimeetmetest, mis on kehtestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti aktsepteeritavate alternatiividena. See rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

4. Komisjon võib igal ajal nõuda, et eneseregulatsioonimeetmele allakirjutanud esitaksid selle läbivaadatud ja ajakohastatud versiooni, kui asjaomases tooterühmas on toimunud asjakohane turu- või tehnikaareng või kui tal on põhjust arvata, et lõikes 3 sätestatud kriteeriumide enam ei täideta.

5. Kui eneseregulatsioonimeede loetletakse lõike 3 teise lõigu kohaselt vastu võetud rakendusaktis, esitavad meetmele allakirjutanud komisjonile selles rakendusaktis sätestatud korrapäraste ajavahemike järel aruanded eneseregulatsioonimeetme eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta ja tõendavad neis, et lõike 3 punktides a–e sätestatud kriteeriume täidetakse jätkuvalt. Need aruanded tehakse kättesaadavaks ka avalikul veebisaidil.

6. Kui komisjon leiab lõike 4 või 5 kohaselt saadud teabe põhjal, et eneseregulatsioonimeede ei vasta enam lõikes 3 sätestatud kriteeriumidele, jätab ta meetme kõnealuses lõikes osutatud loetelust välja. Sellisel juhul võib komisjon otsustada võtta asjaomase eneseregulatsioonimeetmega hõlmatud toote suhtes vastu ökodisaininõuded.

Artikkel 19
Mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad

1. Komisjon võtab VKEdele kasulike programmide raames arvesse algatusi, mis aitavad VKEdel lõimida keskkonnasäästlikkusaspektid, sealhulgas energiatõhususe oma väärtusahelasse.

2. Kui komisjon võtab artikli 4 kohaselt vastu delegeeritud õigusaktid, esitab ta vajaduse korral koos nende aktidega suunised, milles keskendutakse mõjutatud toodete või tooterühmade sektoris tegutsevate VKEde eripäradele, et hõlbustada VKEdel käesoleva määruse kohaldamist.

3. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid, et aidata VKEdel kohaldada artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud ökodisaininõudeid.

Need meetmed hõlmavad vähemalt ühtsete kontaktpunktide või sarnaste mehhanismide kättesaadavuse tagamist, et suurendada teadlikkust ja pakkuda VKEdele kontaktide loomise võimalusi, et aidata neil nõuetega kohaneda.

Ilma et see piiraks kohaldatavate riigiabieeskirjade kohaldamist, võivad sellised meetmed hõlmata ka järgmist:

(a) rahaline toetus, sealhulgas maksusoodustuste andmise ning füüsilisse ja digitaristusse investeerimise kaudu;

(b) juurdepääs rahastusele;

(c) spetsiaalne juhtimiskoolitus ja töötajate koolitamine;

(d) korralduslik tugi ja tehniline abi.

VI PEATÜKK – TARBIJALE MÕELDUD MÜÜMATA TOODETE HÄVITAMINE

Artikkel 20
Tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamine

1. Ettevõtja, kes kõrvaldab tarbijale mõeldud müümata tooted otse või teise ettevõtja nimel, avalikustab järgmise teabe:

   (a) tarbijale mõeldud müümata toodete arv, mis aastas kõrvaldatakse, tooteliikide või -kategooriate kaupa;

   (b) toodete kõrvaldamise põhjused;

   (c) andmed kõrvaldatud toodete tarnimise kohta korduskasutamiseks ettevalmistamiseks, taastootmiseks, ringlussevõtuks, energia taaskasutamiseks ja jäätmete kõrvaldamise toiminguteks kooskõlas direktiivi 2008/98/EÜ artiklis 4 määratletud jäätmehierarhiaga.

   Ettevõtja avalikustab selle teabe vabalt juurdepääsetaval veebisaidil või teeb selle muul viisil üldsusele kättesaadavaks seni, kuni nende tarbijale mõeldud müümata toodete kategooria suhtes, mida asjaomane ettevõtja kõrvaldab, hakatakse kohaldama lõike 3 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti .

2. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, milles sätestatakse lõikes 1 osutatud teabe avalikustamise vorm, sealhulgas liik või kategooria ja teabe kontrollimise viis.

   Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 66 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, millega keelatakse ettevõtjatel hävitada liidus tarbijale mõeldud müümata tooteid, kui teatavasse tooterühma kuuluvate tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamisel on oluline keskkonnamõju.

   Esimese lõigu kohaselt vastu võetavates delegeeritud õigusaktides sätestab komisjon kõnealustest keeldudest teatavad erandid, kui see on järgmisi aspekte arvesse võttes asjakohane:

   (a) tervise ja ohutusega seotud probleemid;

   (b) toodete kahjustused, mis on põhjustatud nende käitlemisest või mis avastatakse pärast seda, kui tarbija on toote tagastanud;

   (c) toote kõlblikkus ettenähtud otstarbel kasutamiseks, võttes asjakohasel juhul arvesse liidu ja liikmesriikide õigusnorme ja tehnilisi standardeid;

   (d) annetusteks, korduskasutamiseks ettevalmistamiseks või taastootmiseks pakutavatest toodetest keeldumine.

4. Lõike 3 kohaselt vastu võetava delegeeritud õigusakti koostamisel teeb komisjon järgmist:

   (a) hindab konkreetsete tarbijale mõeldud toodete hävitamise tava levimust ja keskkonnamõju;

   (b) võtab arvesse teavet, mille ettevõtjad on avalikustanud lõike 1 kohaselt;

   (c) teeb mõjuhindamise, mis põhineb parimatel kättesaadavatel tõenditel ja analüüsidel ning vajaduse korral täiendavatel uuringutel.

Enne kõnealuseid keelde sätestavate delegeeritud õigusaktide koostamist konsulteerib komisjon artiklis 17 osutatud ökodisainifoorumiga ja võtab arvesse selle seisukohti tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamise võimaliku keelamise kohta, millele on osutatud lõikes 3.

5. Kui tarbijale mõeldud müümata tooted hävitatakse mõne lõike 3 teises lõigus osutatud erandi alusel, avalikustab vastutav ettevõtja vabalt juurdepääsetaval veebisaidil või teeb muul viisil üldsusele kättesaadavaks järgmise teabe:

   (a) tarbijale mõeldud müümata toodete arv, mis hävitatakse;

   (b) hävitamise põhjused ja viide kohaldatavale erandile;

   (c) hävitatud toodete tarnimine ringlussevõtuks, energia taaskasutamiseks ja jäätmete kõrvaldamise toiminguteks kooskõlas direktiivi 2008/98/EÜ artiklis 4 määratletud jäätmehierarhiaga.

   Käesoleva lõike kohaselt avalikustatava teabe suhtes kohaldatakse lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusaktis teabe avalikustamise suhtes sätestatud üksikasju ja vormi, välja arvatud juhul, kui lõike 3 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis on sätestatud teisiti.

6. Käesolevat artiklit ei kohaldata VKEde suhtes.

   Komisjon võib siiski lõike 3 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega ette näha, et lõikes 3 osutatud keeldu hävitada tarbijale mõeldud müümata tooteid või lõikes 4 osutatud avalikustamiskohustust kohaldatakse:

   (a) keskmise suurusega ettevõtjate suhtes, kui on piisavalt tõendeid selle kohta, et nende arvele langeb oluline osa tarbijale mõeldud müümata toodetest, mis hävitatakse;

   (b) mikroettevõtjate, väikeste ettevõtjate või keskmise suurusega ettevõtjate suhtes, kui on piisavalt tõendeid selle kohta, et neid võidakse kasutada selleks, et hiilida mööda lõikes 3 osutatud keelust hävitada tarbijale mõeldud müümata tooteid või lõikes 4 osutatud avalikustamiskohustusest.

VII PEATÜKK – ETTEVÕTJATE KOHUSTUSED

Artikkel 21
Tootjate kohustused

1. Artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud tooteid turule lastes või kasutusele võttes tagab tootja, et:

   (a) need tooted on kavandatud ja toodetud kooskõlas artiklis 6 ja artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuetega;

   (b) need tooted on varustatud artiklis 7 ja artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides nõutud teabega;

   (c) nende toodete kohta on kooskõlas artikliga 8 ja artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega kättesaadav tootepass.

2. Enne artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toote turule laskmist või kasutuselevõttu viib tootja läbi või laseb enda nimel läbi viia artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega ettenähtud vastavushindamismenetluse ja koostab nõutud tehnilise dokumentatsiooni.

Kui nimetatud menetlusega on tõendatud, et artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toode vastab kohaldatavatele nõuetele, koostab tootja kooskõlas artikliga 37 ELi vastavusdeklaratsiooni ning kinnitab kooskõlas artikliga 39 tootele CE-märgise. Kui aga komisjon on artikli 4 kolmanda lõigu punkti f kohaselt määranud kindlaks alternatiivsed eeskirjad, koostab tootja vastavusdeklaratsiooni ja kinnitab tootele vastavusmärgise vastavalt neile eeskirjadele.

3. Tootja säilitab tehnilist dokumentatsiooni ja ELi vastavusdeklaratsiooni kümme aastat pärast toote turule laskmist või kasutuselevõttu. Artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides võidakse kindlaks määrata kümnest aastast pikem või lühem tähtaeg, et võtta arvesse asjaomaste toodete või nõuete laadi.

4. Tootja tagab menetlused, millega säilitatakse seeriatoodangu vastavus kohaldatavatele nõuetele. Tootja võtab asjakohaselt arvesse muudatusi tootmisprotsessis, tootedisainis või tooteomadustes, samuti muudatusi harmoneeritud standardites, ühtsetes kirjeldustes või muudes tehnilistes kirjeldustes, mille alusel toote vastavust kinnitatakse või kontrollitakse, ning kui tootja leiab, et need mõjutavad toote vastavust nõuetele, teeb ta kooskõlas artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud vastavushindamismenetlusega uue hindamise või laseb selle enda nimel teha.

5. Tootja tagab, et tema tooted kannavad tüübi-, partii- või seerianumbrit või muud märget, mille alusel saab toodet kindlaks teha, või kui toote suurus või laad seda ei võimalda, siis selle, et nõutud teave esitatakse pakendil või tootega kaasas olevas dokumendis.

6. Tootja märgib tootele või kui see ei ole võimalik, siis pakendile, tootega kaasas olevasse dokumenti või olemasolu korral tootepassi oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ja postiaadressi ning võimaluse korral elektroonilise sidevahendi, mille kaudu saab temaga ühendust võtta. Tootjaga ühenduse võtmiseks antakse ainult üks aadress. Kontaktandmed peavad olema selged, arusaadavad ja loetavad.

7. Tootja tagab, et artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud tootega on kaasas juhised, mis võimaldavad tarbijatel ja teistel lõppkasutajatel toodet ohutult kokku panna, paigaldada, kasutada, säilitada, hooldada, parandada ja kõrvaldada ning mis on koostatud tarbijatele ja teistele lõppkasutajatele kergesti arusaadavas keeles, mille määrab kindlaks asjaomane liikmesriik. Need juhised peavad olema selged, arusaadavad ja loetavad ning sisaldama vähemalt artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides ja artikli 7 lõike 2 punkti b alapunktis ii kindlaks määratud teavet.

8. Tootja, kes arvab või kellel on põhjust arvata, et artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toode, mille ta on turule lasknud või kasutusele võtnud, ei vasta selles delegeeritud õigusaktis sätestatud nõuetele, võtab viivitamata vajalikud parandusmeetmed, et viia toode nõuetega vastavusse või vajaduse korral toode turult kõrvaldada või see tagasi võtta.

   Tootja teatab viivitamata arvatavast nõuetele mittevastavusest ja mis tahes võetud parandusmeetmetest nende liikmesriikide turujärelevalveasutustele, kus ta toote kättesaadavaks tegi.

9. Tootja esitab liikmesriigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral kõnealusele asutusele kergesti arusaadavas keeles kogu teabe ja dokumentatsiooni, mida on vaja

toote nõuetele vastavuse tõendamiseks, sealhulgas tehnilise dokumentatsiooni. See teave ja dokumentatsioon esitatakse kas paberkandjal või elektrooniliselt. Asjakohased dokumendid tuleb teha kättesaadavaks kümne päeva jooksul pärast liikmesriigi pädeva asutuse taotluse kättesaamist.

Tootja teeb liikmesriigi pädeva asutusega koostööd kõigi meetmete suhtes, mis on võetud selleks, et kõrvaldada mittevastavus nõuetele, mis on sätestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomast toodet hõlmavas delegeeritud õigusaktis.

Artikkel 22
Volitatud esindajad

1. Tootja võib kirjaliku volituse alusel määrata volitatud esindaja.

   Artikli 21 lõikes 1 sätestatud kohustused ja tehnilise dokumentatsiooni koostamine ei kuulu volitatud esindaja ülesannete hulka.

2. Volitatud esindaja täidab tootjalt saadud volituses kindlaks määratud ülesandeid. Volitus võimaldab volitatud esindajal teha vähemalt järgmist:

   (a) hoida ELi vastavusdeklaratsiooni ja tehnilise dokumentatsiooni riiklike turujärelevalveasutuste jaoks kättesaadavana kümne aasta jooksul pärast artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toote turule laskmist või kasutuselevõttu;

   (b) teha liikmesriigi pädevate asutuste taotluse korral nendega koostööd kõigi meetme suhtes, mis on võetud volitatud esindaja volituse alla kuuluva toote nõuetele mittevastavuse tõttu;

   (c) esitada liikmesriigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral kõnealusele asutusele kergesti arusaadavas keeles kogu teabe ja dokumentatsiooni, mida on vaja toote nõuetele vastavuse tõendamiseks;

   (d) teha liikmesriigi pädeva asutuse taotluse korral asjakohased dokumendid kättesaadavaks kümne päeva jooksul alates sellekohase taotluse saamisest;

   (e) lõpetada volitus, kui tootja tegevus on vastuolus tootjale käesolevast määrusest ja artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktist tulenevate kohustustega.

Artikkel 23
Importijate kohustused

1. Importija võib turule lasta üksnes selliseid artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud tooteid, mis vastavad kohaldatavates delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuetele.

2. Enne artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toote turule laskmist tagab importija, et:

   (a) tootja on läbi viinud asjakohase vastavushindamismenetluse ja koostanud tehnilise dokumentatsiooni;

   (b) tooted on varustatud artiklis 7 ja artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides nõutud teabega;

   (c) toodete kohta on kooskõlas artikliga 8 ja artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega kättesaadav tootepass.

Peale selle tagab importija, et toode kannab artiklis 38 osutatud nõutavat CE-märgist või artikli 4 kolmanda lõigu punkti f kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis sätestatud alternatiivset vastavusmärgist ja tootega on kaasas nõutavad dokumendid ning tootja on täitnud artikli 21 lõigetes 5 ja 6 sätestatud nõuded.

Kui importija arvab või tal on põhjust arvata, et toode ei vasta artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatavates delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuetele, ei lase ta toodet turule ega võta seda kasutusele enne, kui toode on nõuetega vastavusse viidud.

3. Importija märgib tootele või kui see ei ole võimalik, siis pakendile, tootega kaasas olevasse dokumenti või olemasolu korral tootepassi oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ja postiaadressi ning võimaluse korral elektroonilise sidevahendi, mille kaudu saab temaga ühendust võtta. Kontaktandmed peavad olema selged, arusaadavad ja loetavad.

4. Importija tagab, et tootega on kaasas juhised, mis võimaldavad tarbijal toodet kokku panna, paigaldada, kasutada, säilitada, hooldada, parandada ja kõrvaldada ning mis on koostatud tarbijatele ja teistele lõppkasutajatele kergesti arusaadavas keeles, mille määrab kindlaks asjaomane liikmesriik. Need juhised peavad olema selged, arusaadavad ja loetavad ning sisaldama vähemalt artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides kindlaks määratud teavet.

5. Importija tagab, et sel ajal, kui toode on tema vastutuse all, ei ohusta selle ladustamise või transpordi tingimused toote vastavust nõuetele, mis on sätestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomast toodet hõlmavas delegeeritud õigusaktis.

6. Importija, kes arvab või kellel on põhjust arvata, et artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toode, mille ta on turule lasknud või kasutusele võtnud, ei vasta selles aktis sätestatud nõuetele, võtab viivitamata vajalikud parandusmeetmed, et viia toode nõuetega vastavusse või vajaduse korral toode turult kõrvaldada või see tagasi võtta.

   Importija teatab viivitamata arvatavast nõuetele mittevastavusest ja mis tahes võetud parandusmeetmetest nende liikmesriikide turujärelevalveasutustele, kus ta toote kättesaadavaks tegi.

7. Importija hoiab ELi vastavusdeklaratsiooni koopia turujärelevalveasutuste jaoks kättesaadavana kümne aasta või artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis kindlaks määratud ajavahemiku jooksul ja tagab, et kõnealustele asutustele saab nende taotluse korral teha kättesaadavaks tehnilise dokumentatsiooni.

8. Importija esitab liikmesriigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral kõnealusele asutusele kergesti arusaadavas keeles kogu teabe ja dokumentatsiooni, mida on vaja toote nõuetele vastavuse tõendamiseks, sealhulgas tehnilise dokumentatsiooni. See teave ja dokumentatsioon esitatakse kas paberkandjal või elektrooniliselt. Asjakohased dokumendid tuleb teha kättesaadavaks kümne päeva jooksul pärast liikmesriigi pädeva asutuse taotluse kättesaamist.

   Importija teeb liikmesriigi pädeva asutusega koostööd kõigi meetme suhtes, mis on võetud selleks, et kõrvaldada mittevastavus nõuetele, mis on sätestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomast toodet hõlmavas delegeeritud õigusaktis.

Artikkel 24
Turustajate kohustused

1. Artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toodet turul kättesaadavaks tehes võtab turustaja nõuetekohase hoolsusega arvesse kõnealuses õigusaktis sätestatud nõudeid.

2. Enne artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toote turul kättesaadavaks tegemist kontrollib turustaja, et:

   (a) toode kannab artiklite 38 ja 39 kohaselt CE-märgist või artikli 4 kolmanda lõigu punkti f kohaselt vastu võetud alternatiivset vastavusmärgist ning on asjakohasel juhul vastavalt kõnealusele delegeeritud õigusaktile märgistatud või seotud tootepassiga;

   (b) tootega on kaasas nõutavad dokumendid ja juhised, mis võimaldavad tarbijal toodet kokku panna, paigaldada, kasutada, säilitada, hooldada ja kõrvaldada ning mis on koostatud tarbijatele ja teistele lõppkasutajatele kergesti arusaadavas keeles, mille määrab kindlaks liikmesriik, kus toode turul kättesaadavaks tehakse, ning et sellised juhised on selged, arusaadavad ja loetavad ning sisaldavad vähemalt artikli 7 lõike 2 punkti b alapunktis ii sätestatud teavet, nagu on ette nähtud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga;

   (c) tootja ja importija on täitnud artikli 21 lõigetes 5 ja 6 ning artikli 23 lõikes 3 sätestatud nõuded.

3. Kui turustaja arvab või tal on põhjust arvata, et toode ei vasta enne turul kättesaadavaks tegemist artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis sätestatud nõuetele või et tootja ei täida neid nõudeid, ei tee ta toodet turul kättesaadavaks enne, kui toode on nõuetega vastavusse viidud või kui tootja täidab nõudeid.

   Turustaja tagab, et sel ajal, kui toode on tema vastutuse all, ei ohusta selle ladustamise või transpordi tingimused toote vastavust artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis sätestatud nõuetele.

4. Turustaja, kes arvab või kellel on põhjust arvata, et toode, mille ta on turul kättesaadavaks teinud, ei vasta artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis sätestatud nõuetele, tagab, et võetakse vajalikud parandusmeetmed, et viia toode nõuetega vastavusse või vajaduse korral toode turult kõrvaldada või see tagasi võtta.

   Turustaja teatab viivitamata arvatavast nõuetele mittevastavusest ja mis tahes võetud parandusmeetmetest nende liikmesriikide turujärelevalveasutustele, kus ta toote kättesaadavaks tegi.

5. Turustaja esitab liikmesriigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral sellele asutusele kogu teabe ja dokumentatsiooni, millele turustajal on juurdepääs ja mis on asjakohane toote nõuetele vastavuse tõendamiseks. See teave ja dokumentatsioon esitatakse kas paberkandjal või elektrooniliselt.

   Turustaja teeb kõnealuse asutusega koostööd kõigi parandusmeetme suhtes, mis on võetud selleks, et kõrvaldada mittevastavus nõuetele, mis on sätestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomast toodet hõlmavas delegeeritud õigusaktis.

Artikkel 25
Edasimüüjate kohustused

1. Edasimüüja tagab, et tema klientidel on juurdepääs artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega nõutud asjakohasele teabele, sealhulgas kaugmüügi korral.

2. Edasimüüja tagab, et tootepass on muu hulgas kaugmüügi korral klientidele hõlpsasti kättesaadav, nagu on ette nähtud artikliga 8 ning artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomast toodet hõlmavate delegeeritud õigusaktidega.

3. Edasimüüja

   (a) esitab klientidele muu hulgas internetipõhise kaugmüügi korral nähtaval viisil märgised, mis on edastatud kooskõlas artikli 26 lõikega 2 või 3;

   (b) viitab konkreetse mudeli visuaalreklaamides või tehnilistes reklaammaterjalides artikli 26 lõike 2 või 3 kohaselt edastatud märgistel olevale teabele kooskõlas artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomast toodet hõlmavate delegeeritud õigusaktidega;

   (c) ei paku ega esita muid märgiseid, tähiseid, sümboleid ega silte, mis võivad tõenäoliselt kliente märgisel oleva teabe suhtes eksitada või segadusse ajada.

Artikkel 26
Märgistega seotud kohustused

1. Kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga on ette nähtud, et toodetel peab olema märgis vastavalt artiklile 14, tagab toodet turule laskev või kasutusele võttev ettevõtja, et iga eraldiseisev tooteühik on tasuta varustatud trükitud märgisega kooskõlas kõnealuse delegeeritud õigusaktiga.

2. Kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga on ette nähtud, et toodetel peab olema märgis vastavalt artiklile 14, edastab toodet turule laskev või kasutusele võttev ettevõtja trükitud märgised või nende digikoopiad edasimüüjale tasuta, kiiresti ja igal juhul viie tööpäeva jooksul alates edasimüüja taotlusest.

3. Kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga on ette nähtud, et toodetel peab olema märgis vastavalt artiklile 14, tagab toodet turule laskev või kasutusele võttev ettevõtja, et toote märgised on täpsed, ja koostab kohaldatava vastavushindamismenetluse osana tehnilise dokumentatsiooni, mis on piisav täpsuse hindamiseks.

4. Kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga on ette nähtud, et toodetel peab olema märgis vastavalt artiklile 14, on toodet turule laskev või kasutusele võttev ettevõtja kohustatud

   (a) viitama konkreetse mudeli visuaalreklaamides või tehnilistes reklaammaterjalides märgisel olevale teabele kooskõlas artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohase delegeeritud õigusaktiga;

   (b) mitte pakkuma ega esitama muid märgiseid, tähiseid, sümboleid ega silte, mis võivad tõenäoliselt kliente märgisel oleva teabe suhtes eksitada või segadusse ajada.

Artikkel 27
Ekspediitorteenuse osutajate kohustused

Ekspediitorteenuse osutaja tagab, et tema käideldavate ja artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toodete ladustamise, pakendamise, adresseerimise või saatmise tingimused ei ohusta toote vastavust kõnealuse delegeeritud õigusakti nõuetele.

Artikkel 28
Tootja kohustuste kohaldamine importijate ja turustajate suhtes

Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse importijat või turustajat tootjana ning tema suhtes kohaldatakse artiklist 21 tulenevaid tootja kohustusi, juhul kui ta

(1) laseb oma nime või kaubamärgi all turule artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toodet;

(2) muudab sellist juba turule lastud toodet viisil, mis mõjutab vastavust artikli 4 kohaselt vastu võetud ja kõnealust toodet hõlmavate delegeeritud õigusaktide nõuetele.

Artikkel 29
Internetipõhiste kauplemiskohtade ja otsingumootorite kohustused

1. Internetipõhiste kauplemiskohtade puhul hõlmab määruse (EL) 2019/1020 artikli 7 lõikes 2 osutatud koostöö käesoleva määruse kohaldamisel eelkõige järgmist:

   (a) koostöö mõjusate turujärelevalvemeetmete tagamiseks, sealhulgas hoidudes loomast selliste meetmete takistusi;

   (b) turujärelevalveasutuste teavitamine kõigist võetud meetmetest;

   (c) korrapärase ja struktureeritud teabevahetuse sisseseadmine pakkumiste kohta, mille internetipõhised kauplemiskohad on käesoleva artikli alusel eemaldanud;

   (d) selle võimaldamine, et turujärelevalveasutuste kasutatavatel veebipõhistel vahenditel on juurdepääs nende liidestele, et teha kindlaks nõuetele mittevastavad tooted;

   (e) kui internetipõhine kauplemiskoht või internetimüüja on loonud oma veebiliidesest andmete ekstraheerimisele tehnilised takistused, võimaldab ta turujärelevalveasutuste nõudmisel selliseid andmeid toodete nõuetele vastavuse kontrollimiseks siiski ekstraheerida, tuginedes taotluse esitanud turujärelevalveasutuste esitatud identifitseerimisparameetritele.

2. Määruse (EL) .../... [digiteenuste õigusakt] [artikli 22 lõike 7] nõuete kohaldamisel kavandab ja korraldab internetipõhine kauplemiskoht oma veebiliidese viisil, mis võimaldab edasimüüjatel täita käesoleva määruse artiklist 25 ja ettevõtjatel käesoleva määruse artikli 30 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.

   Teavet peab saama esitada iga pakutava toote kohta ja see peab olema klientidele toodete loetelus kuvatud või muul viisil kergesti kättesaadavaks tehtud.

   Eelkõige juhul, kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on ette nähtud, et teatavate toodete visuaalse internetireklaamiga peab kaasnema ka elektrooniline teave kuvamehhanismil, võimaldab internetipõhine kauplemiskoht edasimüüjatel seda näidata. See kohustus kehtib ka internetipõhistele

otsingumootoritele ja muudele internetiplatvormidele, mis pakuvad asjaomaste toodete visuaalset internetireklaami.

3. Kooskõlas määruse (EL) 2019/1020 artikliga 14 annavad liikmesriigid oma turujärelevalveasutustele kõigi artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohase delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toodete puhul õiguse anda internetipõhisele kauplemiskohale korraldus eemaldada oma veebiliidesest nõuetele mittevastavale tootele viitav konkreetne ebaseaduslik sisu, blokeerida sellele juurdepääs või kuvada sellele sisule juurde pääsevale lõppkasutajale selgesõnaline hoiatus. Selline korraldus peab vastama määruse (EL) .../... [digiteenuste õigusakt] [artikli 8 lõikele 1].

4. Internetipõhine kauplemiskoht võtab vajalikud meetmed lõikes 2 osutatud korralduste vastuvõtmiseks ja menetlemiseks kooskõlas määruse (EL) .../... [digiteenuste õigusakt] [artikliga 8].

5. Internetipõhine kauplemiskoht loob ühtse kontaktpunkti, mis võimaldab liikmesriikide turujärelevalveasutustega otsesuhtlust käesolevale määrusele ja artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele vastavuse küsimustes.

Selleks võib olla sama kontaktpunkt kui see, millele on osutatud määruse (EL) .../... [üldise tooteohutuse määrus] [artikli 20 lõikes 1] või määruse (EL) .../... [digiteenuste õigusakt] [artikli 10 lõikes 1].

Artikkel 30
Ettevõtjate teabekohustused

1. Kui ettevõtja teeb toote turul kättesaadavaks internetis või muude kaugmüügivahendite kaudu, tuleb toote pakkumises selgelt ja nähtavalt esitada vähemalt järgmine teave:

   (a) tootja nimi, registreeritud kaubanimi või registreeritud kaubamärk ning posti- või e-posti aadress, millel saab temaga ühendust võtta;

   (b) kui tootja asukoht ei ole liidus, siis sellise ettevõtja nimi, aadress, telefoninumber ja e-posti aadress, kelle asukoht on liidus määruse (EL) 2019/1020 artikli 4 tähenduses;

   (c) toodet kindlaks teha aitav teave, sealhulgas toote tüübi- ja võimaluse korral partii- või seerianumber ning mis tahes muu tootetähis.

2. Taotluse korral esitab ettevõtja turujärelevalveasutustele järgmise teabe:

   (a) kõigi selliste ettevõtjate nimed, kes on talle tarninud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide kohaldamisalasse kuuluvaid tooteid;

   (b) kõik ettevõtjad, kellele ta on selliseid tooteid tarninud, ning toodete kogused ja täpsed mudelid.

   Ettevõtja peab suutma esitada seda teavet kümne aasta jooksul pärast seda, kui asjaomased tooted talle tarniti, ja kümne aasta jooksul pärast seda, kui ta ise selliseid tooteid tarnis. Kui komisjon võtab artikli 4 kohaselt vastu delegeeritud õigusaktid, võib ta määrata kindlaks lühema või pikema aja kui kümme aastat, et võtta arvesse asjaomaste toodete või nõuete laadi.

3. Kui komisjon nõuab artikli 4 kolmanda lõigu punkti a kohaselt, et tootjad, nende volitatud esindajad või importijad teeksid digitaalselt kättesaadavaks asjaomase tootega seotud tehnilise dokumentatsiooni osad, võtab ta arvesse järgmisi kriteeriume:

(a) vajadus hõlbustada turujärelevalveasutustel kontrollida kohaldatavatele nõuetele vastavust;

(b) vajadus vältida ettevõtjatele ebaproportsionaalse halduskoormuse tekitamist.

Komisjon määrab kindlaks, mil viisil tuleb tehnilise dokumentatsiooni asjakohased osad kättesaadavaks teha. Kui on olemas tootepass, tehakse tehniline dokumentatsioon kättesaadavaks selle kaudu.

Artikkel 31
Ettevõtjate seire- ja aruandluskohustused

1. Kui komisjon nõuab, et tootjad, nende volitatud esindajad või importijad teeksid talle kättesaadavaks teabe artikli 4 kolmanda lõigu punkti b kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega hõlmatud toodete koguste kohta, võtab ta arvesse järgmisi kriteeriume:

(a) tõendite kättesaadavus asjaomase toote turuhõlvamise kohta, et hõlbustada selle toote suhtes kohaldatavate artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide läbivaatamist;

(b) vajadus vältida ettevõtjatele ebaproportsionaalse halduskoormuse tekitamist.

Komisjon määrab kindlaks ajavahemiku, mille kohta peab esimeses lõigus osutatud teave käima. Seda teavet eristatakse tootemudelite kaupa.

Komisjon tagab, et saadavat teavet töödeldakse turvaliselt ja kooskõlas liidu õigusega.

Komisjon määrab kõnealustes delegeeritud õigusaktides kindlaks asjakohase teabe kättesaadavaks tegemise viisi ja sageduse.

2. Kui komisjon nõuab artikli 4 kolmanda lõigu punkti c kohaselt, et toode peab olema võimeline mõõtma oma kasutuse ajal tarbitavat energiat või muude I lisas osutatud asjakohaste tooteparameetritega seotud tulemuslikkust, võtab ta arvesse järgmisi kriteeriume:

(a) kasutusaja andmete kasulikkus lõppkasutajatele toote energiakasutuse või tulemuslikkuse mõistmisel ja juhtimisel;

(b) kasutusaja andmete salvestamise tehniline teostatavus;

(c) vajadus vältida ettevõtjatele ebaproportsionaalse halduskoormuse tekitamist.

Artikli 4 kolmanda lõigu punkti c kohaselt kehtestatud nõude kohaldamisalasse kuuluvad tooted salvestavad saadavad kasutusaja andmed ja teevad need lõppkasutajale nähtavaks.

3. Kui komisjon nõuab artikli 4 kolmanda lõigu punkti d kohaselt, et tootjad, nende volitatud esindajad või importijad koguksid lõikes 2 osutatud kasutusaja andmeid, muudaksid need anonüümseks või esitaksid need komisjonile, võtab ta arvesse järgmisi kriteeriume:

(a) kasutusaja andmete kasulikkus komisjonile ökodisaininõuete läbivaatamisel või turujärelevalveasutustele riskipõhise analüüsi tegemiseks statistilise teabe pakkumisel;

(b) vajadus vältida ettevõtjatele ebaproportsionaalse halduskoormuse tekitamist.

Esimeses lõigus osutatud nõuded võivad eelkõige hõlmata järgmist:

(a) kasutusaja andmete kogumine, kui neile on kaugjuurdepääs interneti teel, välja arvatud juhul, kui lõppkasutaja keeldub sõnaselgelt neid andmeid kättesaadavaks tegemast;

(b) punkti a kohaselt kogutud andmete anonüümseks muutmine ja komisjonile esitamine vähemalt korra aastas. Ettevõtja teeb kättesaadavaks mudeli identifitseerimisnumbri toodete andmebaasis vastavalt määruse (EL) 2017/1369 artikli 12 lõikele 5 ja kui see on toote tulemuslikkuse seisukohast asjakohane, siis geograafilise teabe toote kohta.

Komisjon määrab kindlaks teise lõigu punkti b kohase kasutusaja andmete esitamise üksikasjad ja vormi.

4. Komisjon hindab korrapäraselt lõike 3 alusel saadud kasutusaja andmeid ja avaldab asjakohasel juhul koondandmete kogumid.

VIII PEATÜKK – TOODETE VASTAVUS NÕUETELE

Artikkel 32
Katse-, mõõtmis- ja arvutusmeetodid

1. Ökodisaininõuetele vastavuse tagamiseks ja sellise vastavuse kontrollimiseks tehakse katseid, mõõtmisi ja arvutusi usaldusväärsete, täpsete ja korratavate meetoditega, milles võetakse arvesse üldtunnustatud tipptasemel meetodeid. Need meetodid peavad vastama artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohastes delegeeritud õigusaktides sätestatud katse-, mõõtmis- ja arvutusnõuetele.

2. Kui see on vajalik artikli 4 kolmanda lõigu punkti e kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud ökodisaininõuetele vastavuse tagamiseks, võib komisjon nõuda, et toodete tulemuslikkuse arvutamiseks I lisas osutatud asjakohaste tooteparameetrite suhtes tuleb kasutada veebipõhiseid vahendeid, mis kajastavad kohaldatavaid arvutusnõudeid.

Selliste nõuete kehtestamisel veebipõhiste vahendite kasutamise kohta võtab komisjon arvesse järgmisi kriteeriume:

(a) vajadus tagada arvutusnõuete ühetaoline kohaldamine;

(b) vajadus minimeerida asjakohaseid nõudeid täitvate ettevõtjate halduskoormust.

Veebipõhised vahendid peavad olema asjakohaseid nõudeid täitvatele ettevõtjatele vabalt juurdepääsetavad.

Artikkel 33
Kõrvalehoidmine

1. Artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide kohaldamisalasse kuuluvaid tooteid ei lasta turule ega võeta kasutusele, kui need on kavandatud muutma katsete ajal oma käitumist või omadusi nii, et saada parem tulemus ühe või mitme tooteparameetri suhtes, mida reguleeritakse artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomaseid tooteid hõlmavate delegeeritud õigusaktidega.

Käesoleva lõike kohaldamisel käsitatakse tooteid, mis on kavandatud kindlaks tegema, et nendega tehakse katseid, ja selle peale automaatselt oma tulemuslikkust muutma, ning tooteid, mis on eelnevalt seadistatud oma tulemuslikkust katsete ajal

muutma, toodetena, mis on kavandatud muutma katsete ajal oma käitumist või omadusi.

2. Artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toodet turule laskev ettevõtja ei anna välja katsetamisega seotud juhiseid, mille järgi toode muudab oma käitumist või omadusi nii, et saada parem tulemus ühe või mitme tooteparameetri suhtes, mida reguleeritakse artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomast toodet hõlmavate delegeeritud õigusaktidega.

   Käesoleva lõike kohaldamisel käsitatakse juhiseid, mille tulemusel muudetakse toodet käsitsi enne katsetamist ja seega muutub toote tulemuslikkus, katsetamisega seotud juhistena, mille järgi toode muudab oma käitumist või omadusi.

3. Artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide kohaldamisalasse kuuluvaid tooteid ei lasta turule ega võeta kasutusele, kui need on kavandatud muutma lühikese aja jooksul pärast nende kasutuselevõttu oma käitumist või omadusi nii, et väheneb nende tulemuslikkus ühe või mitme tooteparameetri suhtes, mida reguleeritakse artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomaseid tooteid hõlmavate delegeeritud õigusaktidega, või nende funktsionaalne tulemuslikkus kasutaja seisukohast.

4. Vastavushindamiseks kasutatava katsemeetodiga mõõtmisel ei tohi tark- või püsivarauuendused olla vähendanud toote tulemuslikkust ühe või mitme tooteparameetri suhtes, mida reguleeritakse artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomaseid tooteid hõlmavate delegeeritud õigusaktidega, ega selle funktsionaalset tulemuslikkust kasutaja seisukohast, välja arvatud juhul, kui lõppkasutaja on enne uuendust andnud oma sõnaselge nõusoleku. Uuendusest keeldumise tulemusel ei tohi toote tulemuslikkus muutuda.

   Tark- või püsivarauuendused ei vähenda esimeses lõigus osutatud tulemuslikkust sellisel määral, et toode ei vasta enam nõuetele, mis on sätestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides, mida kohaldatakse toote turulelaskmise või kasutuselevõtu ajal.

Artikkel 34
Nõuetele vastavuse eeldamine

1. Artiklis 32 osutatud katse-, mõõtmis- või arvutusmeetodid, mis vastavad harmoneeritud standarditele, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, või nende osadele, eeldatakse olevat vastavuses nimetatud artiklis sätestatud nõuetega ning artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud katse-, mõõtmis- ja arvutusnõuetega niivõrd, kuivõrd need nõuded on hõlmatud selliste harmoneeritud standardite või nende osadega.

2. Tooted, mis vastavad harmoneeritud standarditele, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, või nende osadele, eeldatakse olevat vastavuses artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud ökodisaininõuetega niivõrd, kuivõrd need nõuded on hõlmatud selliste harmoneeritud standardite või nende osadega.

3. Artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud tooted, millele on antud määruse (EÜ) nr 66/2010 kohaselt ELi ökomärgis, eeldatakse olevat vastavuses selles delegeeritud õigusaktis sätestatud ökodisaininõuetega niivõrd, kuivõrd need nõuded on hõlmatud ELi ökomärgise kriteeriumidega, mis on kehtestatud vastavalt määruse (EÜ) nr 66/2010 artikli 16 lõikele 2.

Artikkel 35
Ühtsed kirjeldused

1. Komisjon võib järgmistes olukordades võtta vastu rakendusaktid, milles sätestatakse ökodisaininõuete, artiklis 10 osutatud tootepassi oluliste nõuete ning artiklis 32 osutatud katse-, mõõtmis- või arvutusmeetodite ühtsed kirjeldused:

   (a) ta on palunud ühel või mitmel Euroopa standardiorganisatsioonil koostada harmoneeritud standardi ökodisaininõude või meetodi kohta, mida ei hõlma harmoneeritud standard, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, ega selle osad, ning standardimismenetluses esineb põhjendamatuid viivitusi või ükski Euroopa standardiorganisatsioon ei ole taotlust vastu võtnud;

   (b) komisjon on kooskõlas määruse (EL) nr 1025/2012 artikli 11 lõikes 5 osutatud menetlusega otsustanud säilitada piirangutega või kõrvaldada viited neile harmoneeritud standarditele või nende osadele, mis hõlmavad teatavat ökodisaininõuet või meetodit.

   Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Artiklis 32 osutatud katse-, mõõtmis- ja arvutusmeetodid, mis vastavad ühtsele kirjeldusele või selle osadele, eeldatakse olevat vastavuses nimetatud artiklis sätestatud nõuetega ning artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud katse-, mõõtmis- ja arvutusnõuetega niivõrd, kuivõrd need nõuded on hõlmatud sellise ühtse kirjelduse või selle osadega.

3. Ühtsele kirjeldusele või selle osadele vastavad tooted eeldatakse olevat vastavuses artikli 4 kohaselt vastu võetud ja neid tooteid hõlmavas delegeeritud õigusaktis sätestatud ökodisaininõuetega niivõrd, kuivõrd need nõuded on hõlmatud kõnealuse ühtse kirjelduse või selle osadega.

Artikkel 36
Vastavushindamine

1. Kohaldatava vastavushindamismenetluse kindlaksmääramisel vastavalt artikli 4 teisele lõigule võtab komisjon arvesse järgmisi kriteeriume:

   (a) asjaomase mooduli sobivus tooteliigi jaoks ja selle proportsionaalsus teenitavat avalikku huvi arvestades;

   (b) asjakohaste ökodisaininõuete aluseks olevate I lisas osutatud tooteparameetrite laad, eelkõige see, kas nende tooteparameetritega seotud tulemuslikkust saab tootel endal kontrollida;

   (c) kui on kohustuslik kolmanda isiku kaasamine, siis tootja vajadus valida otsuse nr 768/2008/EÜ II lisa kohaste kvaliteeditagamise ja tootesertifitseerimise moodulite vahel.

2. Vajaduse korral koostatakse vastavushindamise kohta dokumendid ja kirjad selle liikmesriigi riigikeeles, kus asub lõikes 1 osutatud vastavushindamismenetluses osalev teavitatud asutus, või selle asutuse poolt aktsepteeritud keeles.

Artikkel 37
ELi vastavusdeklaratsioon

1. ELi vastavusdeklaratsioon kinnitab, et artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatavates delegeeritud õigusaktides sätestatud ökodisainiõuetele vastavus on tõendatud.

2. ELi vastavusdeklaratsioon vastab oma struktuurilt V lisas esitatud mudelile ning sisaldab kohaldatavas vastavushindamismenetluses kindlaks määratud elemente ja viidet artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatavatele delegeeritud õigusaktidele. Seda ajakohastatakse pidevalt. See tõlgitakse keelde või keeltesse, mida nõuab liikmesriik, kus toode turule lastakse või kättesaadavaks tehakse.

3. Kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toote suhtes kohaldatakse rohkem kui üht liidu õigusakti, millega nõutakse ELi vastavusdeklaratsiooni, koostatakse kõigi selliste liidu õigusaktidega seoses ühine ELi vastavusdeklaratsioon. Selles loetletakse asjaomased liidu õigusaktid ja nende avaldamisviited. Selle deklaratsiooni võib moodustada asjakohastest individuaalsetest ELi vastavusdeklaratsioonidest koostatud toimik.

4. ELi vastavusdeklaratsiooni koostamisega võtab tootja vastutuse toote nõuetele vastavuse eest.

Artikkel 38
CE-märgise üldpõhimõtted

CE-märgise suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklis 30 sätestatud üldpõhimõtteid.

Artikkel 39
CE-märgise tootele kinnitamise nõuded ja tingimused

1. CE-märgis kinnitatakse tootele nii, et see on nähtav, loetav ja kustumatu. Kui see ei ole toote laadist tingituna võimalik või otstarbekas, kinnitatakse märgis pakendile ja tootega kaasas olevatele dokumentidele.

2. CE-märgis kinnitatakse tootele enne selle turule laskmist.

3. Tootel, mille vastavushindamises osaleb teavitatud asutus, järgneb CE-märgisele selle teavitatud asutuse identifitseerimisnumber.

   Teavitatud asutuse identifitseerimisnumbri kinnitab tootele kas asutus ise või tema juhiste järgi tootja või selle volitatud esindaja.

4. CE-märgisele ja võimalikule teavitatud asutuse identifitseerimisnumbrile võib järgneda piktogramm või muu märgis, mis osutab konkreetsele ohule või kasutusviisile.

5. Liikmesriigid tuginevad olemasolevatele mehhanismidele, et tagada CE-märgise kasutamist käsitleva korra nõuetekohane rakendamine, ja võtavad märgise ebaõige kasutamise korral asjakohaseid meetmeid.

Artikkel 40
Alternatiivsed vastavusdeklaratsioonid ja märgised

Kui komisjon määrab artikli 4 kolmanda lõigu punkti f kohaselt kindlaks alternatiivsed eeskirjad vastavusdeklaratsiooni või märgiste kohta, mis kinnitavad vastavust ökodisainինõuetele, võtab ta arvesse järgmisi kriteeriume:

a) vajadus minimeerida ettevõtjate halduskoormust;

b) vajadus tagada sidusus konkreetse toote suhtes kehtivate muude vastavusdeklaratsioonide ja märgistega;

c) vajadus vältida segadust seoses muude liidu õigusaktide alla kuuluvate vastavusdeklaratsioonide ja märgiste tähendusega.

IX PEATÜKK – VASTAVUSHINDAMISASUTUSTEST TEAVITAMINE

Artikkel 41
Teavitamine

Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike asutustest, kes on volitatud täitma kolmanda isiku vastavushindamisülesandeid, mis on ette nähtud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega.

Artikkel 42
Teavitavad asutused

1. Liikmesriigid määravad teavitava asutuse, kes vastutab selliste menetluste kehtestamise ja rakendamise eest, mis on vajalikud vastavushindamisasutuste hindamiseks ja neist teavitamiseks ning teavitatud asutuste, sealhulgas artikli 47 sätete järgimise üle järelevalve tegemiseks.

2. Liikmesriigid võivad otsustada, et lõikes 1 osutatud hindamist ja järelevalvet teeb riiklik akrediteerimisasutus määruse (EÜ) nr 765/2008 tähenduses ja sellega kooskõlas.

3. Kui teavitav asutus delegeerib või annab üle lõikes 1 osutatud hindamise, teavitamise või järelevalve asutusele, mis ei ole valitsusasutus, peab see asutus olema juriidiline isik ja täitma *mutatis mutandis* artikli 43 nõudeid. Lisaks peab see asutus olema korraldanud oma tegevusest tulenevate kulude katmise.

4. Teavitav asutus vastutab täielikult lõikes 3 osutatud asutuse täidetavate ülesannete eest.

Artikkel 43
Teavitavate asutustega seotud nõuded

1. Teavitav asutus määratakse nii, et ei tekiks huvide konflikti vastavushindamisasutuste ega teavitatud asutustega.

2. Teavitava asutuse töö korraldamisel ja juhtimisel jälgitakse, et oleks tagatud tegevuse objektiivsus ja erapooletus.

3. Teavitava asutuse töö korraldatakse nii, et vastavushindamisasutusest teavitamisega seotud otsused teevad muud kui hindamise teinud pädevad isikud.

4. Teavitav asutus ei paku ega osuta teenuseid, millega tegelevad vastavushindamisasutused, ega ärieesmärgiga või konkureerivaid nõustamisteenuseid.

5. Teavitav asutus tagab saadud teabe konfidentsiaalsuse. Taotluse korral vahetab ta siiski teavitatud asutuste kohta teavet komisjoni, teiste liikmesriikide teavitavate asutuste ja muude asjaomaste riiklike asutustega.

6. Teavitav asutus võtab teavitamise aluseks vaid konkreetse teavitamist taotlenud vastavushindamisasutuse ega võta arvesse ema- või sõsarettevõtjate suutlikkust või töötajaid. Teavitav asutus hindab teavitamist taotlenud asutust kõigi asjakohaste nõuete ja vastavushindamisülesannete alusel.

7. Teavitaval asutusel peab olema oma ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks piisav arv pädevaid töötajaid ja piisavad rahalised vahendid.

   Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, milles sätestatakse täistööajale taandatud töötajate miinimumarv, mida peetakse piisavaks, et teha teavitatud asutuste üle nõuetekohast järelevalvet, seda asjakohasel juhul ka konkreetsete vastavushindamisülesannete suhtes. Kui järelevalvet teeb riiklik akrediteerimisasutus või artikli 42 lõikes 3 osutatud asutus, kehtib see miinimumarv selle asutuse suhtes.

   Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 44
Teavitavate asutuste teabekohustus

Liikmesriigid annavad komisjonile teada vastavushindamisasutuste hindamise ja neist teavitamise ning teavitatud asutuste üle järelevalve tegemise menetlused ning neis tehtud muudatused.

Komisjon teeb selle teabe üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 45
Teavitatud asutustega seotud nõuded

1. Teavitamiseks peab vastavushindamisasutus vastama lõigete 2–11 nõuetele.

2. Vastavushindamisasutus peab olema asutatud liikmesriigi õiguse kohaselt ning olema juriidiline isik.

3. Vastavushindamisasutus on kolmandast isikust asutus, mis on sõltumatu organisatsioonist või tootest, mida ta hindab. Tal puuduvad ärisidemed organisatsioonidega, kel on huvi tema hinnatavate toodete suhtes, eelkõige tootjate, nende kaubanduspartnerite ja neis osalust omavate investoritega. See ei välista seda, et vastavushindamisasutus teeb vastavushindamistoiminguid konkureerivate tootjate jaoks.

4. Vastavushindamisasutus, selle kõrgem juhtkond ja vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavad töötajad ei tohi olla hinnatavate toodete kavandaja, tootja, tarnija, importija, turustaja, paigaldaja, ostja, omanik, kasutaja ega hooldaja ega esindada mõnd nimetatud isikut. See ei välista vastavushindamisasutuse tegevuseks vajalike hindamise läbinud toodete kasutamist ega selliste toodete kasutamist isiklikul otstarbel.

Vastavushindamisasutus, selle kõrgem juhtkond ja vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavad töötajad ei tohi olla otseselt seotud asjaomaste toodete kavandamise, tootmise või ehitamise, turustamise, paigaldamise, kasutamise või hooldusega ega esindada neid toiminguid tegevaid isikuid. Nad ei tohi osaleda tegevuses, mis võib olla vastuolus nende otsuste sõltumatuse ja usaldusväärsusega vastavushindamistoimingutes, mille tegemiseks neist on teavitatud. See kehtib eelkõige nõustamisteenuste kohta.

Vastavushindamisasutus tagab, et tema ema-, sõsar- või tütarettevõtjate või alltöövõtjate tegevus ei mõjuta tema vastavushindamistoimingute konfidentsiaalsust, objektiivsust ega erapooletust.

Sisemenetluste, üldiste tegevuspõhimõtete, tegevusjuhendite või muude siseeeskirjade kehtestamist ja järelevalvet, töötajate määramist konkreetsete ülesannete jaoks ning vastavushindamisotsuste tegemist ei tohi delegeerida alltöövõtjale ega tütarettevõtjale.

5. Vastavushindamisasutus ja selle töötajad teevad vastavushindamistoiminguid võimalikult suure erialase kohusetunde ja konkreetses valdkonnas nõutava tehnilise pädevusega. Nad ei allu eelkõige rahalistele surveavaldustele ega ahvatlustele, mis võivad nende otsuseid või vastavushindamistoimingute tulemusi mõjutada, eriti seoses isikute või isikurühmadega, kes on huvitatud nimetatud toimingute tulemustest.

6. Vastavushindamisasutus on suuteline täitma kõiki talle artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohase delegeeritud õigusakti alusel pandud vastavushindamisülesandeid, mille suhtes on temast teavitatud, sõltumata sellest, kas asutus täidab neid ise või täidetakse neid tema nimel ja vastutusel.

Vastavushindamisasutuse käsutuses peavad alati, kõigi vastavushindamismenetluste jaoks ja kõigi tootetüüpide või -kategooriate jaoks, mille suhtes on asutusest teavitatud, olema vajalikud

(a) tehniliste teadmistega töötajad, kel on vastavushindamisülesannete täitmiseks piisavad ja asjakohased kogemused. Hindamisotsuste tegemise eest vastutavad töötajad peavad töötama vastavushindamisasutuses teavitava liikmesriigi õiguse alusel, neil ei tohi olla muid võimalikke huvide konflikte ning nad peavad olema pädevad kontrollima muude töötajate, väliseksperti de ja alltöövõtjate tehtud hindamisi. Selliste töötajate arv peab olema piisav, et tagada talitluspidevus ja vastavushindamiste järjepidev käsitlus;

(b) vastavushindamise tegemise menetluste kirjeldused, mis tagavad nende menetluste läbipaistvuse ja võimaluse neid korrata. See hõlmab kvalifikatsioonimaatriksit, milles on näidatud asjakohaste töötajate, nende staatuse ja nende vastavushindamisasutuses täidetavate ülesannete seos vastavushindamisülesannetega, mille suhtes kavatsetakse asutusest teavitada;

(c) asjakohased tegevuspõhimõtted ja menetlused, et eristada ülesandeid, mida ta täidab teavitatud asutusena, ja muud tegevust;

(d) toimingute tegemise menetlused, milles võetakse asjakohaselt arvesse ettevõtja suurust, tegutsemisvaldkonda, struktuuri, asjaomase tootetehnoloogia keerukust ning seda, kas tegemist on mass- või seeriatootmisega.

Tal on vahendid, mis on vajalikud vastavushindamistoimingutega seotud tehniliste ja haldusülesannete nõuetekohaseks täitmiseks, ning juurdepääs kõigile vajalikele seadmetele või rajatistele.

7. Vastavushindamistoimingute tegemise eest vastutavatel töötajatel on järgmised pädevused:

   (a) hea tehniline ja kutsealane ettevalmistus kõigi vastavushindamistoimingute tegemiseks, mille suhtes on vastavushindamisasutusest teavitatud;

   (b) rahuldavad teadmised nende tehtavate hindamiste nõuetest ja piisav pädevus selliste hindamiste tegemiseks, sealhulgas asjakohased teadmised ja arusaam asjaomastest õigusaktidest ning katse-, mõõtmis- ja arvutusnõuetest, kohaldatavatest harmoneeritud standarditest või ühtsetest kirjeldustest ning käesoleva määruse asjaomastest sätetest ja artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidest;

   (c) oskus koostada sertifikaate, protokolle ja aruandeid, mis tõendavad hindamiste tegemist.

8. Tuleb tagada vastavushindamisasutuste, nende kõrgema juhtkonna ja hindamistöötajate erapooletus.

   Vastavushindamisasutuse kõrgema juhtkonna ja hindamistöötajate tasu suurus ei sõltu tehtud hindamiste arvust ega nende tulemustest.

9. Vastavushindamisasutus sõlmib vastutuskindlustuslepingu, välja arvatud juhul, kui vastutust kannab liikmesriigi õiguse kohaselt riik või kui vastavushindamise eest vastutab otseselt liikmesriik ise.

10. Vastavushindamisasutuse töötajad hoiavad ametisaladust kogu teabe suhtes, mis on saadud, kui täidetakse vastavushindamisülesandeid artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohaste delegeeritud õigusaktide alusel, välja arvatud seoses selle liikmesriigi teavitavate ja muude riiklike asutustega, kus vastavushindamisasutuse tegevus toimub. Tagatakse omandiõiguste kaitse.

11. Vastavushindamisasutus osaleb asjakohases standardimistegevuses või tagab, et tema hindamistöötajad on sellest teavitatud, ning kohaldab asjaomase töörühma töö tulemusel koostatud haldusotsuseid ja dokumente üldiste suunistena.

Artikkel 46
Vastavushindamisasutuste nõuetele vastavuse eeldamine

Kui vastavushindamisasutus tõendab, et ta vastab sellistes asjakohastes harmoneeritud standardites või nende osades sätestatud kriteeriumidele, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, eeldatakse ta olevat vastavuses artiklis 45 sätestatud nõuetega niivõrd, kuivõrd need nõuded on hõlmatud kohaldatavate harmoneeritud standarditega.

Artikkel 47
Teavitatud asutuste tütarettevõtjad ja alltöövõtjad

1. Kui teavitatud asutus kasutab konkreetsete vastavushindamisega seotud ülesannete täitmiseks alltöövõtjat või tütarettevõtjat, tagab ta, et alltöövõtja või tütarettevõtja vastab artiklis 45 sätestatud nõuetele, ning teatab sellest teavitavale asutusele.

2. Teavitatud asutus vastutab täielikult oma alltöövõtjate ja tütarettevõtjate täidetud ülesannete eest, olenemata sellest, kus need asuvad. Asjakohased teavitatud asutused

kehtestavad oma alltöövõtjate ja tütarettevõtjate pädevuse, tegevuse ja töötulemuste üle pideva järelevalve tegemise menetluse, võttes arvesse artikli 45 lõikes 6 osutatud kvalifikatsioonimaatriksit.

3. Alltöövõtjat või tütarettevõtjat võib kasutada ainult kliendi nõusolekul.

4. Teavitatud asutus hoiab teavitavale asutusele kättesaadavana asjakohased dokumendid, mis käsitlevad alltöövõtja või tütarettevõtja kvalifikatsiooni ja artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohaste delegeeritud õigusaktide alusel nende poolt tehtud töö hindamist ja järelevalvet.

Artikkel 48
Teavitamistaotlus

1. Vastavushindamisasutus esitab oma asukohaks oleva liikmesriigi teavitavale asutusele teavitamistaotluse.

2. Taotlusele lisatakse kirjeldus vastavushindamistoimingute, vastavushindamismooduli või -moodulite ja toote või toodete kohta, mille suhtes asutus väidab end pädeva olevat, artikli 45 lõikes 6 osutatud kvalifikatsioonimaatriks ning olemasolu korral riikliku akrediteerimisasutuse väljastatud akrediteerimistunnistus selle kohta, et vastavushindamisasutus vastab artiklis 45 sätestatud nõuetele. Akrediteerimistunnistus kehtib vaid konkreetse teavitamist taotleva juriidilise isiku kohta ning põhineb peale asjakohaste harmoneeritud standardite ka konkreetsetel nõuetel ja vastavushindamisülesannetel, mis on sätestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohases delegeeritud õigusaktis.

3. Kui vastavushindamisasutus ei saa akrediteerimistunnistust esitada, esitab ta teavitavale asutusele kõik dokumentaalsed tõendid, mida on vaja, et artiklis 45 sätestatud nõuetele vastavust kontrollida, tunnustada ja selle üle korrapärast järelevalvet teha.

Artikkel 49
Teavitamismenetlus

1. Teavitavad asutused teavitavad ainult neist vastavushindamisasutustest, mis vastavad artiklis 45 sätestatud nõuetele.

2. Nad kasutavad komisjoni ja teiste liikmesriikide teavitamiseks komisjoni poolt välja töötatud ja hallatavat elektroonilist teavitamisvahendit.

3. Teavitus sisaldab täielikku ülevaadet vastavushindamistoimingutest, vastavushindamismoodulist või -moodulitest ja tootest või toodetest ning asjakohast pädevuse kinnitust.

4. Kui teavitamine ei põhine artikli 48 lõikes 2 osutatud akrediteerimistunnistusel, esitab teavitav asutus komisjonile ja teistele liikmesriikidele dokumentaalsed tõendid selle kinnituseks, et vastavushindamisasutus on pädev ja kehtestatud on kord, millega tagatakse asutuse üle korrapärane järelevalve ning asutuse järjepidev vastavus artiklis 45 sätestatud nõuetele.

5. Asjaomane asutus võib teha teavitatud asutuse toiminguid, kui komisjon või teised liikmesriigid ei esita vastuväiteid kahe nädala jooksul alates teavitamisest, juhul kui kasutatakse akrediteerimistunnistust, või kahe kuu jooksul alates teavitamisest, juhul kui akrediteerimist ei kasutata.

Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse teavitatud asutusena ainult sellist asutust.

6. Teavitus hakkab kehtima järgmisel päeval pärast seda, kui komisjon on lisanud asutuse teavitatud asutuste loetellu, millele on osutatud artikli 50 lõikes 2. Asjaomane asutus võib teha teavitatud asutuse toiminguid alles pärast teavituse kehtima hakkamist.

   Komisjon ei avalda teavitust, kui ta teab või saab teada, et asjaomane teavitatud asutus ei vasta artiklis 45 sätestatud nõuetele.

7. Komisjoni ja teisi liikmesriike teavitatakse kõigist teavituse edaspidistest asjakohastest muudatustest.

Artikkel 50
Identifitseerimisnumbrid ja teavitatud asutuste loetelud

1. Komisjon määrab teavitatud asutusele identifitseerimisnumbri.

   Ta määrab üheainsa identifitseerimisnumbri, isegi kui asutusest teavitatakse liidu mitme õigusakti alusel.

2. Komisjon teeb üldsusele kättesaadavaks käesoleva määruse alusel teavitatud asutuste loetelu, sealhulgas asutustele määratud identifitseerimisnumbrid ja toimingud, mille tegemiseks neist on teavitatud.

   Komisjon tagab, et loetelu ajakohastatakse.

Artikkel 51
Teavituse muutmine

1. Kui teavitav asutus on teinud kindlaks või saanud teavet, et teavitatud asutus ei vasta enam artiklis 45 sätestatud nõuetele või ei täida oma kohustusi, piirab teavitav asutus teavitust või peatab selle kehtivuse või tühistab selle, sõltuvalt nõuetele mittevastavuse või kohustuste täitmata jätmise tõsidusest. Ta teatab sellest viivitamata komisjonile ja teistele liikmesriikidele.

2. Kui teavitust piiratakse, selle kehtivus peatatakse või see tühistatakse või kui teavitatud asutus on lõpetanud oma tegevuse, astub teavitav liikmesriik vajalikud sammud tagamaks, et selle asutuse toimikuid menetleks kas mõni teine teavitatud asutus või et need oleksid vastutavate teavitavate ja turujärelevalveasutuste taotluse korral neile asutustele kättesaadavad.

Artikkel 52
Teavitatud asutuste pädevuse vaidlustamine

1. Komisjon uurib iga juhtumit, mil tal tekib kahtlus või tema tähelepanu juhitakse kahtlusele, et teavitatud asutus ei ole pädev või ei täida enam talle pandud nõudeid ja ülesandeid.

2. Teavitav liikmesriik esitab komisjonile viimase nõudmise korral kogu teabe teavituse aluse või asjaomase asutuse pädevuse säilimise kohta.

3. Komisjon tagab, et kogu tundlikku teavet, mille ta on oma uurimise käigus saanud, käsitletakse konfidentsiaalsena.

4. Kui komisjon teeb kindlaks, et teavitatud asutus ei vasta või enam ei vasta teavitamise aluseks olevatele nõuetele, võtab ta vastu rakendusakti, milles nõutakse, et teavitav liikmesriik võtaks vajalikud parandusmeetmed, sealhulgas tühistaks vajaduse korral teavituse. See rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Komisjon ajakohastab artikli 50 lõikes 2 osutatud teavitatud asutuste loetelu kahe nädala jooksul alates kõnealuse rakendusakti vastuvõtmisest.

Artikkel 53
Teavitatud asutuste tegevuskohustused

1. Teavitatud asutus teeb vastavushindamisi kooskõlas artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega ettenähtud vastavushindamismenetlustega.

2. Vastavushindamisi tehakse proportsionaalsel viisil, vältides ettevõtjate liigset koormamist. Vastavushindamisasutus võtab oma tegevuse käigus asjakohaselt arvesse ettevõtja suurust, tegutsemisvaldkonda, struktuuri, asjaomase tootetehnoloogia keerukust ning seda, kas tegemist on mass- või seeriatootmisega.

Seejuures tagab ta siiski rangusastme ja kaitsetaseme, mis on nõutav, et toode vastaks asjakohastele nõuetele.

3. Kui teavitatud asutus leiab, et tootja ei järgi asjakohaseid nõudeid või vastavaid harmoneeritud standardeid, ühtseid kirjeldusi või muid tehnilisi kirjeldusi, nõuab ta, et tootja võtaks teiseks ja lõplikuks vastavushindamiseks asjakohased parandusmeetmed, välja arvatud juhul, kui puudusi ei ole võimalik kõrvaldada, misjuhul ta ei väljasta sertifikaati või ei tee kinnitusotsust.

4. Kui teavitatud asutus on väljastanud sertifikaadi või teinud kinnitusotsuse ja teeb nõuetele vastavuse järelevalve käigus kindlaks, et toode või tootja ei vasta või enam ei vasta nõuetele, nõuab ta tootjalt asjakohaste parandusmeetmete võtmist ja vajaduse korral peatab sertifikaadi või kinnitusotsuse kehtivuse või tühistab sertifikaadi või kinnitusotsuse.

5. Kui parandusmeetmeid ei võeta või neil ei ole soovitud mõju, siis teavitatud asutus vastavalt vajadusele kas piirab sertifikaati või kinnitusotsust, peatab selle kehtivuse või tühistab selle.

6. Teavitatud asutus rakendab vastavushindamisotsuste tegemisel, sealhulgas selle üle otsustamisel, kas võimaliku nõuetele mittevastavuse tõttu on vaja sertifikaadi või kinnitusotsuse kehtivus peatada või sertifikaat või kinnitusotsus tühistada, selgeid ja eelnevalt kindlaks määratud kriteeriume.

7. Teavitatud asutus tagab erinevaid vastavushindamisülesandeid täitvate töötajate rotatsiooni.

Artikkel 54
Teavitatud asutuste teabekohustus

1. Teavitatud asutus annab teavitavale asutusele järgmist teavet:

(a) kõik sertifikaadi väljastamisest keeldumised, sertifikaadi piiramised, selle kehtivuse peatamised või selle tühistamised;

(b) teavituse sihtvaldkonda ja tingimusi mõjutavad asjaolud;

(c) kõik turujärelevalveasutustelt saadud teabenõuded vastavushindamistoimingute kohta;

(d) taotluse korral vastavushindamistoimingud, mida ta on teavituse sihtvaldkonnas teinud, ja muu toimunud tegevus, sealhulgas piiriülene tegevus ja alltöövõtt.

2. Teavitatud asutus esitab teistele asutustele, kellest on käesoleva määruse alusel teavitatud ning kes teevad samade toodete suhtes sarnaseid vastavushindamistoiminguid, asjakohase teabe negatiivsete ja taotluse korral positiivsete vastavushindamistulemuste kohta.

3. Kui komisjon või liikmesriigi turujärelevalveasutus esitab muu liikmesriigi territooriumil asuvale teavitatud asutusele selle asutuse tehtud vastavushindamisega seotud taotluse, saadab ta selle taotluse koopia kõnealuse muu liikmesriigi teavitavale asutusele. Asjaomane teavitatud asutus vastab taotlusele viivitamata ja hiljemalt 15 päeva jooksul. Teavitav asutus tagab, et teavitatud asutus rahuldab sellised taotlused, välja arvatud juhul, kui on õiguspärane põhjus seda mitte teha.

4. Kui teavitatud asutusel on või ta saab tõendeid selle kohta, et

(a) muu teavitatud asutus ei vasta artiklis 45 sätestatud nõuetele või ei täida oma kohustusi või

(b) turule lastud toode ei vasta artikli 4 kohaselt vastu võetud ja seda toodet hõlmavates delegeeritud õigusaktides sätestatud ökodisaininõuetele või

(c) turule lastud toode on oma füüsilise seisundi tõttu tõenäoliselt väga ohtlik,

hoiatab ta vastavalt vajadusele kas asjakohast turujärelevalve- või teavitavat asutust ja edastab talle sellised tõendid.

Artikkel 55
Kogemuste vahetamine

Komisjon korraldab liikmesriikide teavituspoliitika eest vastutavate asutuste vahel kogemuste vahetamise.

Artikkel 56
Teavitatud asutuste vaheline koordineerimine

1. Komisjon tagab, et käesoleva määruse alusel teavitatud asutuste vahel korraldatakse asjakohane ning hästi toimiv koordineerimine ja koostöö, milleks luuakse teavitatud asutuste rühm või rühmad, sealhulgas asjakohasel juhul selliste asutuste rühmad, kellest on teavitatud artikli 4 kohaselt vastu võetud sama delegeeritud õigusakti alusel või sarnaste vastavushindamisülesannete suhtes.

Teavitatud asutused osalevad asjakohaste rühmade töös otse või määratud esindajate vahendusel.

2. Teavitatud asutus kohaldab lõikes 1 osutatud rühmade töö tulemusel koostatud asjakohaseid dokumente üldiste suunistena.

3. Lõikes 1 osutatud rühmades koordineeritakse tegevust ja tehakse koostööd selleks, et tagada käesoleva määruse ja artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide ühetaoline kohaldamine. Seejuures järgivad rühmad määruse (EL) 2019/1020

artikli 30 lõike 2 kohaselt loodud haldustegevuse koordineerimisrühma koostatud asjakohaseid dokumente üldiste suunistena.

X PEATÜKK – STIIMULID

Artikkel 57
Liikmesriikide stiimulid

1. Liikmesriikide stiimulid toodete kohta, mida hõlmab artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakt, milles on kooskõlas artikli 7 lõikega 4 määratud kindlaks I lisas osutatud tooteparameetriga seotud tulemuslikkusklassid, peavad juhul, kui asjaomases delegeeritud õigusaktis ei ole sätestatud teisiti, olema seotud kahe kõrgeima tulemuslikkusklassiga, milles liidu tasandil tooteid esineb, või vajaduse korral ELi ökomärgise saanud toodetega.

2. Kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis on kooskõlas artikli 7 lõikega 4 määratud kindlaks tulemuslikkusklassid mitme I lisas osutatud tooteparameetri kohta või kui tulemuslikkusklassid on kehtestatud nii määruse (EL) 2017/1369 kui ka käesoleva määruse alusel, võib komisjon artikli 4 kolmanda lõigu punkti g kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides täpsustada, milliste tooteparameetritega peavad liikmesriikide stiimulid olema seotud.

   Seejuures võtab komisjon arvesse järgmisi kriteeriume:

   (a) igasse tulemuslikkusklassi kuuluvate toodete arv;

   (b) igasse tulemuslikkusklassi kuuluvate toodete suhteline taskukohasus;

   (c) vajadus tagada piisav nõudlus keskkonnasäästlikumate toodete järele.

3. Kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis ei ole tulemuslikkusklasse kindlaks määratud, võib komisjon artikli 4 kolmanda lõigu punkti g kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides täpsustada tooteparameetritega seotud nõuded, millele liikmesriikide stiimulitega hõlmatud tooted peavad vastama.

   Seejuures võtab komisjon arvesse järgmisi kriteeriume:

   (a) neile nõuetele vastavate toodete suhteline taskukohasus;

   (b) vajadus tagada piisav nõudlus keskkonnasäästlikumate toodete järele.

Artikkel 58
Keskkonnahoidlikud riigihanked

1. Artikli 4 kolmanda lõigu punkti h kohased nõuded riigihankelepingutele, mille sõlmivad direktiivi 2014/24/EL artikli 2 punktis 1 või direktiivi 2014/25/EL artikli 3 punktis 1 määratletud avaliku sektori hankijad või direktiivi 2014/25/EL artikli 4 lõikes 1 määratletud võrgustiku sektori hankijad, võib kehtestada vastavalt vajadusele kas kohustuslike tehniliste kirjelduste, kvalifitseerimistingimuste, pakkumuste hindamise kriteeriumide, lepingu täitmise klauslite või eesmärkide kujul.

2. Kui komisjon kehtestab artikli 4 kolmanda lõigu punkti h kohaselt riigihankelepingutele nõuded, võtab ta arvesse järgmisi kriteeriume:

(a) selliste riigihankelepingute väärtus ja maht, mis on sõlmitud asjaomase tooterühma kohta või teenuste või tööde kohta, mille käigus asjaomasesse tooterühma kuuluvaid tooteid kasutatakse;

(b) vajadus tagada piisav nõudlus keskkonnasäästlikumate toodete järele;

(c) see, mil määral on avaliku sektori hankijate või võrgustiku sektori hankijate poolt keskkonnasäästlikumate toodete ostmine majanduslikult teostatav, ilma et sellega kaasneksid ebaproportsionaalsed kulud.

XI PEATÜKK – TURUJÄRELEVALVE

Artikkel 59
Turujärelevalve tegevuskavad

1. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2019/1020 artikli 13 kohaldamist, koostab iga liikmesriik vähemalt iga kahe aasta järel tegevuskava, kus kirjeldatakse turujärelevalvetegevust, mis on kavandatud tagamaks, et käesoleva määruse ning artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide suhtes tehakse asjakohaseid kontrolle piisavas ulatuses. Iga liikmesriik koostab esimese tegevuskava hiljemalt [16. juuliks 2024].

   Lõikes 1 osutatud tegevuskava hõlmab vähemalt järgmist:

   (a) tooted või nõuded, mis on haldustegevuse koordineerimisrühma poolt artikli 62 lõike 1 punkti a kohaselt kindlaks tehtud ühiseid prioriteete arvesse võttes ja kooskõlas lõikes 5 osutatud rakendusaktidega kindlaks tehtud turujärelevalve prioriteetidena;

   (b) turujärelevalvetegevus, mis on kavandatud selleks, et vähendada nende prioriteetidena kindlaks tehtud toodete või nõuete puhul nõuetele mittevastavust, sealhulgas tegevuskavaga hõlmatud ajavahemikul tehtavate kontrollide laad ja miinimumarv.

2. Lõike 1 punktis a osutatud turujärelevalve prioriteedid tehakse kindlaks objektiivsete kriteeriumide põhjal, sealhulgas järgmised:

   (a) turul täheldatav nõuetele mittevastavuse määr;

   (b) nõuetele mittevastavuse keskkonnamõju;

   (c) riikide turgudel kättesaadavaks tehtud asjakohaste toodete arv ning

   (d) neil turgudel tegutsevate asjakohaste ettevõtjate arv.

3. Lõike 1 punkti b kohaste kavandatud kontrollide laad ja arv peab olema proportsionaalne objektiivsete kriteeriumidega, mida kasutatakse prioriteetide kindlakstegemiseks kooskõlas lõikega 2.

4. Liikmesriigid annavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele oma tegevuskavadest teada määruse (EL) 2019/1020 artiklis 34 osutatud info- ja teavitussüsteemi kaudu.

5. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, milles loetletakse tooted või nõuded, mida liikmesriigid peavad vähemalt käsitama turujärelevalve prioriteetidena vastavalt lõike 1 punktile a.

   Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Artikkel 60
Kontrollide miinimumarv

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 66 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse nende kontrollide miinimumarv, mida iga liikmesriigi turujärelevalveasutused peavad tegema konkreetsete toodete suhtes, mis on hõlmatud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega, või sellistes delegeeritud õigusaktides sätestatud konkreetsete nõuete suhtes. Vajaduse korral võib delegeeritud õigusaktis täpsustada vajalike kontrollide laadi ja kasutatavad meetodid.

   Kontrollide miinimumarv kehtestatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

   (a) artikli 59 lõikes 2 loetletud kriteeriumid;

   (b) liikmesriikide tegevuskavades kavandatud tegevused;

   (c) haldustegevuse koordineerimisrühma poolt artikli 62 lõike 1 punkti a kohaselt kindlaks tehtud ühised prioriteedid;

   (d) vajaduse korral prioriteedid, mis on sätestatud artikli 59 lõikes 5 osutatud rakendusaktides.

2. Turujärelevalveasutustel on artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele mittevastavuse korral õigus nõuda vastutavalt ettevõtjalt sisse dokumendikontrollist ja toote füüsilisest katsetamisest tulenevad kulud.

Artikkel 61
Aruandlus ja võrdlusaluste kehtestamine

1. Turujärelevalveasutused sisestavad määruse (EL) 2019/1020 artiklis 34 osutatud info- ja teavitussüsteemi teabe kõigi käesolevale määrusele mittevastavustega seoses määratud karistuste laadi ja raskusastme kohta.

2. Komisjon koostab iga kahe aasta järel 30. juuniks aruande, lähtudes teabest, mille turujärelevalveasutused on määruse (EL) 2019/1020 artiklis 34 osutatud info- ja teavitussüsteemi sisestanud. Esimene selline aruanne avaldatakse hiljemalt [*väljaannete talitus*: *lisada kuupäev: kaks aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva*].

   Aruanne sisaldab järgmist:

   (a) teave turujärelevalveasutuste poolt eelmisel kahel kalendriaastal tehtud kontrollide laadi ja arvu kohta vastavalt määruse (EL) 2019/1020 artikli 34 lõigetele 4 ja 5;

   (b) teave käesoleva määruse artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega hõlmatud toodete suhtes eelmisel kahel kalendriaastal kindlaks tehtud mittevastavuste määra ning selliste toodete suhtes määratud karistuste laadi ja raskusastme kohta;

   (c) selle teabe võrdlus tegevustega, mis on kavandatud artikli 59 lõike 1 kohaselt koostatud tegevuskavades;

   (d) soovituslikud võrdlusalused turujärelevalveasutustele kontrollide sageduse ning määratud karistuste laadi ja raskusastme kohta.

3. Komisjon avaldab käesoleva artikli lõikes 2 osutatud aruande määruse (EL) 2019/1020 artiklis 34 osutatud info- ja teavitussüsteemis ning teeb üldsusele kättesaadavaks aruande kokkuvõtte.

Artikkel 62
Turujärelevalve koordineerimine ja toetamine

1. Käesoleva määruse kohaldamise eesmärgil kohtub määruse (EL) 2019/1020 artikli 30 lõike 2 kohaselt loodud haldustegevuse koordineerimisrühm korrapäraste ajavahemike järel ja vajaduse korral komisjoni või kahe või enama osaleva turujärelevalveasutuse põhjendatud taotlusel.

   Määruse (EL) 2019/1020 artiklis 32 sätestatud ülesandeid täites toetab haldustegevuse koordineerimisrühm artikli 59 lõike 1 kohaselt koostatud tegevuskavade rakendamist ja teeb kindlaks järgmise:

   (a) artikli 59 lõike 1 punktis a osutatud ühised turujärelevalve prioriteedid objektiivsete kriteeriumide põhjal, nagu on osutatud artikli 59 lõikes 2;

   (b) prioriteedid liidu toetuse andmiseks vastavalt lõikele 2;

   (c) artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuded, mida kohaldatakse või tõlgendatakse erinevalt ja mille kohta tuleks esmajärjekorras korraldada ühiskoolitusi või vastu võtta suunised vastavalt käesoleva artikli lõikele 2.

2. Haldustegevuse koordineerimisrühma kindlaks tehtud prioriteetide põhjal teeb komisjon järgmist:

   (a) korraldab ühist huvi pakkuvates valdkondades ühiseid turujärelevalve- ja katseprojekte;

   (b) korraldab ühist investeerimist turujärelevalvesuutlikkusse, sealhulgas seadmetesse ja IT-vahenditesse;

   (c) korraldab turujärelevalveasutuste ning teavitavate ja teavitatud asutuste töötajatele ühiskoolitusi, sealhulgas artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuete õige tõlgendamise ja kohaldamise kohta ning nende nõuete rakendamiseks või neile vastavuse kontrollimiseks asjakohaste meetodite ja tehnikate kohta;

   (d) koostab suunised artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuete kohaldamiseks ja nende täitmise tagamiseks, sealhulgas ühised tavad ja metoodikad mõjusa turujärelevalve tagamiseks.

   Kui see on asjakohane, rahastab liit punktides a, b ja c osutatud meetmeid.

3. Komisjon pakub tehnilist ja logistilist tuge tagamaks, et haldustegevuse koordineerimisrühm täidab talle määruse (EL) 2019/1020 artikliga 32 ja käesoleva artikliga pandud ülesandeid.

XII PEATÜKK – KAITSEMEETMETE MENETLUSED

Artikkel 63
Menetlus toodete jaoks, mis on ohtlikud riigi tasandil

1. Kui liikmesriigi turujärelevalveasutustel on piisavalt põhjust arvata, et artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toode on ohtlik, teevad nad hindamise, mis hõlmab kõiki nõudeid, mis on ohu suhtes asjakohased ning sätestatud käesolevas määruses või asjaomases delegeeritud õigusaktis. Asjaomased ettevõtjad teevad turujärelevalveasutustega vajalikus ulatuses koostööd.

   Kui turujärelevalveasutused leiavad selle hindamise käigus, et toode ei vasta artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatavates delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuetele, nõuavad nad viivitamata, et asjaomane ettevõtja võtaks mõistliku ajavahemiku jooksul, mille turujärelevalveasutused on määranud ning mis vastab nõuetele mittevastavuse laadile ja asjakohasel juhul raskusastmele, asjakohaseid ja proportsionaalseid parandusmeetmeid, et mittevastavus kõrvaldada. Ettevõtjalt nõutavad parandusmeetmed võivad hõlmata määruse (EL) 2019/1020 artikli 16 lõikes 3 loetletud meetmeid.

   Turujärelevalveasutused teatavad sellest asjaomasele teavitatud asutusele.

2. Kui turujärelevalveasutused on seisukohal, et nõuetele mittevastavus ei piirdu üksnes nende riigi territooriumiga, teatavad nad komisjonile ja teistele liikmesriikidele hindamistulemustest ja meetmetest, mille võtmist nad on ettevõtjalt nõudnud.

3. Ettevõtja tagab, et kõigi tema poolt liidu turul kättesaadavaks tehtud asjaomaste toodete suhtes võetakse kõik asjakohased parandusmeetmed.

4. Kui ettevõtja ei võta lõike 1 teises lõigus osutatud ajavahemiku jooksul parandusmeetmeid või kui nõuetele mittevastavus jätkub, võtavad turujärelevalveasutused kõik asjakohased ajutised meetmed, et keelata asjaomase toote kättesaadavaks tegemine oma riigi turul või seda piirata, toode turult kõrvaldada või see tagasi võtta.

   Nad teatavad neist meetmetest viivitamata komisjonile ja teistele liikmesriikidele.

5. Lõikes 4 osutatud teave komisjonile ja teistele liikmesriikidele edastatakse määruse (EL) 2019/1020 artiklis 34 osutatud info- ja teavitussüsteemi kaudu ning see peab sisaldama kõiki teadaolevaid üksikasju, eelkõige nõuetele mittevastava toote kindlakstegemiseks vajalikke andmeid, toote päritolu, väidetava ja tegeliku mittevastavuse laadi, liikmesriigi võetud meetmete laadi ja kestust ning asjaomase ettevõtja esitatud seisukohti. Turujärelevalveasutused märgivad samuti, kas nõuetele mittevastavus on tingitud ühest järgmistest asjaoludest:

   (a) toote mittevastavus artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohases delegeeritud õigusaktis sätestatud nõuetele või

   (b) puudused artiklites 34 ja 35 osutatud harmoneeritud standardites või ühtses kirjelduses, mille alusel nõuetele vastavust eeldatakse.

6. Liikmesriigid, kes ei ole menetluse algatajad, teatavad viivitamata komisjonile ja teistele liikmesriikidele asjaomase toote nõuetele mittevastavuse suhtes võetud meetmetest ja mittevastavuse kohta nende käsutuses olevast lisateabest, samuti oma vastuväidetest, kui nad ei ole liikmesriigi teavitatud meetmega nõus.

7. Kui kolme kuu jooksul alates lõikes 4 osutatud teabe kättesaamisest ei ole teised liikmesriigid ega komisjon esitanud liikmesriigi ajutise meetme kohta vastuväiteid, loetakse meede põhjendatuks. Meetmetes võidakse kindlaks määrata kolmest kuust pikem või lühem tähtaeg, et võtta arvesse asjaomaste toodete või nõuete eripärasid.

8. Liikmesriigid tagavad, et asjaomase toote või tootja suhtes võetakse viivitamata kõik vajalikud piiravad meetmed, näiteks kõrvaldatakse toode nende turult.

Artikkel 64
Liidu kaitsemeetmete menetlus

1. Kui artikli 63 lõigetes 3 ja 4 sätestatud menetluse lõppedes esitatakse liikmesriigi võetud meetme kohta vastuväiteid või kui komisjon on seisukohal, et liikmesriigi meede on liidu õigusaktidega vastuolus, alustab komisjon viivitamata konsulteerimist liikmesriikide ja asjaomas(t)e ettevõtja(te)ga ning hindab liikmesriigi meedet. Hindamise tulemuse põhjal otsustab komisjon rakendusaktiga, kas liikmesriigi meede on põhjendatud või mitte.

   See rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Komisjon adresseerib oma otsuse kõigile liikmesriikidele ning edastab selle viivitamata neile ja asjaomas(t)ele ettevõtja(te)le.

   Kui liikmesriigi meede loetakse põhjendatuks, võtavad kõik liikmesriigid vajalikud meetmed tagamaks, et nõuetele mittevastav toode kõrvaldatakse nende turult, ja teatavad sellest komisjonile.

   Kui liikmesriigi meede loetakse põhjendamatuks, tühistab asjaomane liikmesriik selle.

3. Kui liikmesriigi meede loetakse põhjendatuks ja toote nõuetele mittevastavus loetakse tulenevat puudustest käesoleva määruse artiklis 34 osutatud harmoneeritud standardites, kohaldab komisjon määruse (EL) nr 1025/2012 artikliga 11 ettenähtud menetlust.

4. Kui liikmesriigi meede loetakse põhjendatuks ja toote nõuetele mittevastavus loetakse tulenevat puudustest artiklis 35 osutatud ühtsetes kirjeldustes, võtab komisjon viivitamata vastu rakendusaktid, millega muudetakse asjaomaseid ühtseid kirjeldusi või tunnistatakse need kehtetuks.

   Esimeses lõigus osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 65
Formaalne nõuetele mittevastavus

1. Liikmesriik nõuab asjaomaselt ettevõtjalt nõuetele mittevastavuse kõrvaldamist, kui ta jõuab ühele järgmistest järeldustest:

   (a) CE-märgise tootele kinnitamisel ei ole järgitud määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklit 30 või käesoleva määruse artiklit 39;

   (b) CE-märgist ei ole tootele kinnitatud;

   (c) teavitatud asutuse identifitseerimisnumbri tootele kinnitamisel ei ole järgitud artiklit 39 või seda ei ole tootele kinnitatud, kui see on nõutav;

(d) ELi vastavusdeklaratsiooni ei ole koostatud;

(e) ELi vastavusdeklaratsioon ei ole koostatud õigesti;

(f) tehniline dokumentatsioon ei ole kättesaadav, ei ole täielik või sisaldab vigu;

(g) artikli 21 lõikes 6 või artikli 23 lõikes 3 osutatud teave puudub, on vale või ei ole täielik;

(h) täitmata on mõni muu artikliga 21 või 23 või artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatava delegeeritud õigusaktiga ettenähtud haldusnõue.

2. Kui lõikes 1 osutatud mittevastavust ei kõrvaldata, võtab asjaomane liikmesriik kõik asjakohased meetmed, et piirata toote turul kättesaadavaks tegemist või see keelata või tagada, et toode võetakse tagasi või kõrvaldatakse turult.

XIII PEATÜKK – DELEGEERITUD VOLITUSED JA KOMITEEMENETLUS

Artikkel 66
Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artiklis 4, artikli 9 lõike 1 teises lõigus, artikli 11 lõikes 4, artikli 20 lõikes 3 ja artikli 61 lõikes 1 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuueks aastaks alates [*üks kuu pärast käesoleva õigusakti jõustumise kuupäeva*]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne kuueaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite, tehes seda hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artiklis 4, artikli 9 lõike 1 teises lõigus, artikli 11 lõikes 4, artikli 20 lõikes 3 ja artikli 61 lõikes 1 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmisotsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 4, artikli 9 lõike 1 teise lõigu, artikli 11 lõike 4, artikli 20 lõike 3 ja artikli 61 lõike 1 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 67
Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. See komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

XIV PEATÜKK – LÕPPSÄTTED

Artikkel 68
Karistused

Liikmesriigid kehtestavad käesoleva määruse rikkumise korral kohaldatavad karistusnormid ja võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende rakendamine. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad, võttes arvesse nõuetele mittevastavuse ulatust ja liidu turule lastud mittevastavate tooteühikute arvu. Liikmesriigid teavitavad komisjoni neist sätetest hiljemalt [*üks aasta pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva*] ja teavitavad komisjoni viivitamata kõigist neid sätteid mõjutavatest edaspidistest muudatustest.

Artikkel 69
Hindamine

Komisjon hindab kõige varem [*kaheksa aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva*] käesolevat määrust ning selle panust siseturu toimimisse ja toodete keskkonnasäästlikumaks muutmisse. Komisjon esitab peamisi järeldusi sisaldava aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele. Liikmesriigid esitavad komisjonile aruande koostamiseks vajaliku teabe.

Kui komisjon peab seda asjakohaseks, lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek käesoleva määruse asjakohaste sätete muutmiseks.

Artikkel 70
Kehtetuks tunnistamine ja üleminekusätted

1. Direktiiv 2009/125/EÜ tunnistatakse kehtetuks.

2. Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja neid tuleb lugeda VIII lisas esitatud vastavustabeli kohaselt.

3. Direktiivi 2009/125/EÜ [väljaannete talitus: *lisada käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevale eelnev kuupäev*] kohaldatava versiooni artikli 1 lõiget 3, artiklit 2, artikli 3 lõiget 1, artikleid 4, 5 ja 8, artikli 9 lõiget 3, artiklit 10 ning IV, V ja VI lisa kohaldatakse edasi rakendusmeetmete suhtes, mis on võetud vastu nimetatud direktiivi artikli 15 kohaselt.

4. Direktiivi 2009/125/EÜ artikli 15 kohaselt vastu võetud rakendusmeetmete suhtes kohaldatakse käesoleva määruse artikleid 3, 33 ja 59–65.

5. Tootja teeb toodete kohta, mis on kooskõlas direktiiviga 2009/125/EÜ lastud turule või võetud kasutusele enne käesoleva määruse artikli 4 kohaselt vastu võetud ja samu tooteid hõlmava delegeeritud õigusakti kohaldamise alguskuupäeva, kümneaastasel perioodil alates toote viimase eksemplari tootmise kuupäevast kümne päeva jooksul

pärast turujärelevalveasutuste või komisjoni taotlust kontrollimiseks kättesaadavaks vastavushindamisega seotud dokumendid ja vastavusdeklaratsiooni elektroonilises versioonis.

Artikkel 71
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas.*

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

1.4.2. Erieesmärgid

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

1.4.4. Tulemusnäitajad

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus

2.2.2. Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta

2.2.3. Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal)

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

3.2.2. Tegevusassigneeringutest rahastatav väljund (hinnang)

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisainінõuete sätestamise raamistik ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/125/EÜ

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

03 – Ühtne turg

09 – Keskkond ja kliimameetmed

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb

☐ **uut meedet**

☐ **uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest[86]**

☑ **olemasoleva meetme pikendamist**

☑ **ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega**

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

Käesoleva määruse eesmärk on parandada toodete keskkonnasäästlikkust ja tagada selliste toodete vaba liikumine siseturul, millele on kehtestatud kestlikkuse nõuded.

Selleks nähakse käesoleva määrusega ette delegeeritud õigusaktide vastuvõtmine, mis sisaldavad nõudeid, mis käsitlevad toodete vastupidavust, korduskasutatavust, täiustatavust ja parandatavust, probleemsete ainete esinemist toodetes, toodete energia- ja ressursitõhusust, ringlussevõetud materjali sisaldust toodetes, toodete taastootmist ja kvaliteetset ringlussevõttu, ning toodete CO_2-jalajälje ja keskkonnajalajälje vähendamist. Samuti nähakse sellega ette digitaalse tootepassi (edaspidi „tootepass“) koostamine ja keskkonnahoidlike riigihangete kohustuslikud kriteeriumid ning luuakse raamistik tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamise vältimiseks.

1.4.2. Erieesmärgid

Üldeesmärgist tulenevalt on erieesmärgid järgmised:

- Parandada toodete keskkonnasäästlikkust ja juurdepääsu kestlikkust käsitlevale teabele kogu tarneahelas
- Stimuleerida kestlikumaid tooteid ja ärimudeleid, et parandada väärtuse säilimist
- Parandada kestlikke tooteid käsitleva õigusraamistiku kohaldamist

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Käesoleva määruse rakendamise oodatavad tulemused ja mõju on järgmised:

[86] Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

Seoses eesmärgiga parandada toodete keskkonnasäästlikkust ja juurdepääsu kestlikkust käsitlevale teabele kogu tarneahelas

- Hõlmatud (toiduks mittekasutatavate) toodete suurem arv
- Tootenõuded, mis hõlmavad paremini toodete väärtusahelat, ringluse aspekte ja juurdepääsu kestlikkust käsitlevale teabele
- Väiksem keskkonnamõju, parem energia- ja ressursitõhusus toodete olelusringis, sealhulgas toodete eluea ja kasutatavate materjalide käsitlemise kaudu

Seoses eesmärgiga stimuleerida kestlikumaid tooteid ja ärimudeleid

- Suuremad investeeringud kestlikumate toodete väljatöötamisse, tootmisse ja müügijärgsesse teenindusse, mis suurendavad selliste toodete turuosa
- Ringlussevõtu, parandamise ja korduskasutamise sektorite suurem majanduslik väärtus

Seoses eesmärgiga parandada kestlikke tooteid käsitleva õigusraamistiku kohaldamist

- Kestlikkuse nõuetega hõlmatud toodete suurem arv
- Tootenõuded, mis hõlmavad paremini toodete väärtusahelat, ringluse aspekte ja juurdepääsu kestlikkust käsitlevale teabele
- ELi turule lastud toodete kestlikkusnõuetele mittevastavuse määra vähenemine

Piiriüleselt tegutsevate ettevõtjate jaoks vähendavad ELi tasandil ühtlustatud nõuded tõenäoliselt nõuete täitmisega seotud üldkulusid, kuna nende nõuetega asendatakse mitmesugused olemasolevad või kavandatavad riikliku tasandi nõuded. Samuti tekib otsene positiivne mõju ettevõtjate konkurentsivõimele, muu hulgas seoses üleminekuga esmase tooraine töötlemiselt ringlussevõetud tooraine töötlemisele ning toodete tootmiselt hooldusele, korduskasutamisele, renoveerimisele, parandamisele ja kasutatud toodete müügile, mis toob eeldatavasti märkimisväärset kasu VKEdele, kes on nendes sektorites aktiivsemad.

Samuti eeldatakse, et käesolev määrus muudab tarbijate käitumist. Sellega reageeritakse tuvastatud probleemile, et asjakohase teabe ja taskukohaste võimaluste puudumise tõttu on ettevõtjatel ja kodanikel endiselt liiga keeruline teha kestlikke ostuvalikuid. Määrus suunab tarbijaid ostma keskkonnasõbralikumaid tooteid, kõrvaldades turult kõige vähem kestlikumad tooted (seega lihtsustades tarbijate valikuid) ning pakkudes selgemat ja kättesaadavamat teavet, sealhulgas nähes mõningate toodete puhul ette tulemuslikkusklassid ja vastava märgise esitamise. Digitaalne tootepass suurendab kättesaadavat teavet veelgi ja hõlbustab juurdepääsu. See võimaldab eraettevõtjatel töötada välja rakendusi ja teenuseid, mis parandavad tarbijate suutlikkust tooteid hinnata ja võrrelda.

Digitaalse tootepassiga tehakse asjakohane tooteteave digitaalselt kättesaadavaks ka turujärelevalveasutustele ja võimalik, et ka tollile, hõlbustades nõuetele vastavuse kontrollimist ja parandades täitmise tagamise tõhusust liikmesriikides. Laiendatud kohaldamisalaga ja suuremate kestlikkuseesmärkidega ökodisainiraamistik saab aga edukas olla vaid siis, kui nii Euroopa Komisjoni kui ka liikmesriikide ressursse suurendatakse ambitsioonidele vastava tasemeni.

1.4.4. Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Käesoleva määruse rakendamise ja mõju jälgimiseks kasutatakse järgmisi põhinäitajaid:

Seoses eesmärgiga parandada toodete keskkonnasäästlikkust ja juurdepääsu kestlikkust käsitlevale teabele kogu tarneahelas

- Artikli 5 kohaste delegeeritud õigusaktidega hõlmatud tooterühmade arv
- Hinnanguline muutus saasteainete ja kasvuhoonegaaside heites (sealhulgas sidumise kaudu), mis pärineb tootmise väärtusahelatest, mille kaudu tarnitakse reguleeritud tooteid ELi siseturule
- Hinnanguline muutus ELi siseturule lastud või ELi siseturul kasutusele võetud reguleeritud toodete energiatarbimises ja -tõhususes ning veetarbimises ja selle tõhususes; ressursside tootlikkus (materjalitõhusus)
- Asjaomaste reguleeritud toodete keskmine kasutusiga, mis tuleneb 1) toote olemuslikust vastupidavusest, 2) toote hoolduse, parandamise ja täiustamise toimingutest ning 3) järjestikuste kasutajate arvust
- Tarbimisjärgselt ringlussevõetud materjalide osakaal siseturu toorainenõudluses – mitteväärismetallide, kriitilise tähtsusega toorainete ja plastide puhul
- Ringlussevõetud materjali kasutamise määr – teisese toormega rahuldatud materjalinõudluse osakaal (% materjali kogukasutusest)

Seoses eesmärgiga stimuleerida kestlikumaid tooteid ja ärimudeleid

- Lisandväärtus ja selle komponendid tegevusalade kaupa
- Keskkonnahoidlikud riigihanked – selliste riigihankemenetluste osakaal, mis ületavad ELi piirmäärasid (arv ja maksumus) ja mis sisaldavad keskkonnaelemente
- Mõju tarbijatele, mis tuleneb toodete maksumuse muutumisest ja nende kasutamisest tulenevast väärtuse muutumisest
- Koguinvesteeringud materiaalsesse kaupa, tööga hõivatud isikute arv ja lisandväärtus tegurikuludes ringlussevõtu, parandamise ja korduskasutamise sektorites

Seoses eesmärgiga parandada kestlikke tooteid käsitleva õigusraamistiku kohaldamist

- Kehtestatud nõuete liigid, sealhulgas digitaalne tootepass
- Delegeeritud õigusaktidega hõlmatud toodetele kehtestatud nõuetele mittevastavuse määr

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Ettepanek põhineb olemasoleval direktiivil ja struktuuril, mida on kasutatud energiamõjuga toodete reguleerimiseks teiseste õigusaktide kaudu üle 15 aasta.

Samamoodi ei ole enamik käesoleva määruse kohaseid meetmeid kohaldatavad mitte kohe, vaid alles pärast delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide vastuvõtmist. Kohe hakatakse kohaldama ainult meetmeid, mis on seotud nõuetest kõrvalehoidmisega ning tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamise kohta teabe avalikustamisega.

Pärast õigusakti vastuvõtmist võtab komisjon vastu tööplaani, milles esitatakse soovituslik loetelu tooterühmadest, mille kohta komisjon kavatseb võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklile 4. Sel viisil jätkatakse uue määruse alusel senist kehtiva direktiivi alusel tehtavat tööd.

Delegeeritud õigusaktidega kehtestatakse ökodisainiõuded, mida kohaldatakse ühe konkreetse tooterühma suhtes või mitme tooterühma suhtes, kui nende tooterühmade sarnasus võimaldab kehtestada ühised ökodisainiõuded. Delegeeritud õigusaktid võivad sisaldada riigihankelepingute ja digitaalsete tootepasside koostamise suhtes kohaldatavaid nõudeid.

Samuti võidakse vastu võtta delegeeritud õigusakte tarbijale mõeldud müümata toodete kõrvaldamise keelustamise ja turujärelevalveasutuste tehtavate kontrollide arvu kohta.

Rakendusaktid võidakse vastu võtta tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamist käsitleva teabe avalikustamise vormi sätestamiseks ning selliste toodete või nõuete loetlemiseks, mida liikmesriigid peavad käsitama turujärelevalve prioriteetidena.

Delegeeritud õigusaktid ja asjakohasel juhul rakendusaktid võetakse vastu pärast mõju põhjalikku hindamist ja sidusrühmadega konsulteerimist kooskõlas parema õigusloome suunistega.

Ökodisainiõudeid ja tarbijale mõeldud müümata toodete kõrvaldamise keeldu käsitlevaid delegeeritud õigusakte hakkavad rakendama ettevõtjad, eelkõige tootjad, importijad ja turustajad. Tööstust toetatakse ringmajanduse ärimudeleid käsitlevate suunistega, mille koostamisele aitab kaasa kogu ELi hõlmav keskus, mis toetab ringmajanduse ärimudelite kasutuselevõttu, vahendab teavet ja teenuseid, muu hulgas toetades teadlikkuse suurendamist, koostööd, koolitust, parimate tavade vahetamist jms.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

ELi tasandi meetme põhjused (*ex ante*)

Sarnaselt seniste ökodisaini käsitlevate õigusnormide põhjendustega on ilmne, et liikmesriikidel ei oleks üksi võimalik kehtestada asjakohaseid meetmeid, ilma et tekiksid erinevused ettevõtjatele esitatavates nõuetes, toodete vaba liikumise takistused, regulatiivne koormus ja ettevõtjate ülemäärased kulud. Lisaks töötaksid liikmesriigid üksi paratamatult välja erinevaid instrumente, mis muudaks valikute tegemise tarbijate jaoks keerulisemaks. Kui liikmesriigid tegutseksid individuaalselt, oleks seega suur oht, et tulemuseks on erinevatel meetoditel ja lähenemisviisidel põhinevad konkureerivad süsteemid, eriti toodete puhul, millega kaubeldakse kogu siseturul; see omakorda killustaks turgu, viiks tõenäoliselt selleni, et teadlikkus ja teave toodete keskkonnatoime kohta on ELis erinev, ning põhjustaks lisakulusid piiriüleselt kauplevatele ettevõtjatele.

Oodatav tekkiv liidu lisaväärtus (*ex post*)

Liidu tasandi meetmed on riikliku tasandi meetmetest tõhusamad, sest ainult ELi tasandi meetmetega saab kehtestada ühised ühtlustatud tootenõuded ja kestlikkuse aspekte käsitleva teabe esitamise nõuded, seeläbi tagades kaupade vaba liikumise ning võimaldades tarbijatel saada asjakohast ja usaldusväärset teavet toodete kestlikkuse ja ringlusega seotud omaduste kohta mis tahes liikmesriigis, kus neid tooteid ostetakse. Ühiste nõuete kehtestamine ELi tasandil annab selget lisaväärtust, kuna seeläbi tagatakse ühtlustatud ja hästi toimiv siseturg kõigis liikmesriikides ning seega võrdsed tingimused siseturul tegutsevatele ettevõtjatele. ELi tasandil kehtestatavate ühtlustatud miinimumnõuete ja teabeesitusnõuete abil edendatakse kestlikke tooteid ja ringmajanduse tavasid kõigis liikmesriikides. Seeläbi luuakse suurem ja tõhusam turg ning seega suuremad stiimulid tööstusele nende toodete ja tavade arendamiseks. Siseturu suurus tagab kriitilise massi, mis võimaldab ELil edendada toodete kestlikkust ning mõjutada toodete väljatöötamist ja väärtusahela juhtimist kogu maailmas.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Esmalt energiat tarbivate toodete ja seejärel energiamõjuga toodete reguleerimisel ELi tasandil on saadud palju kogemusi. Kehtiv direktiiv 2009/125 (ökodisaini direktiiv) on aluseks vastuvõetud tootepõhistele meetmetele. Kasu on dokumenteeritud iga-aastastes ökodisaini mõju kirjeldavates aruannetes, mis osutavad peamiselt energiaalasele kasule, aga ka heite ja ressurssidega seotud kasule.

Kuigi ökodisaini direktiivi hindamisel on mitmel korral leidnud kinnitust, et see direktiiv on reguleerimisvahendina selgelt asjakohane ja tõhus, tehti ka kindlaks, et direktiivi rakendamisel ja täitmise tagamisel on arenguruumi. Näiteks 2012. aastal tehtud hindamise tulemusena märgiti, et kuigi üldiselt tunnistatakse, et ökodisaini direktiiv ja rakendusmeetmed võivad olla kooskõlas säästva tarbimise ja tootmise ning säästva tööstuspoliitika tegevuskava ning ELi ressursitõhususe poliitika aspektidega, mis on seotud energiatõhususega, osutavad mõne liikmesriigi esindajad ja valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid sellele, et kuna rakendusmeetmed ei hõlma piisavalt muid keskkonnaaspekte, võivad teatavad võimalused olla kasutamata jäänud. Sama hindamise tulemusena toodi esile ka direktiivi kasutamata potentsiaal reguleerida lisaks energiatõhususele ka muid aspekte, ning tehti järeldus, et võib esineda energiaga mitteseotud parendusi, mis toodetega seotud kohaldamisala, poliitikavalikute või nende aluseks oleva tehnilise analüüsi tõttu on saavutamata jäänud. Kuigi kahtlemata on võimalusi võtta edasisi meetmeid, tuleb neid võimalusi vaadelda olemasolevate ressursside kontekstis ja keskenduda suurimale saadavale kasule.

2019. aasta märtsis avaldati komisjoni talituste töödokument „Sustainable Products in a Circular Economy – Towards an EU Product Policy Framework contributing to the Circular Economy“. Selles uuriti, mil määral aitavad tooteid mõjutavad ELi poliitikameetmed kaasa ringmajandusele üleminekule ja kus oleks võimalik panust suurendada – näiteks järjekindlama rakendamise, poliitikameetmete vahelise parema koostoime või toodete parema hõlmamise kaudu poliitikavahenditega – ning käsitleti põhjalikult mitut konkreetset tooterühma. Dokumendis leiti, et puudub kõikehõlmav integreeritud ELi poliitikavahend, mis käsitleks kõigi toodete kestlikku tootmist ja tarbimist ja/või nende toodete kohta esitatava teabe usaldusväärsust ja kättesaadavust tarbijatele. Selle asemel tehti kindlaks killustunud vahendid, mis võivad küll käsitleda teatavaid toodete ringlusega seotud aspekte, kuid jätavad siiski ruumi täiendavaks tööks. Dokumendis märgiti ka, et teatavates väga olulistes sektorites

(näiteks tekstiili- ja mööblisektoris) ei ole kasutusele võetud vahendeid süstemaatiliseks ringluse tagamiseks ning et ökodisainipoliitika edust energiamõjuga toodete ringluse ergutamisel ei ole veel muudes asjaomastes sektorites eeskuju võetud.

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

Euroopa Liit on heaks kiitnud ulatusliku taastekava, mis põhineb järgmise mitmeaastase finantsraamistiku tugevdatud pikaajalisel eelarvel ja uuel taasterahastul „NextGenerationEU“.

Algatus on osa **Euroopa rohelisest kokkuleppest**, millest ELi taastestrateegias juhindutakse. Rohelises kokkuleppes tunnistatakse eeliseid, mida annab investeerimine liidu konkurentsivõimelisse kestlikkusse, ehitades üles õiglasema, keskkonnahoidlikuma ja digitaalsema Euroopa. See hõlmab ka kolmandate riikide ja kaubanduspartnerite kaasamist eesmärgiga tagada ülemaailmsete väärtusahelate kestlikkus ja selle tagamist, et heite vähendamine Euroopas aitab kaasa üleilmsele heite vähenemisele, selle asemel et hoogustada CO_2-mahukat tootmist väljaspool Euroopat. See on kasulik kodanikele, sest neile pakutakse kvaliteetseid tooteid, mis on tõhusad ja taskukohased, kestavad kauem ja on keskkonna seisukohast paremad.

Algatus kuulub mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 1 (ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond), jaotisesse 3 (ühtne turg) ja rubriigi 3 (loodusvarad ja keskkond) jaotisesse 9 (keskkond ja kliimameetmed). Nagu allpool kirjeldatud, on selle õigusakti rakendamiseks vaja täiendavaid inimressursse ja mõningaid toetuskulusid.

Algatusele aitavad kaasa ka muud poliitikavaldkonnad, eelkõige ELi rahalised vahendid, mis on ette nähtud ettevõtete innovatsiooni ja investeeringute toetamiseks. **Euroopa Regionaalarengu Fond** täiendab aruka spetsialiseerumise ning programmide **LIFE** ja **„Euroopa horisont“** kaudu erasektori innovatsiooni rahastamist ja toetab kogu innovatsioonitsüklit, et tuua turule lahendusi. **Programmi „Digitaalne Euroopa“** raames peaks 2022. aasta lõpuks käivitatama 18 kuu pikkune kooskõlastatud meede, mille eesmärk on pakkuda välja digitaalse tootepassi ülesehitus ja prototüübid kolmes sektoris, sealhulgas sektoriülese koostalitlusvõime nõuded, ning neis asjaomaste sidusrühmadega kokku leppida. **Innovatsioonifond** on üks maailma suurimaid rahastamisprogramme uuenduslike vähese CO_2-heitega tehnoloogiliste lahenduste tutvustamiseks. Aastatel 2020–2030 antakse fondist ligikaudu 10 miljardit eurot toetust, et tuua turule tööstuslikke lahendusi Euroopa CO_2-heite vähendamiseks ja kliimaneutraalsusele ülemineku toetamiseks.

1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

Mõju eelarvele tuleneb peamiselt tööst, mida tehakse selleks, et:

– vaadata aastatel 2022–2026 läbi 33 komisjoni määrust ja võtta kehtiva ökodisaini direktiivi alusel aastatel 2022–2023 vastu 5 uut määrust, mida üksnes töötajad, kes seni tegelevad ökodisaini direktiivi rakendamisega, ei saa teha; 2021. aastal läbi vaadatud 14 komisjoni määrust nõuavad jätkuvalt töötajaid selliste ülesannete täitmiseks nagu standardimine ja sidusrühmade nõustamine;

– valmistada aastatel 2024–2027 ette ja võtta vastu kuni 18 uut delegeeritud õigusakti; mitmeaastase tööplaani koostamine on oluline samm tooterühmade määratlemisel ja tähtsuse järjekorda seadmisel; me lähtume eeldusest, et kestlike toodete algatuse eesmärkide saavutamiseks tegeletakse 2024. aastal 4 tootega, 2025. aastal 6 tootega ja alates 2026. aastast igal aastal 4 tootega ning aja jooksul vajadus ressursside järele väheneb. aastatel 2028–2030 peaks vastu võetama 12 delegeeritud õigusakti, millel on mõju personalile ja eelarvele aastatel 2025–2027;

– valmistada ette rakendusaktid (keskmiselt üks rakendusakt aastas alates 2024. aastast), kui see on vajalik selleks, et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, näiteks seoses turujärelevalvega, tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamist käsitleva teabe avalikustamisega või eneseregulatsioonimeetmete tunnustamisega; ning

– täita horisontaalseid ülesandeid seoses digitaalse tootepassiga, turujärelevalve ja tollikontrolliga ning Euroopa ringmajanduse ärimudelite keskusega, mis võimaldab ettevõtjatel vahetada kogemusi, mis on seotud ringluse integreerimisega toodete kavandamisse ja tootmisse.

Olemasolevate määruste läbivaatamiseks on kogemustel põhineva mõistliku hinnangu kohaselt vaja keskmiselt umbes 0,5 täistööajale taandatud töötajat (+ assistentide toetus), et käsitleda ühte toodet, sh standardimistöö, kuid välja arvatud läbivaatamisega seotud tehniline hindamine, mis tellitakse allhanke korras. Praegu kolmes peadirektoraadis ökodisaini valdkonnaga tegelevast 11,5 täistööajale taandatud töötajast ei piisa juriidiliste kohustuste täitmiseks. Lisaks ümberpaigutamisele ja uuringute allhankele on vaja täiendavaid ressursse järgmiselt: 13 täistööajale taandatud töötajat 2022. aastal, 24 täistööajale taandatud töötajat 2023. aastal ja seejärel järk-järgult vähem, kuni 19 täistööajale taandatud töötajani 2027. aastal.

Mis puutub kestlike toodete algatusega hõlmatud uutesse tooterühmadesse, siis uute nõuete analüüsimiseks ja hindamisülesannete täitmiseks on hinnanguliselt vaja 0,9 täistööajale taandatud töötajat (+ assistentide toetus) iga uue toote kohta. Mõju hindamisel tehtud analüüsi kohaselt hõlmab kestlike toodete algatus ligikaudu 30 uut tooterühma ehk horisontaalset meedet. Seetõttu on 2023. aastal hinnanguliselt vaja 16 täistööajale taandatud töötajat ja seejärel järk-järgult rohkem, kuni 28,5 täistööajale taandatud töötajani 2027. aastal, lisaks nende 8,5 täistööajale taandatud töötaja ümberpaigutamisele, kes praegu tegelevad kestlike toodete algatuse ettevalmistamisega või muude ülesannete täitmisega kolmes juhtivas peadirektoraadis. Hinnangulised aastased lisavajadused on esitatud järgmises tabelis.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027 jj
Ökodisain, olemasolevad tooted, sh	13	24	23	21	20	19
DG GROW	4,5	7	6,5	5,5	4,5	3,5
DG ENV	4	5	4,5	3,5	3,5	3,5
DG ENER	4,5	12	12	12	12	12

Kestlike toodete algatus, uued tooted, sh	0	16	21,5	23,5	25,5	28,5
DG GROW	0	7	10	11	12	13,5
DG ENV	0	7	10	11	12	13,5
DG ENER	0	2	1,5	1,5	1,5	1,5
Digitaalne tootepass, sh	0,5	2	2	2	2	2
DG GROW	0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
DG ENV	0,5	1	1	1	1	1
DG ENER	0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Turujärelevalve toetamine, sh	0,5	0,5	2	2	2	2
DG GROW	0	0	0,5	0,5	0,5	0,5
DG ENV	0	0	0,5	0,5	0,5	0,5
DG ENER	0,5	0,5	1	1	1	1
Tollikontrolli toetamine (DG TAXUD)	0	1,5	2	2	2	2
Ringmajanduse ärimudelite keskus (DG GROW)	0	0	0,5	0,5	0,5	0,5
Kokku	14	44	51	51	52	54

Mõjuhinnangus käsitletakse uue õigusraamistiku rakendamiseks erinevaid halduskorraldusi.

Üks võimalus oleks luua Euroopa Komisjonis „kestlike toodete keskus“. Erinevus seisneks selles, et kestlike toodete poliitika valdkonna töötajad tegutseksid Euroopa Komisjoni virtuaalses „kestlike toodete keskuses“. Euroopa Komisjoni töötajad jääksid oma töökohaks oleva peadirektoraadi alla, ent osaleksid ka alalises keskuses/rakkerühmas, mille tegevuse üldine koordineerimine tagab teadmiste jagamise ja mis vastutab horisontaalsete ülesannete täitmise eest. Selle variandi korral võiks täiel määral kasutada ka Teadusuuringute Ühiskeskuse oskusteavet, kuivõrd Teadusuuringute Ühiskeskus juba aitab ökodisaini valdkonnas kaasa ettevalmistavatele uuringutele ja horisontaalsele/metoodikaalasele tööle, mis on seotud tarbimisjalajälje, ringmajanduse strateegiate ning CO_2 jalajälje ja keskkonnajalajäljega. Teadusuuringute Ühiskeskus saab neid kogemusi ja oskusteavet kasutada kestlike toodete keskuse tegevuses. Teadusuuringute Ühiskeskus aitaks kaasa metoodika ja andmete sidususe teaduslikule ja tehnilisele mõõtmele, katsetades uusi tootenõudeid, ning toodete prioriseerimisele. Käesoleva

finantsselgituse kontekstis ei peetud seda varianti vajaminevate ressursside poolest senisest olukorrast oluliselt erinevaks.

Käesolevas finantsselgituses esitatud hinnangud põhinevad praegusel olukorral, kus pädevused jagunevad kolme peadirektoraadi vahel, ning täiendavate töötajate ja rahaliste vahendite mobiliseerimisel vastavalt tooterühmade ja lisanduvate nõuete arvu suurenemisele. Mis puudutab võimalikke allhankeid, siis praegu juba kasutatakse märkimisväärset välistoetust reguleerivate meetmete ettevalmistamiseks (ettevalmistavad ja läbivaatamisega seotud uuringud) ja mõjuhinnangute toetamiseks. Täiendavat välist toetust kavandatakse seoses ringmajanduse ärimudelite keskusega ja turujärelevalveasutuste toetamisega, kuid see ei mõjuta vajadust täiendavate (sisemiste) töötajate järele õigusaktidega seotud põhiliste rakendusülesannete täitmiseks, mida ei saa allhanke korras tellida.

Lisaressursse on vaja ka selleks, et toetada tollisüsteemi imporditud toodete suhtes kohaldatavate uute nõuete täitmise tagamisel. See hõlmab analüüsi kestlike toodete algatuse mõju kohta maksunduse ja tolliliidu peadirektoraadi IT ökosüsteemile, eelkõige ühtsele liidesele; sh põhjendamine, tööprotsesside modelleerimine, tegevuse koordineerimine liikmesriikide tolliasutustega, kavandamise ja rakendamise ettevalmistamine, vastavustestimise ja kasutuselevõtu toetamine, hooldus, tollirühmade tegevus, e-tolli mitmeaastase strateegiakava ja Euroopa küberturvalisuse sertifitseerimise rühma koosolekutele kaasaaitamine.

Käesolevas finantsselgituses esitatud lisaressursside vajaduse hindamisel hinnati hoolikalt töötajate võimalikku ümberpaigutamist igas peadirektoraadis, lisaks nende töötajate ümberpaigutamisele, kes juba tegelevad ökodisaini direktiivi rakendamisega ja seadusandliku ettepaneku ettevalmistamisega. Esitatud hinnangud sisaldavad väheseid ümberpaigutamise võimalusi. Mis puudutab vajamineva personali liiki, siis olulisel määral on vaja lepingulisi töötajaid, eriti perioodi esimestel aastatel, ning alates 2023. aastast on vaja 3 täiendavat lähetatud eksperti, et hõlbustada alaliste töötajate järkjärgulist lisandumist – alates 26,5 täistööajale taandatud töötajast 2023. aastal kuni 45 täistööajale taandatud töötajani 2027. aastal. Alalisi töötajaid (87 % AD ja 13 % AST ametikohad) on igal juhul vaja otsustamismenetluste koordineerimiseks, institutsiooni esindamiseks ja lepingulise juhtimise tagamiseks.

Muude halduskulude kui personalikulude arvutamise alus, mis kajastab hõlmatud toodete arvu kahekordistumist, on järgmine:

– lähetuskulude aluseks on praegused eelarved (ilma koroonakriisi mõjuta) ja kulude kahekordistumine aastatel 2024–2027 seoses kohaldamisala laiendamisega ning vajadusega tutvustada ja selgitada uut raamistikku sidusrühmadele;

– ökodisainifoorumi koosolekute kulude aluseks on energeetika peadirektoraadi senised kulud, kusjuures koosolekute sagedus suureneb keskmiselt 6-lt 9-le aastas, kuna hõlmatud toodete arv kasvab;

– eksperdirühmade kulude aluseks on ökodisaini komiteega seotud senised kulud ning koosolekute sageduse ja nendega seotud kulude samasugune suurenemine seoses rakendusaktidega; kulusid hinnati keskkonna peadirektoraadi samaväärsete kulude alusel ja need arvutati ajavahemikuks 2024–2026, mil rakendusaktid tuleks koostada.

Tegevuskulude puhul lähtuti järgmistest eeldustest:

– iga läbivaatamise puhul tehakse toetav uuring maksumusega 300 000 eurot, mis põhineb ökodisaini valdkonna senistel kuludel; iga uue tootega seoses tehakse toetav uuring maksumusega 400 000 eurot, mis on eeldatavasti keerukam kui senised ökodisaini valdkonnas tehtavad ettevalmistavad uuringud, millele lisanduvad täiendavad kulud summas 800 000 eurot seoses toote keskkonnajalajälje kategooria eeskirjade ettevalmistamisega, mis on eeldatavasti vajalik poolte uute toodete puhul; läbivaatamiste ja ettevalmistavate uuringute ajakava puhul lähtutakse samadest eeldustest nagu töötajate puhul, kuid asjaomane eelarve seotakse kulukohustustega kaks aastat enne kavandatud vastuvõtmise kuupäeva;

– horisontaalsed uuringud, näiteks metoodika, tööplaani ja turujärelevalve kohta, lähevad aastatel 2022–2024 hinnanguliselt maksma ligikaudu 1 miljonit eurot aastas; see summa jaguneb siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraadi ning keskkonna peadirektoraadi vahel;

– siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraadi koordineerimisel on vaja teha digitaalse tootepassi ettevalmistamisega seotud uuringuid: 3 toetavat uuringut ning andmekandjate, juurdepääsuõiguste ja -kontrolli, andmehalduse ja registriga seotud IT-arendus maksumusega 1 miljon eurot aastatel 2022–2024; tootepassiregistri haldamise maksumus aastatel 2025–2026 on hinnanguliselt 0,1 miljonit eurot; digitaalse tootepassi ettevalmistamine võib eeldada ka väga ohtlike ainete SCIP-andmebaasiga seotud IT-arendusi, kuid käesoleva finantsselgituse koostamise ajal neid täpselt ei hinnatud; IT arendamise ja hangetega seotud valikud peab eelnevalt heaks kiitma Euroopa Komisjoni infotehnoloogia ja küberjulgeoleku nõukogu;

– administratiivne ja tehniline toetus ringmajanduse ärimudelite keskusele moodustab aastatel 2024–2027 siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraadi eelarvereal hinnanguliselt 0,5 miljonit eurot;

– turujärelevalvet ja tolli toetatakse suuniste ja rakendusaktide näol (arvestatud horisontaalsete uuringute all), aga ka projektidena, mis hõlmavad näiteks koolitust, koostööks vajalikku tehnilist tuge ja ühiste vastavustestide toetamist; eelarve, mis kasvab 2024. aasta 3 miljonilt eurolt 2027. aastaks 9 miljonile eurole ja mis jaguneb kolme juhtiva peadirektoraadi vahel, tuleks aastatel 2024–2027 eraldada igal aastal 3–10 projektile;

– uued toodetele esitatavad nõuded võivad eeldada ka maksunduse ja tolliliidu peadirektoraadis IT-arendusi seoses ELi tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonnaga CERTEX; selleks oleks aastatel 2023–2027 vaja kokku 1,25 miljonit eurot, millele pärast käitamise alustamist lisanduvad igal aastal hoolduskulud summas 160 000 eurot. IT arendamise ja hangetega seotud valikud peab eelnevalt heaks kiitma Euroopa Komisjoni infotehnoloogia ja küberjulgeoleku nõukogu.

Mõne nimetatud tegevusvaldkonna puhul kasutatakse Teadusuuringute Ühiskeskuse oskusteavet teenuslepingute kaudu käesolevas finantsselgituses esitatud hinnangute ja eelarvevahendite raames.

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

☐ **Piiratud kestusega**

– hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA

– finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA.

☑ **Piiramatu kestusega**

– Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku 2022–2027,

– millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid[87]

☑ **Eelarve otsene täitmine** komisjoni poolt

☑ oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;

☐ rakendusametite kaudu

☐ **Eelarve jagatud täitmine** koostöös liikmesriikidega

☐ **Eelarve kaudne täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;

☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);

☐ Euroopa Investeerimispangale ja Euroopa Investeerimisfondile;

☐ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;

☐ avalik-õiguslikele asutustele;

☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd neile antakse piisavad finantstagatised;

☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;

☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.

Märkused

[87] Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/ET/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Märkige sagedus ja tingimused.

Käesolev finantsselgitus hõlmab personalikulusid, hankeid ja võimalikke halduskokkuleppeid. Seda liiki kulude suhtes kohaldatakse standardeeskirju.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus

Algatuse eelarve täitmise viis on otsene eelarve täitmine komisjoni poolt. Komisjoni abistab eksperdirühm, kuhu kuuluvad liikmesriikide esindajad ja sidusrühmad: ökodisainifoorum. Komisjoni abistab ka komitee.

Üldiselt eeldab algatus personalikulusid, hankeid ja võib-olla ka halduskokkuleppeid. Seda liiki kulude suhtes kohaldatakse standardeeskirju.

2.2.2. Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta

Üldiselt eeldab algatus personalikulusid, hankeid ja võib-olla ka halduskokkuleppeid. Seda liiki kulude suhtes kohaldatakse standardeeskirju.

Algatuse enamiku aspektide puhul järgitakse tehnilise toe hankimise, sidusrühmade kaasamise ja teiseste õigusaktide vastuvõtmise standardmenetlusi. Peamine risk, mis on varem juba realiseerunud, seisneb ebapiisavates inimressurssides tööplaanide rakendamiseks. Samuti esineb tooteid käsitlevate vastuvõetud õigusaktide kohtus vaidlustamise risk.

Uued riskid võivad tuleneda kestlike toodete algatuse raamistiku uudsetest aspektidest, sealhulgas digitaalse tootepassi kehtestamisest ja toimimisest ning nõuetest, mis otseselt või kaudselt mõjutavad tarneahelaid väljaspool ELi.

2.2.3. Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal)

Üldiselt eeldab algatus personalikulusid, hankeid ja võib-olla ka halduskokkuleppeid. Seda liiki kulude suhtes kohaldatakse standardeeskirju.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Üldiselt eeldab algatus personalikulusid, hankeid ja võib-olla ka halduskokkuleppeid. Seda liiki kulude suhtes kohaldatakse standardeeskirju.

Peamine pettuserisk on seotud sellega, et ettevõtjad hoiduvad toodetele esitatavate nõuete täitmisest tahtlikult kõrvale. Selle riski vältimine sõltub turujärelevalve ja tollikontrolli tugevdamisest.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata[88]	EFTA riigid[89]	kandidaatriigid[90]	kolmandad riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
	[XX.YY.YY.YY]	Liigendatud/liigendamata	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI
1	03.02.01.01 – Kaupade ja teenuste siseturu toimimine ja arendamine	Liigendatud	JAH	EI[91]	EI[6]	EI
3	09.02.02 Programm LIFE – ringmajandus ja elukvaliteet	Liigendatud	JAH	JAH	JAH	EI
3	09.02.04 Programm LIFE – üleminek puhtale energeetikale	Liigendatud	JAH	JAH	JAH	EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata	EFTA riigid	kandidaatriigid	kolmandad riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
	[XX.YY.YY.YY]		JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

88 Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.
89 EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.
90 Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.
91 Käimas on läbirääkimised kandidaatriikide ja kolmandate riikide ühinemiseks ühtse turu programmiga.

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist
- ☑ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	Rubriik 1 (ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond)

DG: GROW			Aasta **2022**	Aasta **2023**	Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**	Pärast 2027. a astat	**KOKKU**
• Tegevusassigneeringud										
Eelarverida[92] 03.02.01.01 – Kaupade ja teenuste siseturu toimimine ja arendamine	Kulukohustused	1a)	3,402	4,056	3,770	3,370	4,370	4,370		23,338
	Maksed	2 a)	1,021	2,237	3,709	3,764	3,830	3,970	4,807	23,338
Eelarverida	Kulukohustused	1b)								
	Maksed	2b)								
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud[93]										
Eelarverida		3)								
DG GROW assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 1b + 3	3,402	4,056	3,770	3,370	4,370	4,370		23,338
	Maksed	= 2a + 2b +3	1,021	2,237	3,709	3,764	3,830	3,970	4,807	23,338

92 Eelarve ametliku liigenduse kohaselt.

93 Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

• Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	4)	3,402	4,056	3,770	3,370	4,370	4,370		23,338
	Maksed	5)	1,021	2,237	3,709	3,764	3,830	3,970	4,807	23,338
• Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		6)								
Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIGI 1 assigneeringud KOKKU**	Kulukohustused	= 4 + 6	3,402	4,056	3,770	3,370	4,370	4,370		23,338
	Maksed	= 5 + 6	1,021	2,237	3,709	3,764	3,830	3,970	4,807	23,338

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	Rubriik 3 (Loodusvarad ja keskkond)

DG: ENV			Aasta **2022**	Aasta **2023**	Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**	Pärast 2027. a astat	**KOKKU**
• Tegevusassigneeringud										
Eelarverida[94] 09.02.02 Programm LIFE – ringmajandus ja elukvaliteet	Kulukohustused	1a)	2,276	2,948	2,180	2,680	3,680	3,680		17,444
	Maksed	2 a)	0,683	1,567	2,449	2,637	2,780	3,280	4,048	17,444
Eelarverida 09.02.02 Programm LIFE – ringmajandus ja elukvaliteet[95]	Kulukohustused	1b)	0	0	0,400	0,350	0,350	0,150		1,250
	Maksed	2b)	0	0	0,280	0,365	0,350	0,210	0,450	1,250

94 Eelarve ametliku liigenduse kohaselt.

95 Ettepanekuga nähakse ette IT-arendused ELi tollivaldkonna ühtses teeninduskeskkonnas, et hõlbustada imporditud toodetele esitatavate tootenõuete täitmise tagamist ja tagada koostalitlusvõime digitaalse tootepassiga. Selle töö jaoks on vaja rahalisi vahendeid, mis tuleb teha kättesaadavaks maksunduse ja tolliliidu peadirektoraadile. Praegu ei ole selleks tööks vajalike vahendite suurust võimalik täpselt kindlaks määrata, kuid hinnangute kohaselt võib selleks ajavahemikul 2024–2027 vaja minna maksimaalselt 1,25 miljonit eurot ja

Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud[96]										
Eelarverida		3)								
DG ENV assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 1b + 3	2,276	2,948	2,580	3,030	4,030	3,830		18,694
	Maksed	= 2a + 2b +3	0,683	1,567	2,729	3,002	3,130	3,490	4,093	18,694

DG: ENER			Aasta **2022**	Aasta **2023**	Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**	Pärast 2027. a astat	**KOKKU**
• Tegevusassigneeringud										
Eelarverida[97] 09.02.04 Programm LIFE – üleminek puhtale energeetikale	Kulukohustused	1a)	1,622	1,596	4,250	5,250	6,250	6,250		25,218
	Maksed	2 a)	0,487	0,965	2,403	3,488	5,150	5,850	6,875	25,218
Eelarverida	Kulukohustused	1b)								
	Maksed	2b)								
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud[98]										
Eelarverida		3)								
DG ENER	Kulukohustused	= 1a + 1b + 3	1,622	1,596	4,250	5,250	6,250	6,250		25,218

edaspidi kulub igal aastal hoolduskuludeks 0,16 miljonit eurot. IT arendamise ja hangetega seotud valikud peab eelnevalt heaks kiitma Euroopa Komisjoni infotehnoloogia ja küberjulgeoleku nõukogu.

96 Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

97 Eelarve ametliku liigenduse kohaselt.

98 Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

assigneeringud KOKKU	Maksed	= 2a + 2b +3	0,487	0,965	2,403	3,488	5,150	5,850	6,875	25,218

• Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	4)	3,898	4,544	6,830	8,280	10,280	10,080		43,912
	Maksed	5)	1,170	2,532	5,132	6,490	8,280	9,340	10,968	43,912
• Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		6)								
Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIGI 3 assigneeringud KOKKU**	Kulukohustused	= 4 + 6	3,898	4,544	6,830	8,280	10,280	10,080		43,912
	Maksed	= 5 + 6	1,170	2,532	5,132	6,490	8,280	9,340	10,968	43,912

<u>Juhul kui ettepanek/algatus mõjutab mitut rubriiki, tuleb eelmist jaotist korrata</u>

• Tegevusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)	Kulukohustused	4)	7,300	8,600	10,600	11,650	14,650	14,450		67,250
	Maksed	5)	2,191	4,769	8,841	10,254	12,110	13,310	15,775	67,250
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)		6)								
Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIKIDE 1–6 assigneeringud KOKKU** (võrdlussumma)	Kulukohustused	= 4 + 6	7,300	8,600	10,600	11,650	14,650	14,450		67,250
	Maksed	= 5 + 6	2,191	4,769	8,841	10,254	12,110	13,310	15,775	67,250

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	**7**	„Halduskulud“

Selle punkti täitmisel tuleks kasutada haldusalaste eelarveandmete tabelit, mis on esitatud õigusaktile lisatava finantsselgituse lisas (sisekorraeeskirjade V lisa), ja laadida see üles DECIDE’i talitustevahelise konsulteerimise eesmärgil.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta **2022**	Aasta **2023**	Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**	**KOKKU**
DG: GROW								
• Personalikulud		0,383	1,740	2,325	2,469	2,541	2,656	12,113
• Muud halduskulud		0,005	0,005	0,096	0,097	0,097	0,090	0,390
DG GROW **KOKKU**	Assigneeringud	0,388	1,745	2,421	2,566	2,638	2,746	12,503

		Aasta **2022**	Aasta **2023**	Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**	**KOKKU**
DG: ENV								
• Personalikulud		0,671	1,756	2,227	2,371	2,528	2,656	12,208
• Muud halduskulud		0,005	0,005	0,097	0,096	0,097	0,090	0,390
DG ENV **KOKKU**	Assigneeringud	0,676	1,761	2,324	2,467	2,625	2,746	12,598

		Aasta **2022**	Aasta **2023**	Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**	**KOKKU**
DG: ENER								
• Personalikulud		0,713	2,070	2,214	2,214	2,214	2,214	11,639
• Muud halduskulud		0,005	0,005	0,097	0,097	0,096	0,090	0,390

DG ENER **KOKKU**	Assigneeringud	0,718	2,075	2,311	2,311	2,310	2,304	12,029

	Aasta **2022**	Aasta **2023**	Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**	**KOKKU**
DG: TAXUD							
• Personalikulud	0,000	0,236	0,314	0,314	0,314	0,314	1,492
• Muud halduskulud	0	0	0	0	0	0	0
DG TAXUD **KOKKU** Assigneeringud	0,000	0,236	0,314	0,314	0,314	0,314	1,492

Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU**	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	1,781	5,816	7,370	7,658	7,887	8,109	38,621

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta **2022**	Aasta **2023**	Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**	Pärast 2027. aastat	**KOKKU**
Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIKIDE 1–7 assigneeringud KOKKU**	Kulukohustused	9,081	14,416	17,970	19,308	22,537	22,559		105,871
	Maksed	3,972	10,585	16,211	17,912	19,997	21,419	15,775	105,871

3.2.2. Tegevusassigneeringutest rahastatav väljund (hinnang)

Erieesmärgid:
Nr 1: Parandada toodete keskkonnasäästlikkust ja juurdepääsu kestlikkust käsitlevale teabele kogu tarneahelas

Nr 2: Stimuleerida kestlikumaid tooteid ja ärimudeleid, et parandada väärtuse säilimist
Nr 3: Parandada kestlikke tooteid käsitleva õigusraamistiku kohaldamist

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Märkige eesmärgid ja väljundid			Aasta **2022**		Aasta **2023**		Aasta **2024**		Aasta **2025**		Aasta **2026**		Aasta **2027 jj**		**KOKKU**	
	VÄLJUNDID															
⇩	Väljundi liik[99]	Keskmine kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu
ERIEESMÄRK nr 1[100]			Parandada toodete keskkonnasäästlikkust ja juurdepääsu kestlikkust käsitlevale teabele kogu tarneahelas													
- Väljund	Delegeeritud õigusaktid (läbivaatamine)	0,300	–		–		7	2,100	6	1,800	5	1,500	5	1,500	23	6,900
- Väljund	Delegeeritud õigusaktid (uued	0,800	–		–		4	3,200	6	4,800	4	3,200	12	9,600	26	20,800
- Väljund	Rakendusaktid (turujärele valve, müümata tooted)	1,000	–		–		1	1,000	1	1,000	1	1,000			3	3,000
Erieesmärk nr 1 kokku			–		–		12	6,300	13	7,600	10	5,700	17	11,100	52	30,700

99 Väljunditena käsitatakse tarnitud tooteid ja osutatud teenuseid (rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

100 Vastavalt punktile 1.4.2 „Erieesmärgid ...“

ERIEESMÄRK nr 2			Stimuleerida kestlikumaid tooteid ja ärimudeleid, et parandada väärtuse säilimist													
- Väljund	Ringmajanduse ärimudelite keskuse toetamine	0,500 aastas	–	–	–	–	1	0,500	1	0,500	1	0,500	1	0,500	4	2,000
Erieesmärk nr 2 kokku			–	–	–	–	1	0,500	1	0,500	1	0,500	1	0,500	4	2,000
ERIEESMÄRK nr 3			Parandada kestlikke tooteid käsitleva õigusraamistiku kohaldamist													
- Väljund	Turujärele valvet toetavad projektid	1,000 projekti kohta	–	–	–	–	3	3,000	6	6,000	9	9,000	9	9,000	27	27,000
Erieesmärk nr 3 kokku			–	–	–	–	3	3,000	6	6,000	9	9,000	9	9,000	27	27,000
KOKKU			–	–	–	–	16	9,800	20	14,100	20	15,200	27	20,600	83	59,700

[101] Euroopa ringmajanduse ärimudelite keskus peaks võimaldama ettevõtjatel vahetada kogemusi, mis on seotud ringluse integreerimisega toodete kavandamisse ja tootmisse.

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☑ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta **2022**	Aasta **2023**	Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**	**KOKKU**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7							
Personalikulud	1,766	5,801	7,080	7,368	7,597	7,839	37,451
Muud halduskulud	0,015	0,015	0,290	0,290	0,290	0,270	1,170
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 kulud kokku	1,781	5,816	7,370	7,658	7,887	8,109	38,621

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7[102] välja jäävad kulud							
Personalikulud							
Muud halduskulud							
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud KOKKU							

KOKKU	1,781	5,816	7,370	7,658	7,887	8,109	38,621

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse asjaomase peadirektoraadi poolt kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või peadirektoraadi siseselt ümberpaigutatud assigneeringutest, mida vajaduse korral võidakse täiendada nendest lisaassigneeringutest, mis haldavale peadirektoraadile eraldatakse iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

102 Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

3.2.3.1. Hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist.
- ☑ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

	Aasta **2022**	Aasta **2023**	Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027 jj**
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)						
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	8	28,5	38	42	44	45
sh DG GROW	0	7	11	13	14	15
DG ENV	4	9	12	14	15	15
DG ENER	4	11	13	13	13	13
DG TAXUD	0	1,5	2	2	2	2
20 01 02 03 (delegatsioonides)						
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)						
01 01 01 11 (otsene teadustegevus)						
Muud eelarveread (märkige)						
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)[103]						
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)	6	15,5	13,0	9,0	8,0	9,0
sh DG GROW	4,5	7,5	7	5	4	3,5
DG ENV	0,5	4	4	2	2	3,5
DG ENER	1	4	2	2	2	2
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)						
XX 01 xx **yy zz** *[104]* – peakorteris						
XX 01 xx **yy zz** *[104]* – delegatsioonides						
01 01 01 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)						
01 01 01 12 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)						
Muud eelarveread (märkige)						
KOKKU	14	44,0	51,0	51,0	52,0	54,0

XX tähistab asjaomast poliitikavaldkonda või eelarvejaotist.

Personalivajadused kaetakse meedet juba haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamisega peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada meedet haldavatele peadirektoraatidele iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

103 Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

104 Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

Ametnikud ja ajutised töötajad	<u>Ametnikud:</u> Välislepingute ettevalmistamine, mille alusel toetatakse ettevalmistavaid uuringuid, mõju hindamist, harmoneeritud standardite hindamist (volitused või halduskorraldus, hindamine, seire) Ettevalmistavate, läbivaatamisega seotud või muude uuringute järelevalve tööplaani, rakendusaktide ja delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel Konsulteerimine ökodisainifoorumiga, konsulteerimine WTOga, sisemine vastuvõtmismenetlus Delegeeritud õigusaktidega seotud järelmeetmed, sealhulgas standardimisvolitused, harmoneeritud standardite järelevalve ja avaldamine Suunised tööstusele rakendamise kohta ja turujärelevalveasutustele järelevalvetegevuse kohta Osalemine horisontaalsete ülesannete täitmisel, sealhulgas tulemuste hindamisel, õigusakti sidusrühmadele tutvustamisel, infotundide ettevalmistamisel, kirjavahetuse pidamisel... <u>Assistendid:</u> Koosolekute korraldamine (päevakorrad, kutsed, haldustoimingud, protokollid, eksperdirühmade register) Otsustamismenetlused (Decide kanded, tõendite esitamise taotlused, komiteed, dokumentide ettevalmistamine, sealhulgas juriidiline toimetamine, tõlke- ja avaldamistaotlused) Finantsmenetlused (juhtimiskava, pakkumiskutsete, teenuste tellimuste, halduskorralduste, hinnangute, kulukohustuste ja maksete taotluste, aruandluse koostamine)
Koosseisuvälised töötajad	Ettevalmistavate, läbivaatamisega seotud või muude uuringute järelevalve tööplaani, rakendusaktide ja delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel Konsulteerimine ökodisainifoorumiga, konsulteerimine WTOga Delegeeritud õigusaktidega seotud järelmeetmed, sealhulgas standardimisvolitused, harmoneeritud standardite järelevalve ja avaldamine Suunised tööstusele rakendamise kohta ja turujärelevalveasutustele järelevalvetegevuse kohta Osalemine horisontaalsete ülesannete täitmisel, sealhulgas

	tulemuste hindamisel, õigusakti sidusrühmadele tutvustamisel, kirjavahetuse pidamisel...

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

Ettepanek/algatus:

- ☑on täielikult rahastatav mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi sisese vahendite ümberpaigutamise kaudu.

Õigusakti rakendamist toetavaid uuringuid, hankeid või projekte rahastatakse olemasolevatest programmidest ja olemasolevatest eelarvevahenditest, mis toetavad poliitika rakendamist mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide 1 ja 3 raames. Ümberprogrammeerimine ei ole vajalik. Eelarvevajadused kajastatakse iga-aastastes halduskavades ja nende puhul järgitakse standardmenetlusi. Asjaomased eelarveread on need, mis juba toetavad ökodisaini direktiivi rakendamist asjaomastes peadirektoraatides: 03.02.01.01 Kaupade ja teenuste siseturu toimimine ja arendamine: siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraat 09.02.02 Programm LIFE – ringmajandus ja elukvaliteet: keskkonna peadirektoraat 09.02.04 Programm LIFE – üleminek puhtale energeetikale: energeetika peadirektoraat

- ☐ tingib mitmeaastase finantsraamistiku asjaomases rubriigi mittesihtotstarbelise varu ja/või mitmeaastase finantsraamistiku määruses sätestatud erivahendite kasutuselevõtu.

Selgitage, millised toimingud on vajalikud, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele ning nimetades kasutatavad rahastamisvahendid.

- ☐ nõuab mitmeaastase finantsraamistiku muutmist.

Selgitage, millised toimingud on vajalikud, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ☑ ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- ☐ hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta **N**[105]	Aasta **N + 1**	Aasta **N + 2**	Aasta **N + 3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

105 N on aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☑ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
  - ☐ omavahenditele
  - ☐ muudele tuludele
  - palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu ☐

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju[106]						
		Aasta **N**	Aasta **N + 1**	Aasta **N + 2**	Aasta **N + 3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
Artikkel …….								

Sihtotstarbeliste tulude puhul märkige, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

[106] Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, s.t brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.